

BUDAPESTI NAPLÓ

Szerkesztőség és kiadóhivatal:
József-körút 18.

Főszerkesztő: Felelős szerkesztő: Kiadja:
VÉSZI JÓZSEF. BRAUNSÁNDOR. A SZERKESZTŐSÉG.

Egész évre 28 k., (14), 1/2 évre 14 k., (7), 1/4 évre
7 k., (3.60), egy hónapra 2 k. 40 fillér, (1.20 frt).
Egyes szám Budapesten 8, vidéken 10 fillér.

A Nemzeti Színház.

Budapest, február 22.

Nagy csalódással távoztak ma a képviselőház karzatának vendégei, szép fiatal leányok. Még nem kezdődött meg a színházi vita, csak holnap indul. Ma az anyakönyvvezetőkről beszéltek nekik öreg és kopasz képviselő urak. A haragos és édes leányok legott eltűntek. A tavasz jöttét hirdető enyhe fuvallat hitta ki őket szabad és szépen épült utcákba, amelyeknek széleit ilyentéjűt íbolyás kosarakkal díszesítik szegény és jótékony asszonyságok, akik se boltbért, se világitást, se adót nem fizetnek és éppen ezért olcsón mérik nekünk az illatot, szegényebb sorsu lovagoknak.

Vajjon mi lehetett a témájuk a leányoknak, akik is csalódottan mentek el a képviselőházból. Nyilván egy kérdés, hogy mit kíváncsiskodnak az anyakönyvvezetők körül öreg és ah! már házas urak és miért beszélnek róluk olyan ritkán a fiatalok? — Hagyjuk őket és járjunk mi is a szépekkel egy uton, mondjuk a Kerepesi-uton, amelynek a *Nemzeti Színház* előtt elterülő széles nyílását éppen puha szalmával borítják el munkás kezek, hogy csönd, néma csönd legyen azon a tájékon. És a kocsizörgés se hallassék. És a járókelők se üssenek lármát, csak éppen zizegjenek.

Ki lehet, ki lehet vajjon a nagybeteg? Az emberek keresztet vetnek és sóhajtván, suttogva mondják: a *Nemzeti Színház*. Az udvarán lábujjhegyen járnak, szinte nem is járnak, csak libbennek, imbolyognak és hulló levelek módjára bólogának, mert az épületben lakik, belőle soha el nem mozdul, szakadatlan a beteg ütőerén tartja a kezét, szünetlen a lázalmában régi dicsőségét emlegetőnek szegény szívverését hallgatja az államilag kirendelt orvos: gróf *Keglevich* István.

Gróf *Keglevich* intendáns rendkívüli ember. Semmi se közönséges se rajta, se benne. Se az arca, se a járása, se a tartása, se az izlése, se a tartalma. Szép, előkelő, fejedelmi. Az izlése pazar. A tudása nagy. A szorgalma csodálatos, korához képest majdnem megdöbbentő, mondjuk úgy, hogy makacs. Mert abban a hivatásban, amelyet betölt, veszedelmes centralizálást mivel a munkának ez a kérlelhetetlen szeretete. E sorok írója sokáig, nagyon sokáig tartozott legrajongóbb híveinek táborába. Ma is csodálja sok kiváló kvalitását. Mert azok a súlyos tévedések, hibák, tulkapások, amelyeket elkövetett, a végzetes krízis, amelybe a *Nemzeti Színházat* sodorta, a mód, ahogy a publikumot is, a sajtót is a színházzal szemben elkedvetlenítette és formális harcba vitte, a rombolásnak, meghasonlásnak, széthúzásnak, bomlasztásnak az az emésztő, beteg szenvedélye, amely ellenségek mesterséges nevelésében nyilván valami gyönyörözés felkeltésének öntudatlan célját szolgálja: — mindez és sok egyéb nem arra volt jó, hogy gróf *Keglevich* Istvánt mint embert lekisebbitse, hanem csak arra, hogy hangosan hirdesse, kiáltsa és sürgesse, hogy a *Nemzeti Színházat* tőle és minden elkövetkezendő intendánstól meg kell menteni.

Gróf *Keglevich* István sokat járt, sokat is tanult művészi és irodalmi mezőkön. De mi haszna, ha mindazt, amivel az élet és a saját igyekezete megajándékozta, odadobja valami vad parancsoló, hatalmaskodó, uralkodó ösztön szolgálatába. Ő szeretné a színházat színészek nélkül, a darabokat szerzők nélkül, a sajtót újságírók nélkül és bizonyára a jövedelmet is közönség nélkül. Mert a szívéhez nincs közel se a színész, se az író, se a publikum, az a három tényező, amely egyenrangú erő a színház dolgainak értékelésében. A három közül bármelyiknek is a mellőzése, elidegenítése bukása a személynak, aki az elidegenedés oka, vagy az ügynek, amely nem tudja mind a hármát harmonikus érdeklődésben együtt tartani.

Senkise mondja, hogy a *Nemzeti Színházban* mostanában nem dolgoznak. Sohase volt ott annyi előadás, annyi bemutató, annyi repriz, annyi színész mint egy esztendő óta.

Valóságos premier-nyargalás az amit a *Nemzeti Színházban* mivelnek. Két hetenkint új darab. Közbe valami új betanulás. Sok, sok szerepváltás. Új erők, inkább új tagok Budapesten, Pozsonyban, Pécsen, Kolozsvárott és valamennyi világtájékon. Azután miben végződik mindez? Egy nagy automata a színház, amely gépiesen végez és kivégez mindent, ami csak az útjába kerül. A darabok megbuknak, a művészi erők szárnyai letörnek, a sajtó kedvetlenné, fanyarrá és rideggé válik a színházzal szemközt, a közönség bosszankodik és üres padok jelentik a vezetéstől való teljes megcsömlését.

A *Nemzeti Színház* a klasszikus repertoárt elejtette és ha egy-egy darabját szíveségből még a deszkákra engedí, ellomposítja, lejáratja. Az új műsor dolgában pedig rendszertelen, kapkodó és szerencsétlen. A *Nemzeti Színházat* a jó sorsú olyan pazar művészi erővel áldotta meg, hogy a vezetés, ha feladata magaslatán volna és nem tekintené a kényuralom megállapítását legfőbb becsvágyának, egy-egy játékkal csodálatra tudná ragadni az egész mívelt világot. Volt is egy korszaka a *Nemzeti Színháznak*, amely az irodalmi áramlatok hű letükörözésével, a klasszikus hagyományok sértetlen megőrzésével és a magyar irodalmi törekvések honorálásával és kiszolgálásával mindannyiunk feltett, szeretett és csodált oltárává avatta ezt a színpadot. Akkor a *Nemzeti Színház* kultúrtevéző volt. Ma egy régi épület, amelynek rossz a ventilációja és amelyet gróf *Keglevich* István le akar rombolni. Egy régi épület, amelyet a közönség már jóformán csak a három nagy kapujáról ismer, három indiskrét és széles kapuról, amelyik kijárával kínálja az embereket. Mert be már nem igen járnak. És ugyanezen a kapukon kell kivonulnia rövid betek mulva a magyar színjátszás legnagyobb talentumának, egy csodás erejű és ragyogású asszonynak, aki egymaga elegendő egy nagy színház dicsőségének, akiért másutt színház, műsor és irodalom támadna, akinek az elhanyagolása a művészet szempontjából a legsúlyosabb véték és akiről meg fogják írni egykoron, hogy ajakáról legtisztábban és legszebben hangzott a magyar szó.

A bécsi Burgszínházban a héten mutatták be Sardounak egy briliáns vigjátékát, a *Váljunk el*. Ez a darab régi, ragyogó száma a budapesti *Nemzeti Színház* műsorának. Teljességgel nem akarjuk ezt mértéknek nézni az összehasonlítás útján. De feltétlen igazság, hogy ahhoz képest, ami a budapesti *Nemzeti Színház* ezeltől tíz esztendővel volt, a bécsi Burgnak még ma is van pótolni valója, de a mostani vezetés még tíz esztendő múltán se fog oda jutni, ahol a Burg ma van.

És minde bukás, pusztulás, szomorúság oka? Egy igazgató, aki nincs és egy intendáns, aki van. Minden mértékadó tényező megegyezik abban, hogy a *Nemzeti Színház* csak egy nagytudású, energikus, modern, széles látáskörű igazgatóban találhatja meg a maga megváltóját. Feltétlen tekintély, az irodalommal való nexus, komoly eltökélés minden protekción, fegyelmetlenség, művészi elfajulás megszüntetésére, a művészet és a művészek rajongó szeretete, tisztelet a *Nemzeti Színház* multja iránt, aggodás és munka a jövődjéért: ezekből a tulajdonságokból, erőkből, érzésekből és elhatározásokból kell összszövődnie az igazgató egyéniségének.

A *Nemzeti Színháznak* intendánsra nincs szüksége. Az intendáns irigyévé teheti a legkacérabb operettprimadonnát, annyit emlegetik most már az intendánságban váltakozó személyekhez fűződve esztendők óta. Pedig az intendáns se nem játszik, se nem ír, se nem fordít, se nem rendez. Hát miféle isteni jog az, hogy ámbár semmi dolga, ha rend van és tüstént nincs rend, ha dolga van, mégis léteznek és állandóan és szakadatlan valami nagyuri fagyosságot áraszt ki magából, amely elfonnyasztja a művészi munka legszebb hajtásait. Ami az intendáns valódi dolga, azt elvégzi egy miniszteri számtiszt, az igazgatót maga a miniszter sem.

Gróf *Keglevich* István sok más téren csodákat mivelhet, de egyetlen olyan tulajdonsága sincs meg ma már, amely éppen a *Nemzeti Színház* élére predestinálná. Viszont a benne rejlő nagy értékeket is sokkal jobban meg kell becsülni, semmint ebben a tehetségeken szegény országban nyugton lehetne nézni, mint örül meg ez a tévesztett és áldatlan munka egy kiváló elmét. Gróf *Keglevich* Istvánnak a *Nemzeti Színház* éléről távoznia kell. Mert tönkreteszi a színházat.

Sajátmagát is.

El kell takarítani a szalmát a *Nemzeti Színház* tájékaról. Nem kell senkinek az a kísérteties csönd, az a csoszogó, hunyászokodó járás. Friss léptekkel hadd jöjjön a vidám, lelkes, ihletett munka a vén falak közé. Ami ott van, egy tenyérnyi por. Ha sürűbbé válik, a napugár se tud áthatolni rajta. De ha akad, aki bátor kézzel, erős akarattal letörli, a porréteg mögött hamar megtalálja a fényességet: a *Nemzeti Színház* régi dicsőségét.

Braun Sándor.

A budgetvita.

— A képviselőház ülése. —

Budapest, február 22.

Visontai Soma ma még egyszer is szóba hozta a nemzetiségi kérdést s tiszteletlenül üggyesen, mert úgy tudta a szociális kérdéssel összefüggő, hogy ezzel Széll Kálmán miniszterelnököt a tegnapi záróbeszéd után is újabb felháborításra bírta. De a miniszterelnök határozottan rámondta, hogy az akták s a t. Ház most már elég gyorsan haladt előre a budget-tételek elintézésében.

Ugyes beszédet mondott a vármegyék tételénél Török Bertalan, akinek életrevaló megjegyzéseit a többség élénk helyesséssel fogadta.

Azután mára szünetelt a komoly tárgyalás. Mert Kálmán Károly két tételhez is feliratkozott s az ő csodálatosan poétikus és csodálatosan mulatságos modorában beszélt sokfelől, de azt ugyan senki sem találhatta ki a szavaiból, hogy miről. Csak szavalt és haragudott, amin nagyon jól lehetett mulatni. Nem volt ma sokkal szerencsésebb Páder Rezső sem, aki pedig komolyabb szónok. De ma a *Budapesti Napló* tréfás versével akart az állami anyakönyvvezetés ellen argumentálni, csak azért, mert az a vers az anyakönyvvezetőkéről szólt. Hát így az alkalmazás nem volt olyan elmes, mint az a kis vers, amelyen legalább mulatott a hallgatóság.

Az ülés végén Boda Vilmos interpellált.

Holnap megindul a színházi vita, amelynek során érdeklődéssel várják Hercegy Ferenc felszólalását.

A képviselőház ülése február 22-én.

— Kezdeté délelőtt 10 órakor. —

Elnök: Tallián Béla.

A kormány részéről jelen vannak: Széll Kálmán miniszterelnök, báró Fejérváry Géza, Cseh Ervin.

(A belügyi költségvetés.)

Visontai Soma: Kétségtelen, hogy a magyar állameszme csak akkor bír vonzó erővel a nemzetiségek vagy a külföld előtt, ha annak erejét a saját nemzeti sulyában bírja. De ezt a tulzolt békés politika nem értheti el, mert az a magyarság terjeszkedését megakadályozza. Az általános politika javulását meg kell előznie a társadalmi élet reformálásának. A társadalmi életnek az erkölcs alapján kell felépülni, onnan letérni nem szabad. A külföld több nagy államban szükségét látja, hogy a mindinkább terjedő erkölcsatlanságot a törvény által korlátozzák. Ily törvényjavaslat a „lex Heintze” is.

Az egészséges társadalom alapjaira könnyen felépíthető a politikai és gazdasági élet ágainak épülete. Ilyen a belügyi reform kérdése, amelyet a választói jog kiterjesztésének, egyáltalában egy nagy parlamenti reformnak kell megelőznie. A jelen állapot nem felel meg a miniszterelnök által hirdetett jog, törvény és igazság elvének. Az általános választási jog behozatala már elodázhatatlan. (Helyesítés a szélsőbalon.) A miniszterelnök meg azt állítja ugyan, hogy a kérdés felett még disputálni sem lehet, de figyelmezteti őt, hogy ne varja azt az időt, amidőn a szervezett munkások erőszakkal akarják kivívni politi-

kai jogait. Ezek nem nemzeti alapon vannak szervezve, mert ma a nemzeti demokrata-pártnak csak 16 tagja van, addig a magát nemzetközinek való szociálistá-párt százezrekkel rendelkezik. Ezekkel nem lehet egy elbanni, mint ahogy Bánffy alatt tették. Ugy látszik, a korszakotés, lefolyóképezés, kiutasítás, eltolócozás korszaka lejárt már, de azért akadnak — mint például Lits képviselő is — akik a szociálistákat gazembereknek mondják.

Lits Gyula: Nem azt mondtam!

Visontai Soma: A belügyminiszter, mikor a helyét elfoglalta, kivételes állapotokat talált, mert több oly jog volt rendeletileg felfüggesztve, amelyek a 48-iki törvényeken alapultak. A sajtószabadság ki lett játszva azzal, hogy még a nyomdában lefoglaltattak az inkriminált újságok, a gyülekezési szabadság meg lett nyírva a rendeletök által. A miniszterelnök szerint a nagy reformok behozatala ugrás a sötétbe, pedig ellenkezőleg, az a világosságra ugrás. A liberálisizmus nem ismer sötétbe ugrást akkor, amidőn jog kiterjesztéséről van szó. A költségvetést nem fogadja el. (Eljénzés a szélső baloldalon.)

Elnök: A vitát bezárja.

Széll Kálmán miniszterelnök: T. képviselőház! (Halljuk! Halljuk!) Én csak a most elhangzott beszédre akarok igen rövid pár megjegyzést tenni. Nem is akar ez a pár megjegyzés azon kérdések bármelyikének tárgyalásáig, vagy fejtegetéséig terjedni, amelyeket a t. képviselő ur felvetett, de csak azért, mert antitéziseket állít fel azok között, amiket mondok s amiket cselekszem, kell, hogy rektifikáló megjegyzéseket éljek. (Halljuk!)

A t. képviselő ur azt mondja, hogy én egyenjogúságot hirdetek a nemzetiségi kérdésben és ezt az egyenjogúságot nem alkalmazom a honpolgárok egyetemének körében, a választói jog kérdésében. Hát, t. Ház, (Halljuk! Halljuk!) abszolút fogalmakkal s a fogalmakkal és elvekkel az abszolút határáig való kiterjesztésével praktikus kormányzati problémákat megoldani senki sem tud. (Ugy van! Ugy van! jobboldal.) Én az egyenjogúság alapján állok; a politikai teljes egyenjogúság alapján, a nemzetiségekkel szemben és mindenivel szemben, de a tétel törvényeket és a tétel törvények által meghatározott korlátokat és még más korlátokat, az államérdekek fontos tekinteteinek korlátait, igenis, szem előtt tartom. (Helyesítés a jobboldalon.)

A nemzetiségi kérdésben odaállítottam a korlátokat még a nyelvre nézve is; ha az egyenjogúság abszolút mértékével mérnek, akkor a nyelvhasználatánál nem volna meg azok a korlátok, amelyeket ezen törvényhozásnak és ezen ország kormányzatának az igazságszolgáltatásának egysége megkövetel. (Ugy van! Ugy van! jobboldal.)

Igy van ez a választási törvény kérdésében is. Az én felfogásom liberális. Hogy liberális nemcsak az a felfogás, amely vezet, hanem liberális az alkalmazás is, amelyet gyakorlok, mutatja az, amit a t. képviselő ur maga is beismer; hogy azon rendeletek, amelyeket én a választók összehozására vonatkozólag kibocsátottam, ahol tehát a tétel választási törvény alkalmaztatik, a választói jognak statutuálására a választóknak számát nem szaporították meg, hanem kiterjesztették. És ha a t. képviselő ur azt mondja, hogy én liberalizmust hirdetek, de nem megyek odáig, ameddig ő és hogy én osztálykülönbséget állítottam fel: erre legyen szabad megjegyeznom a következőket: (Halljuk!) Én a liberalis és radikális irányzatok között különbséget teszek. (Helyesítés jobboldal.) És ha én azt mondom, hogy nem akarom az időt, ez az ugrást megtenni a sötétbe, amelyre a t. képviselő urak engem eszbitani akarnak, akkor én nem osztálykülönbséget állítottam fel, hanem megfontolom

azon tekinteteket, amelyek a választói jog szélesebb, tágabb alapa való helyezésénél minden országot vezetnek és vezetnek bennünket is. (Élénk helyesítés jobboldal.) Azért mondtam én és azért mondom most is, hogy ez idő szerint — és ez szolgáljon talán egy tudósítási t. képviselő urnak, gondolom, Molnár János apát képviselő urnak az általános vitában elhangzott beszédére is válaszul, aki szintén sürgette az általános választói jogot — ezért mondom, hogy ez idő szerint és ezen ország nagy és eminens politikai érdekeinek szem előtt tartása mellett, — és talán éppen azokat az érdekeket sőténkök meg igen sok irányban, amiket a t. képviselő urak legjobban szívükön hordanak — mondom, ezen érdekek szem előtt tartása mellett ez idő szerint, igenis repetálom, — én e kérdést diskutálni nem akarom s ezen kérdésbe belemenni nem akarok. (Élénk helyesítés jobboldal.)

Ami az egyesületi jogot illeti, arra nézve legyen szabad megjegyeznom, hogy én ezt a kérdést is igenis liberális, de okos értelemben vett liberális irányban kezelem és ezt tenni kell. (Helyesítés a jobboldal.) azon felelősségnél fogva, amelylyel tartozom, hogy esetleg az egyesülési jognak abszolút és korlátlan megengedését társadalomellenes vagy államellenes törekvések ne érvényesüljenek. Azon nagy felelősségnél fogva, amelylyel tartozom, nekem az éremnek másik oldalát is meg kell nézmem. A t. képviselő ur csak az egyiket látja és tartja szem előtt. Aki itt ül, aki ennek az országnak az ügyeit vezeti, annak az érem másik oldalára is tekinteni kell és azt soha szem elől tévesztenie nem szabad. Nem kaptam-e szemrehányást más oldalról, — én csak bizonyítékul hozom fel annak, hogy az én felfogásom a helyes — hogy én korlátlanul engedem a gyülekezési jogot, melynek örve alatt itt-ott államellenes izgatások csempészettek be.

Én bebizonyítottam akkor, hogy írta az álláspontra helyezkedem, hogy általánosan el nem tiltom és csak ott örködöm, ahol állam- és társadalomellenes és izgató, veszedelmes tanok csempészettek be. Ezzel bemutatam, hogy a helyes álláspont, vagyis a középuton vagyok és minden kérdés elintézésénél a praktikus politika terén a középuton járás üdvös, szerencsés és szükséges. (Élénk helyesítés a jobboldalon.)

Molnár János félreértett szavait igazítja helyre. A vármegyék közigazgatási kiadásai tételénél Török Bertalan kifejti, hogy a nagy közönség figyelmét jobban igénybe veszik az angol-boer háború izgalmai, mint a közigazgatás javításának kérdései. Az új bűnvádi eljárás is terhet ró a közigazgatási tisztviselőkre, kik az ügyes rendelkezése kötelesek eljárni a nyomozások eseteiben. A miniszterelnök felhívta a törvényhatóságokat, hogy a szükséges személyzapotársat bejelentésük, de erre az előírnyzatban költség felvéve nincs.

Széll Kálmán miniszterelnök: Novelláris uton jöve gondoskodni!

Török Bertalan: Ez szükség is, mert mintegy 200 szobabírói állást kell e miatt rendezesíteni. Kívánatosnak tartja, hogy az egyetemeken az új bűnvádi eljárást részletesebben adják elő. A költségvetést elfogadja. (Helyesítés jobboldal.)

A főispánok tételénél:

Kálmán Károly: A fejtől romlott a hal, a korruptió is a fejtől ered. A főispánok működése megrendítette a szegény népek hitét az igazság iránt. (Ugy van!) A törvény megköveteli, hogy a fő-, al- és mindenféle más ispanok (Derűtség) hozzá ragaszkodjanak, vagy pedig menesztessenek. A tételt nem fogadja el.

Az anyakönyvvezetés tételénél

Páder Rezső kifogásolja az anyakönyvvezetők

TÁRCA.

A transvaali kérdés.

— A Budapesti Napló tárcája. —

Írta: Suttner Berta báróné.

Nap nap mellett jobban kiviláglik a hasonlatosság a között a dráma között, amely a Dreyfus-per idején a francia köztársaságot megintatta és a között a tragédia közt, amely a transvaali háború miatt most játszódik le Angliában. Ugyanaz a sovínizmus nemzeti láz gyöttri a kormányköröket, a parlamentet és a nemzetet; ugyanazok a hazugságok tombolnak a sajtóban s ugyanazok az erőszakos tüntetések csődítik össze a esőseléket. Nyakasság, önféjű tetszelgés a jogtalanságban, az igazságúknak ugyanazon elferdítése és száműzése, nagyképu elutasítása az igazság kutatóinak s minden kétkedő szónak, mely nem ismeri el vakon, hogy mindaz jogos, ami Transvaalban történik. Tisztára úgy vannak vele az angolok, mint a franciák voltak a maguk *res judicata*jával.

Az a kisszámú intelligencia is, amely a Zola, Labori, Picquet, Pressensé szerepét vállalta magára s a háború első napjától fogva tiltakozik a háború ellen, a Dreyfus-ügyre emlékeztet. Ezeket az embereket is ugyanazzal a gyanúsítással illetik, hazaárulónak, megvesztethetőeknek mondják s ugyanazon bántalmakkal illetik, mint a Dreyfus-ügy bajnokait. Szidják, rágalmazzák és ütök őket, kitiltják hivatalukból, üzetükből, a parlamentből és irgalmatlanul kikorbácsolják a szerkesztőségekből mind azokat, akik férfias bátorsággal a „j'accuse”-t kiáltják, akik felelősségre akarják vonni a Chamberlaineket és Milneket s akik százezer embert akarnak vissza-

hozni arról az Ördögzigetről, melyet most Transvaalnak neveznek.

Az analógiát avval kell folytatnom, hogy feltűnő a hasonlatosság a civilizált népek magatartásában is s abban a gyűlöletben, amelylyel a transvaali háborút emlegetik. A gyűlölet szavai ugyanazok, amelyek az affairesidején Franciaország ellen hangzottak el. Ha Franciaországban el nem rendelik a revíziót és ha nem hozzák haza azt a szerencsétlen kapitányt, kétségkívül a párisi világiállítás bánta volna meg a dolgot, merthogy éppen Anglia volt az, mely a legnagyobb éleslátással bíraltatta azt a szálkát, amely Franciaország szemében volt. A francia nacionalistának nagyon mindegy volt, hogy mit beszél a külföld, egy kis háború meg nem értett volna nekik, sőt nagyon is kívánatos lett volna.

Ugyanígy módon vetik meg most az angolok Európa véleményét, amely a Devonshire hercege szerint nem is más, mint azoknak a hamis hírlapudósításoknak a következménye, melyeket Dr. Laysd pénzén terjesztenek. Az idegen nemzetek megbotránkozását pedig semmivel sem lehet jobban meggyőzítani, mint az általános védkötelezettség behozásával és a flotta gyarapításával. Minél jobban érzik ma Angliában, hogy a népek szimpátiája veszendőbe megy, annál inkább hangoztatják, hogy: a mi háborunkat végig kell harcolnunk, mert igazságos ügyért, szent ügyért harcolunk. Chamberlain és pártja pedig sérthetetlen. olyanfelekppen sérthetetlen, mint Mercier generális és vezérkara volt annak idején. Az *Indépendance Belge* leleplezése azonban feltűnő módon hasonlítanak a Dreyfus-per hamisításaihoz, a gyarmatügyi miniszter legutóbbi parlamenti diadala meg a francia kamara ama üléséhez hasonló, amelyen a Dreyfus bűnösségét igazoló okmányok kifüggesztését határozták el s azt hitték, hogy ezzel a határozattal

most már szögbe akasztották az egész kollektív ügyet.

A hasonlatosság mindenben nyilvánvaló s vége-hossza nem volna, ha véges-végig felkutatnám az összevágó pontokat.

Az analógia csodálatos módon egy ponton megszakad. Az affaires igazságért és jogért küzdő bajnokait az egész világ buzditása és tetszésnyilatkozatai közt harcoltak, minden szavukat méltatta a sajtó. A rokonszeny és bámulat ezernyi alakban nyilvánult meg akkor. A transvaali kérdésben azonban a eszmadia politikusok módjára bámulatos kitarással figyelik a hatereti eseményeket a jobb és balszárny mozdulatait, azoközben pedig senki sem kételkedik abban, hogy az egész angol nemzet egy véleményen van Chamberlainnel s mitsem akarunk tudni arról, hogy Angliában is vannak becsületes harcosai a jognak és igazságúknak s hogy azt a pár ellenzéki embert, aki a felirati vitánál olyan nagyon hangosan beszélt, még nem némitották el egészen.

Angolország intelligens elemei nem nyugodnak addig, amíg azok az intrikák napfényre nem kerülnek, amelyeket az állami érdek köpenyével takargatnak s amíg ez a háború, ez az igazságtalan, jogtalan, veszteljes háború meg nem szűnik. Hogy akeiójukat siker koronázza-e? Ki tudhatja? Európa részvételének megdöbbentő hiánya mindenképpen megnehezíti munkájukat. Én csak annyit akarok elérni, hogy legalább tudják meg európszerte, hogy a jognak és békének Angliában is vannak derék katonái. Azt akarom, hogy nevük ismeretes legyen ott, ahol a jognak és igazságúknak még vannak tisztelői. A békebarát hírlapok közül a következők tűnnek ki: a *Westminster Gazette*, *The Morning Leader*, *The Star*, *The Speaker*. A délafrikai békebizottság tagjai közül Anglia legnagyobb élő tudósa Herbert Spencer áll első helyen. Köröje sorakoznak:

működését, akik annyira túl vannak halmozva, hogy a helyettesekre kell bízniok sokszor a legfontosabb tennivalókat. A költség is sok. Budapestben a város az államra, az állam a városra szeretné hárítani az anyakönyvi hivatali költségeit. Erről nagyobb igazság okéért egy vidám verset is felolvastam, amely a kormányhoz közel álló lapok egyikében látoit napvilágot. Ő maga az egész általmi anyakönyvvezetési költséget, amely jóval meghaladja a két millió koronát, fölöslegesen tartja s ezt a belügyi tárcából törölteni akarja.

Kálmán Károly az anyakönyvvezetőket mind alsórangú szatrapáknak tartja, olyan szatrapáknak, akiknek a legtöbb esetben egyéb érdemük nincs, mint hogy nem sikkasztottak. A tételt nem fogadja el. Elnök indítványozza, hogy a Ház most szakítsa felbe a belügyi költségvetés tárgyalását, hallgassa meg az interpellációkat.

(Interpellációk.)

Boda Vilmos a következő interpellációt intézi a kereskedelmi miniszterhez:

Tekintve, hogy egyrészt Tolnavármegye közönsége, másrészt pedig a cs. kir. szabadalmazott gőzhajótársaság közt, mint az a felvett jegyzőkönyvből és azon alkalommal váltott levelekből kétségtelenül megállapítható, a hetvenes években olynemű kétoldali szerződés jött létre, hogy a gőzhajótársulat a Szegszárdtól tizenkét és fél kilométerre eső keselyüsi erdőrezsen, Szegszárd elnevezés alatt, hajóállomást létesít, azt állandóan fenntartja s ebből kifolyólag egy személy-, mint teherszállító-hajóit a tolnai Dunán bejárattja, viszont a vármegye közönsége kötelezte magát, hogy a kijelölt állomásig kőutat épít s azt folyton jókarban fenntartja;

tekintve, hogy Tolna-vármegye közönsége elvállalt kötelezettségéhez híven a műutat 200.000 korona jelentékenny költséggel létesítette s azt azóta 16.000 korona évi kiadással fenntartja, mégis a gőzhajótársaság azon egyáltalán meg nem állható okot hozva fel, hogy az állomás esékély hasznát hajt, azt egyszerűen beszüntette:

kérdem a t. kereskedelmi miniszter urat, hogy a költséges pör kikerülése céljából, az őt kétségtelenül megillető felügyeleti jogból kifolyólag hajlandó-e odahatni, hogy a társaság sérelmes intézkedését megváltoztassa?

Hegedűs Sándor: Tiszteletteljesen jelentem a Háznak, hogy miután a dolog tudomásomra jutott, azonnal felszólítottam a Duna-gőzhajózási Társulatot, adjon számot arról, hogy mily okból és mily alapon szüntette meg az állomást. A nyert válasz után megfélelőleg fogok majd intézkedni és ezután fogom érdemleges választomat megadni. (Helyeslés.)

Boda Vilmos a következő interpellációt teszi a pénzügyi miniszterhez:

Tekintve, hogy Schwarz János és társai báltaszéki lakosok adóügyében, ugy az alsóbbfokú hatóságok, mint a közigazgatási bíróság azért állapította meg nevezettek adókötelezettségét, mert a királyi közjegyzőnél felvett okiratba tévesen az lett felvéve, hogy Schwarz és társai Kulán fő-, Báltaszéken pedig főközlettel bírnak: tekintve, hogy a közjegyzői okirat kiállítására alkalmával jelen volt illetárs a magyar nyelvet nem bírta elő mértékben, hogy a főközlet elnevezést megérthette és ebből kifolyólag a tévedést felderíthette volna;

tekintve végre, hogy a báltaszéki helyi hatóság éppen úgy, mint a községnek borkereskedői,

sőt az egész lakosság igazolnia képes, hogy Schwarz János és társai Báltaszéken főközlettel soha sem bírtak, mégis e címen 4456 korona és 80 fillérre rugó tetemes adóval rovatlak meg: kérdem a t. pénzügyminiszter urat, hajlandó-e ezen ügyben vizsgálat tartását elrendelni s a fejleményekhez képest a jogtalanul kirótt adó törlesze iránt intézkedni?

Elnök: Az interpelláció kiadatik a pénzügyminiszternek.

(A számszék jelentése.)

Szóll Kálmán miniszterelnök: T. képviselőház! Két jelentést van szorenosóm a t. Ház asztalára letenni. Mindkettő az államszámvonvósok jelentése. Az egyik szól az államháztartásnak harminc éven át lefolyt kezelésének eredményéről: 1868-tól 1897-ig; a másik szól a Magyarország és Horvátország között az 1868: 80. t. c. értelmében megtörtént leszámolásról. Mindkét jelentést kérem kinyomatni, szétosztatni és a zárszámadási bizottsághoz utasítani.

Elnök: A legközelebbi ülés ideje és napirendje meg lévén állapítva, az ülést bezárja.

Az ülés végződik délután egy órakor.

BELFÖLD.

Az Emke. Arról értesülünk, hogy azt a meleg és ügyserető foglalkozást, melyet az Emke, e nagyszabású és nagyfontosságú nemzeti intézményünk iránt tanusítottunk, egyik vidéki lap arra használta föl, hogy kombinációkat fűzzön az egyesület főtitkárának, Sándor Józsefnek orsz. képviselőségéhez, mintha hazafias felszólalásaink a főtitkár személye ellen irányultak volna. Minjon félreértés kikerüléseért a leghatározottabban kijelentjük, hogy Sándor József t. alelnök-főtitkár képviselősége legjobb tudomásunk szerint ugy fent, mint lent szilárdul áll s a közleményeinkhez fűzött minden ilyenemű kombináció légből kapott, üres állítás. A mi célunk kritikai megjegyzéseinkkel csak egy volt: szolgálni az Emkét s az általa képviselt nemzeti ügyet, amint azt minden magyar ember teszi, legjobb hitünk és tudomásunk szerint.

KÜLFÖLD.

Koerber programja.

Budapest, február 22.

Sok vizet nem fog zavarni a Koerber-kormány programja, amelyet az osztrák miniszterelnök ma mondott el a reichsrath első ülésén. Alig van benne valami, amit ne tudtunk volna eleve, csak a remény, amely ezt a beszédet átszóvi, hat kissé csalókanak. Eddig egyetlen egy osztrák kormány sem tudta programjának főbb pontjait megvalósítani; kérdés, szerencsésebb lesz-e Koerber az elődeinél.

Bécsből a következő táviratot kaptuk a reichsrath mai első üléséről:

Bécs, február 22.

A mai bemutató nem keltette a szokásos szenzációt: megszokott, szinte mindennapi látványosságra gyűlnek össze az emberek. Azt a zsongást-bongást sem halljuk, amely nagy ülések előtt a termet be szokta tölteni.

Tizenegykor vonult be az új minisztérium. Az új emberek belépnek s elfoglalják helyüket. A szélsőbaloldalon lévő székbe ereszkedik báró Gall kereskedelmi miniszter, karosu, magas alak, szimpátiikus arccal, szőke körszakállal, biztos föllépéssel. Mellette Harl igazságügyminiszter, a képviselőháznak régóta ismert alakja foglal helyet. Utána következik Spens-Boden igazságügyminiszter; jó benyomást tesz: rövidre nyírt ősz körszakállal beszegett arca bizalmat kelt. Böhm-Bawerk pénzügyminiszter szintén régi ismerőse a Háznak, ugyszintén gróf Welsersheimb és Wittke vasutügyi miniszter is. Pienták lengyel miniszter a lengyelek előtt foglalt helyet. Szomszédja Giovanelli földmívelésügyi miniszter, még elég fiatal, de nagyon komoly arcu ember. Rezek cseh miniszter szintén jó benyomást tesz; arca egy csöppet sem vall szláv eredetre. Az egész minisztériumot a teli szakáluak kormányának lehetne nevezni, mert egyetlen tagja sincs, aki ezt a férdíszet nélkülözn.

(A Koerber-kormány programja.)

Az ülés elején fölkel Koerber miniszterelnök és elmondta a kormány programját, amelynek főbb pontjai a következők:

A kormány nem pártkormány. A kabinet egyik vagy másik tagjáról mondhatják ugyan, hogy közelebb áll a maga nemzetiségének képviselőihez, de ebben a mi esetünkben még sem üres frázis, ha azt mondom, hogy a kormány egyik párthoz sem tartozik. Legaggasztóbb kötelessége, hogy megkísérelje a nemzeti kérdések megoldását. Nem vagyunk annyira optimisták, hogy néhány nap alatt sikerül majd tartós békét teremtenünk a hosszú harc után. Azt is lehetetlennek tartom, hogy az összes nemzetiségi vitás kérdéseket egy és ugyanazon formula szerint és egyszerre rendezzük, hanem felbontjuk gyakorlati részleteikre. A kormány tehát a csehországi és morvaországi két néptörzs bizalmi férfait értekezletre hivta össze, hogy a vitás kérdések egyetértő rendszerét előkészítse. Semmit sem óhajtana életemben, mint hogy a vizálykodó pártok maguk végezzék el ezt a békeművet, mert ez volna legbiztosabb garanciája a létrejött megegyezésnek. A kormány azonban mindenesetre el van tőkélve arra, hogy az erre az anyagra vonatkozó javaslatokat a konferencia befeljeztével előter eszre alkotmányos tárgyalás végett és reméli, hogy mindazok, akik erre hivatva vannak, teljes erejükkel sikra fognak szállani a munka sikeréért. A békét meg kell teremteni. Bármennyire tisztetek is minden nemzeti érzést, mégis azt hiszem, hogy azokat a javakat, amelyeknek minden nemzet-

Gladstone Henry, a miniszterelnök fia, Walter Crane, Harrison Frederic, Lincoln, Durham stb. A békebizottság felhívása a következő:

Az a mindenképpen szomorú vér- és páz-pazarlás, amely Dél-Afrikában folyik és amely oly nagy szerencsétlenségbe és nyomorba sodorta gyarmatainkat és hazánkat, arra indított bennünket, hogy hazánk és a boer köztársaság közt dúló vizály megszüntetésére tömörüljünk.

A békebizottság működésén kívül az igazságügyét hathatósan mozdítja elő a határozat, melyet a radikális szövetség Pettengel javaslatára negyven ezer munkás nevében hozott s amely annak a kabinetnek a lemondását követeli, amely ebbe a szerencsétlen és merőben igazságtalan háborúba sodorta Angliát. Courtenay képviselő nyilvános üléseken fejtegette Chamberlain bűnrészességét a Jameson-féle betörésben. Az Exeter-Hallban tartott békegyűlést, Hocking Silas lelkész avval nyitotta meg, hogy Anglia minden részéből, Skóciából és Írországból napon minden részéből, Skóciából és Írországból naponként ezernyi levelet kap, amelyben angol állampolgárok keservesen panaszkodnak, hogy hallgatásra vannak kárhoztatva s azt kérdik, hogy vajjon a kormányhatalom eroje megakadályozhatja-e őket abban, hogy legalább érzelmeiknek adjanak kifejezést a háború ellen. Hocking Silas azután így folytatta megnyitói beszédét: Én harmincöt év óta tanítom az evangéliumot és győmböket vort lekembem az a hit, hogy az új-testamentum erkölköstanát a nemzetközi kérdésekre is lehet alkalmazni. Én nem tudom elhinni, nem akarom elhinni, hogy a kereszténység esődöt mondott és azt sem akarom elhinni, hogy az igaztalanság joggá válik, ha hosszú ideig üzzük. Én nem hiszek a see it trough tanának, amely egy hajszállal sem különb, mint az, mikor az uonállót így buzdítják: Ha már elkezdted, hát

folytasd bátran. Meg se áll az akasztófaig. Az exeter-halli békegyűlés határozata így szól:

Tekintettel arra, hogy egy hiábavaló háború megkezdése az emberiség ellen irányuló merénylet, az ilyen háború folytatása pedig nemzeti büntetés: azért könyörgünk a birodalom és aköz-társaságok kormányaihoz, szüntessék meg ezt az oktalan vérengzést, hogy legalább megtudhassuk azt, hogy miért harcolunk s hogy vagy közvetlen érintkezés, vagy a hágai békekonferencia határozata szerint egy semleges hatalom közbenjárásával békét köthessünk.

Stead W. T. ehhez a felhíváshoz még egy nyilatkozatot is füz, amely hatalmas vádbeszéd a háború kezdeményezői ellen. „Mi abban a véleményben vagyunk, hogy ez a háború oly állítások terjesztésének a következménye, melyeknek semmi alapjuk nincsen, s hogy semmi egyéb nem idézte elő a harcot, mint a gyarmatügyi titkár oktalan politikája. Meg vagyunk győződve arról, hogy szenvedéseink forrása nem más, mint az az indokolt bizalmatlanság, amelyvel polgártársaink Chamberlain ur ellen viseltetnek, az ellen a Chamberlain ur ellen, akinek a Rhodes-Jameson-féle összeesküvésben való bűnrészessége nyilvánvaló. Vádoljuk őt s tisztességtelen kísérletnek tartjuk, hogy az 1881-iki szuzerénitást, amely 1884-ben megszűnt, újra fel akarja támasztani. Nyilvánvaló tisztességtelenségnek tartjuk, hogy saját, régebben előadott határozati javaslatát csak azért mellőzi most, mert Krüger elnök is bele akart egyezni annak keresztülvételbe s kijelentjük, hogy felháborította lelkiünket és megvetésre indított ama cinikus kijelentése, hogy ez a véres és szerencsétlen háború az ő tehetetlenségének s annak az eredménye, hogy nem tudott egy sürgőnyt helyesen megfogalmazni. Visszautasítjuk azt a később keletkezett, hamis mesét is, amely a nagy

holland összeesküvésről szól, s hazugságnak bélyegezzük azt az állítást, hogy a burgherek már 1895-ben fegyverkeztek, s hogy egészen más okaik vannak a háborúba, minthogy a komplotok ellen a jövőben biztosítsák magukat. Vádoljuk a kormányt azon nyakas késlekedésért, amelyvel megakadályozták a Krüger elnök által ajánlott békebírósg megalakítását, s végül annak a véleménynek adunk kifejezést, hogy mindaddig nem állhat helyre hazánk békéje, amíg Chamberlain ur vezetői külpolitikáinkat s amíg azt a bizalmi méltóságot viseli, melyből Anglia hírnevét és becsületét beszennyezte.”

A Dreyfus-ügyben az egész művelt világ visszafajított lélekzettel figyelte a harc kimenetelét, mert mindenki érezte, hogy nem egy ember életéről, hanem az igazság harcáról van szó, amely az állam-rationnal és a nemzeti eszmenek fanatizmusával szállt harcra. Ez a harc a transvaali háborúban ezerszeres erővel folyik. Ezereszer erővel, mert arról van itt szó, hogy megengedhető-e, hogy az emberek ezreit, a népeket jogtalan harcok vágóhídjához kergessék, mihelyt valamely hatalomra vágyó klikk az éljen-kiáltásokra szomjazó sajtóra támaszkodva akármiféle casus bellit eszel ki? Arról van szó, hogy a res judicata kedvéért, bármily hazug és gyalázatos legyen is, szabad e kutatni a háborúk igazi okait s ha igaztalanságok találtaknak továbbra is szenvedniök kell az ártatlanoknak, továbbra is kell küldeni őket akár egyenkint, akár százezrével a száműzetés szigeteire vagy ezernyi embert kell felkoncolni továbbra is a haremzón? Erre a kérdésre ma Angliában, ugy mint Franciaországban, csak kis számu intelligencia felel nemmel. Európa kulturállamainak a dolga, hogy e kisszámu angol intelligenciát hathatósan támogassa.

nél egyenlő értékük van, a kulturát és a jólétet Ausztria népei is megkívánják. A kormány tőle telhetőleg meg akar felelni ennek a jogos követelésnek, tehát súlyt kell helyeznie arra, hogy első sorban a már benyújtott folyó évi költségelőrinyzat minél előbb letárgyalassék vagy legalább a további el nem halasztható beruházások költségeit szavazásának meg a lehető legrövidebb idő elatt. Tetemes összegeket követel továbbá az állami vasutak hálózatának kiépítése és a meglévő vonalak szükséges felszerelése. Ezeknek a vonalaknak a kiépítésére és az annyira szükséges beruházásokra a kormány kerek 500 millió koronát kér, amely több évre osztatnék fel.

A kereskedelmi miniszter nemsokára törvényjavaslatot fog a tisztelt Ház elé terjesztetni a nagyipar előmozdításáról. Kijelentem ezen a helyen, hogy mindenki, aki a nagy- és kisipar, a kereskedelem és különösen a kivitel érdekében a kormányhoz fordul, nála minden jogosult támogatásban részesül.

A kereskedelmi szótárszavak közeledő lejárt alkalmat ad arra, hogy az autonóm vámtarifát a gazdasági szükségleteknek megfelelő új tarifával pótoljuk. Erre nézve tudvalevőleg bizonyos határidőben tárgyalásokat kell folytatnunk a magyar korona országainak kormányával, amely tárgyalásokra a szükséges előmunkálatok már folyamatban vannak. Ezeket a tárgyalásokon a kormány igyekszik fog a mezőgazdaság, a nagyipar, a kereskedelem és a kisipar érdekeit a legnagyobb nyomatékkal megővni és a termelés valamennyi ágának fejlődését biztosítani. E cél elérésére azonban a kormányknak odaadó támogatásra van szüksége olyan népképviselő részéről, amely a pártkülönbségre való tekintet nélkül, a kormány mellé sorakozik ebben az ország jólétére nézve oly döntő akcióban. Már e megállapodásoknak egész gazdasági jövőnkre való rendkívüli fontosságára való tekintettel is sürgősen óhajtja a kormány, hogy a magyar korona országaival már létrejött megállapodások mielőbb megnyerjék a reichsrath jóváhagyását, hogy a most fennálló kölcsönösségi viszony helyét a történelmi hagyományok megfelelő kereskedelmi és vámszövetségi szerződés foglalja el. Azoknak a tulajdonosok előnyöknek a fölismerése, amelyeket a két állam gazdasági életének szolidaris alakulása mindkét államnak nyújt, remélhetőleg hozzá fognak járulni ahhoz, hogy minden akadályt legyőzzünk és teljes meggyezésre jussunk.

Tágabb értelemben vett gazdasági kérdéseket érintenek a kormányknak a korlátolt szavazású társaságok létesítéséről szóló javaslatai is; ide tartozik továbbá a kötelező épület-biztosításnak, a magánhivatalnokok kötelező rokkant- és agkor-biztosításának kérdése is, amelyet a kormány szintén nemsokára meg akar oldani.

A kormány teljes tudatában van a haza mezőgazdaság kiváló jelentőségének és mindenképpen igyekszik ma'd előmozdítani annak fejlődését.

A közoktatásügyi kormányzat a közép- és főiskolai oktatásnak, valamint a felső- és alsófokú iparoktatásnak korszerű fejlesztésére fog tőrekedni.

Tisztelt Ház! Anyagi és kulturális kérdések zűrgöttek hatalmas erővel e birodalom kapuin. A kormányknak nem szabad őket elutasítania vagy csak elhanyagolnia is azért, hogy a politikai és nemzeti kérdések még ninosenek megoldva. Sürgősen kéri tehát önként, hogy az oly régóta tartó nemzeti viszálynak legalább annyira emeljenek gátat, hogy mellette szabad utja maradjon az állam szellemi és gazdasági fejlődésének, mert az államnak élnie kell, az állam a polgárok pajzsa.

Eős, február 22.

A képviselőház mai első ülésének összbonyomása nem nevezhető kedvezőtlennek, nevezetesen Koerber miniszterelnök programmszerű beszéde gyakorlati kedvező benyomást. A gazdasági programot, melyet kifejtett, egyetlen egy kormány sem viheti keresztül, mert ahhoz nagyon is gazdag a tartalma; de jelentősége van annak, hogy az első gazdasági kormányprogram. Abból a körülményből, hogy a miniszter fejtegetései alatt majd az egyik, majd a másik párt nyilvánította tetszését, az lehetett következtetni, hogy a beszéd végén valamennyi párt részéről tetszést fog aratni a program. Így is volt. A beszéd végén általános tetszés hangzott fel. Azt hiszik, hogy az ifju-csehek most nem fognak obstruálni. A véderőtörvény letárgyalása után mindenesetre ki fog ugyan történi a harc, de ha időközben sikerül a csehek kompenzálni a nyelvrendeletek megszüntetéseért, akkor ők is nyugodtabbak lesznek. Egyáltalán sok jel arra mutat, hogy az ülésszak tisztességes lefolyása lesz.

(A vita.)

A miniszterelnök beszéde után Wolf kér szót, hogy az elnökhöz kérdést intézhessen.

Wolf kijelenti, hogy Koerber beszédében elő-

fordult egy titkos társaság, amelynek békitő konferencia a neve. Ez a mindenféle elemekből összegyűrt gyülekezet a parlament jogait bitorolja. Az ujoncujutalékról azt mondja, hogy a mostani törvényjavaslatnál sokkal fontosabb az 1898. és 1899-ben a 14. §. alapján megadott ujoncujutalék szereplése. A „Schmelzen” sőtálól katonák mind 14. §-bakák.

Elnök rendreutasítja Wolfot.

Ezután hosszabb vita keletkezett a felett, vajjon a kormány-nyilatkozatot megbeszélje-e a Ház. Az ifju-cseheknek erre irányuló javaslatát a többség le-szavazta.

Elnök erre kijelenti, hogy délután 2 óráig az ujoncuzási javaslatot, azután pedig a sürgősségi indítványokat tárgyalja a Ház.

Az ujoncuzási javaslathoz számos szónok iratkozott fel, köztük sok ifju-cseh, akik mindjárt az első olvasásnál obstrukciós beszédeket fognak mondani.

Első szónok Schrammel szociáldemokrata, aki a javaslat ellen beszél.

Röser a javaslatot védi.

Ezután a tárgyalást félbeszakítják és a szociáldemokraták sürgős indítványát tárgyalják a köszön-sztrájk ügyében.

Első szónok Verkauf, aki kikel a közigazgatás, a bíróságok, a vasuti minisztérium ellen, amelyek mind a vállalkozók és a sztrájk-szögök ügyét pártolják.

Kijelentéseit a szociáldemokraták sűrű helyesléssel kísérték.

Indítványa megokolásán felsorolja a sztrájk okait, ismerteti az egyes bányakerületek viszonyait, panaszkodik egyes bányatulajdonosoknak a munkásokkal szemben tanusított bánásmódjáról és hevesen támadja az észak-csehországi bányatulajdonosokat. Szemere veti a kormányknak és a hatóságoknak, hogy a munkaadók álláspontjára helyezkednek és a 8 órai munkaidő behozatalát kívánja, amit a humanitás parancsol. Végül a Ház összes pártjait kéri, hogy könnyítsenek a munkások súlyos helyzetén és fogadják el a szociáldemokraták indítványát.

Miután a Ház elvetette Ironak azt az indítványát, hogy az 1893. és 1899. évi ujoncujutalék kérdését a legközelebbi ülés napirendjére tűzzék, az ülést 4 óra 25 percek berekasztelték. A legközelebbi ülés holnap lesz.

(Az Urakházában.)

Bécs, február 22.

Koerber miniszterelnök a képviselőházban tett kijelentésekkel megegyező nyilatkozatot tett az Urakházában is. A békétető értekezlettel foglalkozva a miniszterelnök, konstataulta azt a nyugodt, tárgyalógos formát, melyben ez értekezlet tanácskozási folytak és azt a reményét fejezte ki, hogy az urakháza bölcsessége a meggyezésnek minden kísérletét teljes szimpátiával és egész erejével támogatni fogja. (Tetszés.) A miniszterelnök kiemeli a beruházási kölcsön szükségét és kijelenti, hogy a kormány, hogy a javaslatok gazdag anyagát egyetlenesen ossza fel és gyors elintézésüket biztosítsa, többtörvényjavaslatot legközelebb az urakháza elé fog terjesztani és így végezte beszédét: Épp oly kizártnak látszik, hogy a törvényhozás stagnációja még tovább tartson, mint ahogy a birodalom legnagyobb veszedelme nélkül lehetetlen az utóbbi idők gazdasági pangásában megmaradni. Mindkét irányban végre is változásnak, javulásnak kell beállni. (Bravó!) A kormány meg van győződve, hogy az urakházát nemes hazafisága mellett ugyanez az óhaj tölti el és hogy támogatására mindenben számíthat, ami a belső béke helyreállítására és a szellemi és gazdasági munka terén való újabb haladásra vezet.

Az urakháza azután elfogadta Fürstenberg herceg (alkotmánypárti) indítványát, mely szerint a legközelebbi üléseken a kormány nyilatkozatát fogják tárgyalni. Több bizottsági választás után az ülés véget ért.

(Az osztrák vasutépítési javaslat.)

Bécs, február 22.

A kormányknak több vasut államköltésnek való kiépítéséről szóló javaslata a következőkhez új vonalakra szól: a tauerni vasut, a karavankai, wocheini és trieszti vonal, a leMBERG-SZOMBOR-USZOKSZOROSI vasut, a Pyhrn-vasut, a rokitzan-launi vasut és a hartberg-friedbergi vasut. E vonalak építése összesen 244 millió koronába kerül. Az államvasuti hálózatnak kiépítésére is jobb felszerelésre 234 millió koronát kér a kormány. Az építési és beruházási költségeket évről-évre állítják be a költségvetésbe, a kerek 500,000,000 koronára rugó összeg beszerzése pedig kölcsön útján, szokásos módon fog történni.

A háboru.

Budapest, február 22.

(C.) Mára megfordult a kocka. Egy pillanattig sem kételkedtünk abban, hogy az angolok utolsó hivatalos távirataiban több az elbizakodottság és a helyzet könnyelmű felfogásából eredő tévedés, mint az igazság, de megvalljuk, nem vártuk, hogy az események olyan hamar és olyan alaposan igazolják jóslatunkat. Roberts tábornagy egészen józanul és helyesen cselekedett mindaddig, míg az előkészületek stádiumából a kivitelhez nem fogott. Összevonta hatalmas hadseregét, dusan ellátta minden szükségeslettel és most csak az volt hátra, hogy egyesült haderővel neki menjen a boeroknak. De éppen azt nem tette. Támadását azzal kezdte, hogy egyik hadosztályát French tábornok parancsnoksága alatt Kimberley felszabadítására küldte ki, a többi hadosztályokat pedig dandáronként szétszórta a szélrőzsa minden irányába, hogy Cronje felkeressék és — bekerítsék. Megtörtént, aminek meg kellett történnie. A szétszört dandárok egyike és másika tényleg rá is akadt Cronje csapataira, de körülzárására gyöngye volt és az egész vállalat, melynek eleinte kedvező kilátása volt, az ügyetlen, silány kivitel következtében kudarcot vallott. A Paarden-hegyen vívott elkeseredett csatában az angolok két tábornokot, negyvenkilenc tisztet és legalább ezer embert veszítettek. Cronje hadseregének bekerítéséről többé már nem lehet szó, sőt Cronje most már valószínűleg egyesült a Natálból érkezett boer csapatokkal és így Roberts csakhamar kénytelen lesz támadó szerepét feladva, pusztá léteért küzdeni.

Bajos dolog volna már most, a rendelkezésre álló távirati jelentések alapján, az angol hadműveletekről végleges bírálatot kockáztatni. De azt már most merjük konstataálni, hogy French lovassági tábornok vállalata Kimberley felé katonai szempontból nagy hiba volt. Lovassági hadosztálynak nem szabad kalandra mennie, ha annál a sokkal fontosabb feladatra előtt áll: tudniillik az ellenséges hadsereg hollétének kinyomozása előtt. Ha French tábornok a helyett, hogy az ellenség által elhagyott Kimberleyben ünnepélyesen lakmározott, egész lovasságával a visszavonuló Cronje nyomába eredt volna: abba a helyzetbe jutott volna, hogy a főhadszállást a boer hadsereg visszavonulása irányáról és erejéről biztos jelentésekkel láthatta volna el. Ha akkor Roberts tábornagy French hadosztálya nyomán előre nyomult volna egyesült erejével és egy már előre meghatározott céllal, akkor vállalkozása, tudniillik Cronje hadseregének körülzárása, talán sikerült is volna.

Nos, az angolok úgy látszik még most is rózsaszínbén látják a helyzetet. Verést kaptak a Paarden-hegyen, de a derék Buller azon van, hogy Ladysmithet felszabadítsa. Persze, hogy Ladysmith előtt most már alig állnak boer katonák és az angolok e hadjáratban még mindig győztek, ha bátran neki mentek — az ellenség által kiürített állásoknak.

Mai tudósításaink a következők:

(Az angolok veszedelme.)

London, február 22.

A Cronje seregével vívott harcokról nagyon aggasztó hírek érkeznek s meg a kormányhoz közel állók is legalább annyit bevallanak, hogy Roberts hadművelete megakadt. A cenzura újra megkezdte működését s miként az elmúlt rossz napokban, most sem engedik továbbítani az újságoknak szóló táviratokat. Ugy látszik, hogy Roberts kelep-cébe került, amelyből sehoggy sem tud kiszabadulni s az angolok vesztesége, amelyről csak a boer táborból eredő, de mint mindig, most is hitelt érdemlő táviratok adnak hírt, a legborzasztóbb aggodalomra ad okot. A natáli hadműveleteknek Ladysmith felszabadításával való betetőzését senkisé nem vonja ugyan kétségbe, de az ezen való örömet nagyon lelohasztja az a félelem, hogy az angolok ügye a Bloemfonteinba vivő uton nagyon rosszszul áll. Némi fogalmat nyújt az angolok kétségbe-ejtő helyzetéről Steyn boer parancsnok távirata, amelyben elmondja, hogy a boerok vasárnap és hétfőn véres harcokat vívtak az angolok ellen. Vasárnap reggeltől estig folyt a harc; az angolok be akarták keríteni a boerokat, akik azonban minden erejük megfeszítésével úgy visszaverték az angolokat, hogy visszavonulásuk futásnak is be-illott. Dewet boer tábornok pedig azt jelenti, hogy vasárnap délután a Paarde-hegy és Koodoos-raud közé érkezett (valószínűleg azért, hogy segítséget vigyen Cronjének), de ezen a ponton már vasárnap reggel óta erősen folyt a harc. Dewet ostrommal bevett több kopját, amelyet az angolok halottjaink és sobesültjeik hátrahagyásával kény-

telenek voltak feladni. A boerok ez alkalommal elfoglalt negyven katonát, 6k maguk mindössze négy embert vesztek el.

Erüsszel, február 22.

A harctérről folytonosan olyan hírek érkeznek, amelyek a boerokra nagyon kedvezők. Cronje rendkívül véres csaták után fellátortáta Roberts előnyomulását. Roberts csak egy nap ezernél több embert veszített.

Cronje serege, amely a napokon át folytatott harcokban mindig győzött, a tegnapi nap folyamán vitte véghez Schalk-Burger, Mayer Lukács és Botha tábornokok csapataival való egyesülését. Roberts minden erejét megfeszítette, hogy Cronje seregét tökretegye, de a pretóriai táviratok azt a reményt keltik, hogy Roberts igyekezetével kudarcot fog vallani.

London, február 22.

Mint Fokvárosból jelentik, egy odaváló lap azt írja, hogy Roberts körüljárta Cronje seregét, amely ki volt téve az angolok legerősebb puskatüzének és ágyuzásának, de Cronje kétségbeesett ellenállást fejtett ki. A döntő harc kimeneteléről még eddig nem érkezett hír.

London, február 22.

A Morningspostnak jelentik Chieveleyből 20-iki kelettel: Keresztültörtünk a Ladysmithet ostromló boerok vonalán. Heves ütközetnek nézünk még elébe, de a boerok egyik szárnyát teljesen viszaszorítottuk s több erős védelmi pozíciót vetünk be. További előnyomulásunkra nagyon értékes támaszpontokat biztosítottunk magunknak s az ellenséget, ami a natáli harctérrel illeti, Elandslaagte óta először felamítottuk meg újra. Az angol katonák az éjjel boer sátrakban aludtak az elfoglalt dombok tetején. Egyenesen beláthatunk Ladysmith városába. A csapatok mind nagyon lelkes kedvükben vannak.

London, február 22.

A Times azt írja egy cikkében, hogy Lord Roberts hallgatásának többféle magyarázata lehet. Ugy látszik azonban, bizonyosra vehető, hogy az a komoly operáció, amelybe Roberts rendkívül nehéz viszonyok között bonyolódott, még nem fejeződött be teljesen és véglegesen.

A Standard ezt írja: Ha azok a segítő csapatok, amelyeket Joubert tábornok Cronje tábornoknak küldött, mindjárt a Lord Roberts legújabb mozdulatáról szóló jelentés megérkezése után indultak el, egy részük még jókor érkezhetik oda, hogy a megszorult Cronjenak a felelő Modderfolyó mellett segítségére legyen. Nagyon valószínű azonban, hogy az angolok megsemmisítik, vagy legalább szétverik Cronje hadseregét, mielőtt a natáli boerok segítségére jöhettek.

London, február 22.

A legújabb jelentések szerint French tábornok hadosztályának lovai teljesen kimerültek hozták lovasaikat Kimberley elé, ahová megérkezve, százzal álltak ki a lovak a járdásként.

Erüsszel, február 22.

A harctérről érkező hírek a boerokra nézve ismét kedvezőbbek. Cronje heves küzdelem után feltartóztatta Robertsnek előnyomulását. Az angolok e harcban ezer embert vesztek. Cronje hadseregével most egyesültek Burger Schalk, Mayer Lukács és Botha csapatai.

London, február 22.

Küszöbön áll a döntő ütközet, sőt valószínűleg már meg is kezdődött. A hadügyi hivatal Roberts operációjáról újabb jelentéseket nem adott ki. Általánosan beszélnek azonban, hogy igen kedvező hírek érkeztek. French tábornok az egész lovasságával Cronje tábornok és Bloemfontein közé élte magát. (?)

A Daily News parlamenti tudósítójával az egyik miniszter közölte, hogy Cronje tábornok reménytelenül van körüljárva és Wydhams hadügyi miniszter is úgy nyilatkozott, hogy az új jelentések rendkívül kielégítőek. Lord Methuen, a nélkül, hogy Magersfonteinből való útjában ellenségre bukkan volna, már február 19-én bevonult Kimberleybe.

London, február 22.

A Reuter-ügynökségnek Modder-Riverből a következőket jelentik tegnap estéről: Kelly-Kenny hadosztálya vasárnap hajnalban megtámadta Cronje táborát a Modder folyó mellett Koodoosrandnál. Az angolok jelentékeny veszteségek mellett sikerdőn nyomultak előre. Ötven angol ágyú bombázta vasárnap és hétfőn a boerok táborát. Cronje tábornok hétfőn fegyverszünetet kért és elismeri, hogy hétfőn 800 emberrel többet veszített.

A Reuter-ügynökségnek jelentik Paardebergből tegnap este 6 óráról: Az angolok a megszállott kopjék egyikén 50 boert foglyul ejtettek. Egyébként Cronje helyzete változatlan.

London, február 22.

Paardebergből táviratozzák: A szombati, Paardeberg közelében lefolyt csata a legvéresebb volt a háborúban. Szombaton Kelly-Kenny előcsapata ráakadt Cronje seregének utócsapására. Kelly-Kenny követte a boerokat, akik Codosberg mellett ütöttek táborot. Hajnalban megkezdődött aztán a támadás. A boerok pozíciója közel volt a Modder-folyó északi partjához. Köröskörül tág körben szintén az északi parton Kelly-Kenny gyalogsága körüljárta a boerokat. A boer pozíciók két legszélső végén szintén állást foglaltak az angolok, míg délen nagy csapat lovasvadászok álltak. Az ezután következő koncentrikus támadásnál Macdonald dandára északkelet felől, Kelly-Kenny dandára északnyugot felől haladt előre, míg a lovas vadászcsapatok dandára délről jövet a folyón át akart menni és az északi partot akarta elérni. A terep a boerok pozíciója körül ugy az északi, mint a déli parton egészen nyílt volt, úgy, hogy az előnyomulás csak a legnagyobb áldozatokkal volt lehetséges. A csata egész napon át tartott, de az angolok, dacára a leghevesebb ágyúbombázásnak, a boerok pozícióját nem vehették be. A boerok hír szerint 800 embert vesztek. Hétfőn a bombázást 50 angol ágyúval újra megkezdték és sikerült nekik egy dombot a boerok táborának közelében bevenni, miközben 50 boert elfoglalt. Cronje végül fegyverszünetet kért.

London, február 22.

Paardebergből jelentik továbbá: Botha boer vezér a Cronje hadserege körül vont angol övet át akarta törni. Heves harc után tegnap visszaverték csapatjait. A távirat nem említi, hogy honnan jött Botha. Lehet, hogy Nátáiból jött. Egy Botha nevű tábornok a Spionskop mellett harcolt.

Brüsszel, február 22.

A harctérről még folyvást a boerokra kedvező híreket jelentenek. Dewett boer tábornok az angolokat a Modder folyónál megsemmisítette és 120 társzekeret ejtett zsákmányul, melyekbe 3000 ökör volt befogva. Cronje 80 kilométernyire Jacobsdaltól megerősített állásban várja az ellenséget. Egy pretóriai magántávirat jelenti: Éppen most aratott nagy győzelmet Cronje tábornok French és Kelly-Kenny hadosztályai felett, melyeket nagy vereséggel vert vissza.

London, február 22.

Egy jacobsdali távirat megerősíti, hogy a négy nap óta tartó csatában Lord Roberts csapatai, különösen tisztékben jelentékeny veszteségeket szenvedtek. A csapatok teljesen ki vannak merülve.

London, február 22.

Lourenço-Marquezből táviratozzák: Transvaali lapok közlik Dutoit tábornok jelentését, mely szerint az Kimberley mellett valamennyi ágyút cserban hagyta és 7 embert veszített. Rivertownba, Kimberleytől északra, vonult vissza. Kimberleyből táviratozzák, hogy a város legtöbb lakosa, akik a négyhavi ostromot nagyon megsínyltek, üdülésre a tengerpartra ment.

(Buller előnyomulása.)

London, február 22.

A Morning Post távirata szerint a Cronje serege ellen három napon át folytatott ütközetben angol részről három dandár vett részt. Roberts ezen kívül még négy dandárral rendelkezik, nem véve figyelembe Methuen dandárát, amely Kimberleybe ment s amely szintén Roberts seregének kiegészítő része. Ez a haderő még európai értelemben is elég nagy, de az már most kérdés, vajon sikerrel harcolhat-e Cronje ellen, aki minden nap igen jelentékeny erővelést kap s aki ma már bizonyosan oly erős, hogy egyenlő harcot folytathat az angolok ellen.

London, február 22.

A Timesnak jelentik Chieveleyből 19-iki kelettel: Abban a boer táborban, amelyet az angolok bevettek, egy levelet találtak, amely segítséget kér. Megtalálták a választ is, amelyben az van, hogy százötven embert odaküldenek, de többet nem lehet küldeni, mert a Ladysmithet ostromló haderőből senkit sem lehet nélkülözni.

London, február 22.

Ladysmith fölvezetése még nincs ugyan befejezve, de azért mégis bevezett dolgokat tekintik. Reméjük, hogy Dundonaldnak lovas dandarával sikerülni fog a Ladysmithből Oranjoba vivő vasúttal a boerokat elvagni.

London, február 22.

A Morning Post második esti kiadásában a következő Ladysmithi táviratot közli e hó 19-éről: A boerok a múlt héten 400 kocsit küldtek a Sárkányhegy felé. Ma 130 kocsit vonult el a Modder folyó északi partja mentén. Mindazáltal a boerok hadereje

nem nagy oszlokként mutat. A város ágyuzása szakadatlanul tart.

London, február 22.

A Reuter-ügynökség jelenti Ladysmithből e hó 18-ikáról: Körülbelül 300 barklieasti felkelő Stornbergből a barklieasti kerületbe tért vissza. A hollandusok azon fáradoznak, hogy az előbbi helyzetekbe való visszatérést biztosítsák. Az angol farmerek négyüvület készítenek elő, hogy megbeszéljék azokat a feltételeket, amelyek mellett a hollandusoknak a visszatérést megengedhetnék. Ugyanez az ügynökség jelenti Sterkspruitból tegnapról: Ugy hallatszik, hogy e kerület felkelőinek a vezetői meg akarnak hódolni.

London, február 22.

A 19-ikén vívott csatában a Buller tábornok vezetése alatt állt csapatok részéről egy tiszt elesett és két tiszt és 14 közember megsebesült.

(Arundel ostroma.)

London, február 22.

Arundelt tegnap a boerok ismét nagy erővel ostromolták. A boerok egészen a város közvetlen közeléig nyomultak előre.

A Daily Mail az arundeli híreit avval a mondattal fejezi be, hogy a boer lovasság még mindig nem tért vissza tegnapi hadállásába.

(Megsemmisített angol ezred.)

London, február 22.

Colesbergnél a boerok az egész Wilkshire-ezredet megsemmisítették. Egy vezérkari tiszt elesett, egy másik, 140 emberrel, fogságba került.

(A lojális Fokföld.)

London, február 22.

A Timesnak jelentik Cradockból 19-iki kelettel, hogy ott azt hiszik, hogy Fokvárosban elmúlt a lázadás veszedelem. A lakosság arra törekszik, hogy nyíltan juttassa kifejezésre lojalitását.

(Idegen közbenjárás.)

Washington, február 21.

Illetékes helyen kijelentik, hogy az a híresztelés, hogy az Egyesült-Államok és Németország Hay külügyminiszter és Holleben nagykövet útján meg egyeztek abban, hogy Transvaalban interveniálnak, alaptalan; a közös közbenjárás kérdése egyáltalán fel sem vetődött.

(Újabb hajókobzás.)

London, február 22.

Washingtonból táviratozzák: A külügyi államtitkár utasította a londoni amerikai köröket, hogy tiltakozzék az ellen, hogy a délafrikai part mellett a Sabiu nevű amerikai tehergőzöst lefoglalták.

HIREK.

Budapest, február 22.

— BUDAPESTI NAPLO. Február 15-én új előfize és nyílt a Budapesti Naplóra. Kérjük azokat a tisztelt olvasóinkat, akiknek az előfizetése ezen a napon lejárt, méltóztassanak a megújításról idejékorán gondoskodni, hogy a lapot akadálytalanul küldhessük tovább.

Minthogy január 1-jén a kötelező koronaszámitás lépett életbe, és a posta csak olyan utalványokat fogad el, amelyek a pénzügyi törvények alapján van megjelölve, kérjük tisztelt előfizetőinket, hogy az utalványokon az előfizetési díjat ezentul ne forint és krajcárban, hanem koronákban és fillérekben méltóztassanak feltüntetni.

— A perzsa sah Európában. A párisi világiállítás Európába vonzza a perzsa sahot is. Mint Teheránból jelentik, az uti programm már készen van. Marcus 5-ikén indul a sah nagy kísérettel, amelynek élén a nagyvezér áll. Előbb a Kaukázusba megy, ahol egészségét állítja helyre egy fürdőhelyen. Onnan Pétervárra, majd Berlinbe, Hágába, Brüsszelbe s innen Párisba utazik. A francia fővárosból Berlinen és Bécsen át visszatér Perzsiába. Bécsben öt napig marad s valószínű, hogy ezalatt legalább egy napra Budapestre is ellátogat. A Times értesülése szerint a sah Angliát is érinti útjában.

— Új egyetemi magántanár. A vallás-és közoktatásügyi miniszter dr. Friedrich Vilmos budapesti kerületi betegsegélyező pénztári főorvosnak és államgépgyári gyarorvosnak a budapesti tudományegyetemen az ipari megbetegedések kör- és gyógytanából egyetemi magántanárként történő kinevezését jóváhagyta s a nevezetelt e minőségében megerősítette.

— **A buta kis fuokról.** Ilyen című tegnapi cikkünkre vonatkozólag ma arról értesítik lapunkat, hogy az erzsébetvárosi III. számú iskolaszék nem a tanfelügyelő kérésére, hanem a fővárosi tanács felszólítására foglalkozott ezzel az ügyvel, amely elég okos dolog már csak azért is, mert Németsországból, a rendszerek és hálóspírák hazájából is régóta intézményesült. Az erzsébetvárosi iskolaszéknek az a büne tehát, hogy lelkiismeretesen foglalkozott ezzel a kérdéssel, mikor felkérte a tanítókat, hogy figyeljék meg a bukott növendékeket és vizsgálják meg, vajjon nem e gyengeelműségük okozta-e elmaradásukat. Ha azután úgy találnák, hogy a kis fiu csakugyan buta, akkor azután az iskolaszékkel együtt, közösen állapítanak meg, hogy Józsiból lesz-e ember avagy nem lesz. A rendes iskola keretén belül gyűjtő osztályokat kell felállítani, számos pedagógiai szempontból, amely nyilván eléggé tekintélyes tudomány arra, hogy annyira belevakuljanak a hozzáértők, hogy az emberséges gondolkodást a pontok és fejezetecképtől meg ne lássák. A néptanítókat pedig semmi panaszunk nincs. Ezt a testületet sokra, nagyon sokra becsljük, mert a magyar kultúrának többet szolgáltak csendes munkájukkal, mint sok hangos rektifikátor, de mert sokra becsljük, azért nem hiszünk, hogy olyan szerepre vállalkozóknak, amelyre orvosok volna hivatva s amely messze túlhaladja annak a bírdalomnak a határait, amelyben ők ugyanis elég nagy, de elég indokolt szabadsággal uralkodnak.

Distinguálni kell! Az iskola nem kórház s senkinek sincs joga, főleg hozzá nem értőknek, sem tanítóknak sem iskolaszéknek, hogy ilyen kalkulust is írjon: buta! Nincs joga és kevés tanítónak lesz hozzá — szive.

— **A hol gróf Andrássy Gyula meghalt.** Gróf Andrássy Gyula halálának tíz éves évfordulója alkalmából a *Magyar Tengerpart* lendületes vezércikkben fordult az egész nemzethez a végett, hogy emléktáblával jelöljék meg azt a voloscai házat, ahol gróf Andrássy Gyula, a nagy magyar államférfi meghalt. Felhívására meg is alakult már a gyűjtőbizottság. Az első adakozó gróf Szapáry László kormányzó, aki 500 koronával járult a kegyeletes cél megvalósításához. Fiumében rokonszenves visszhangra talált a derék lap akciója, amely megérdemli, hogy az egész magyar társadalom felkarolja.

— **Adományok a F. M. K. E.-nek.** A *Felvidéki Magyar Közművelődési Egyesület* újabban a következő adományokat kapta: Szegedi Kenderfonó gyár részvénytársaság 20 korona. Magyar államasutak takarékos és segélyszervezete 40 k. Aradi és csanádi egyesült vasutak 50 k. Lajosmizsei takarékpénztár részvénytársaság 4 k. Magyar kerámiai gyár részvénytársaság 40 k. Szegedi-csongrádi takarékpénztár 50 k. Miskolci takarékpénztár 20 k. Nyiregyházi takarékpénztár 50 k. Gyöngyri Izsó, a Vigszínház tagja 4 k. Sölymosi Elekné, a Népszínház tagja 4 korona 88 fillér. Hevesi József, a Magyar Szalon főszerkesztője 4 korona, összesen 286 korona 88 fillér. Az elnökség ez uton is köszönetet mond a nagylelkű adakozóknak.

— **A kolozvári diáksztrájk.** A sztrájkoló preparandisták, mint *Kolozsvárról* táviratozzák, ma bevonultak az intézetbe. Megszűnt tehát a sztrájk, délután már megkezdődtek a rendes előadások. *Kozma Ferenc* tanfelügyelő a közoktatásügyi miniszter rendeletére vizsgálatot tartott. Ennek eredményes keresztülvitele céljából a következő felhívást intézte az ifjúsághoz:

Eltekintve azon törvényen kívüli állapotól, melybe önök helyezkedtek, az igazgató-tanács, úgy az intézet, mint az önök érdekei iránti jóindulat által vezettetve, a hozzáam beadott panaszait megvizsgálásba bele kezdett, minnek eredményét a szükséges bizonyítékok beszerzése s esetleg szükséges kihallgatások után — ítélet alakjában úgy önökkel, mint az igazgató urral közölni és felsőbb elbírálásra a nagym. vallás- és közoktatásügyi miniszter urhoz felterjeszteni szándékozik.

E vizsgálat teljesen független és befolyásolatlan keresztül vitele céljából, az igazgató ur szabadságát kért és vett igénybe. Hogy tehát a vizsgálat szabályszerűen végrehajtható és ítélet hozható legyen, felszólított önöket az igazgató tanács nevében, hogy helyeiket az intézetben, amely még ma nyitva áll önök előtt, foglalják el és rendes foglalkozásukat délután két óraker kezdjék meg.

Tudatom önökkel, hogy eljárásom a nagym. vallás- és közoktatásügyi miniszter távirati rendeletén alapszik.

Az ifjúság erre csakugyan vissza is tért. Állítólag olyan jelek is fölmerültek, hogy a sztrájkot mesterségesen készítettek elő a fiatalság körében. A vizsgálat deríti majd ki, hogy mi igaz ebből a hírből.

— **Beomlott kávéház.** Újpesten az Árpád-uton levő Árpád-kávéházban tegnap este a mennyezet egy része beesett. A lezuhant tégladarabok *Ódory István* magánzót, aki az egyik asztalnál ült, a fején annyira megsebesítették, hogy a lakására kellett szállítani. A rendőrség további intézkedésig a kávéházat bezárta.

— „Dal az anyakönyvvezetők szaporításáról.”

Ez alatt a cím alatt a *Budapesti Napló* mai számában egy aktuális verzeset jelent meg, amely alatt a f. n. chiffre *Fáy* Nándor tehetséges fiatal kollégánk nevét jelentették. Minden nagyobb igény nélkül, az odavetett skizze pongyolaságával öltözködött rímekbe a jókedvű ötlet, amelyre egy-egy aktuális esemény éjféli után a redakció emberét elcsábítja; így szoktak a piktorok a kávéház márványasztalára egy-két vonással valami jellemző karrikatúrát odavetni. És noha ez a vers is csak az ilyen egy napos dicsőségre pályázott, mégis elérte „az örökkévalóságot.” Megörökítette pedig *Páder* Rezső, ez a rokonszenves papképviselő, aki ma a parlamentben a budget-vita folyamán a maga állításainak bizonyítására fölolvasta, sőt — mondhatni — igen szépen elszavalta a hallgatóság derült tetszése mellett és ekként az *Országgyűlési Naplóban* minden időkre megörökítette „az anyakönyvvezetők szaporításáról” szóló dalt.

— **Magyarország domborművi erdészeti térképe.** A párisi kiállítás sok kiváló tárgya közt méltó feltűnést fog kelteni az a domborművi térkép is, melyet a földmívelésügyi kormány megbízására *Tomcsányi Gyula* erdőgazgató felügyelethez alatt *Besztercebányán Vaitz* Ede, *Férfi* Béla és *Gregersen* Béla készítették. Ez Magyarország pontos térképét adja, hat négyszög méter területen, de úgy, hogy az összes magaslatok egész 50 méterig a legszigorubb pontossággal vannak rajta ábrázolva. Erdészeti szempontból az erdőterületek külön színezéssel vannak rajta feltüntetve. A térképét bir szerint sokszorosítani fogják, mert a térképnek tudományos becsé mellett földrajzi és katonai szempontból is gyakorlati értéke van.

— **Társaságban.** Egy budapesti zsuron beszélget két hölgy:

— Ki az a szép hölgy, akivel az előbb beszélt?

— Az unokahugom.

— Férfjével van?

— Nincs...

— És... éppenséggel... sehogyan sincs férjével?

— **Házasság.** *Horusitzky* Henrik magyar királyi agrogeológus február 24-én, déli fél 12 órakor tartja esküvőjét a Jézus Szent Szive templomban *Burghardt* Valériával, *Burghardt* Lipót királyi táblai bíró leányával.

Schnürmacher Zsigmond mérnök jegyet váltott *Eppinger* Hermán kisasszonnyal, *Eppinger* Lázár budapesti nagykereskedő leányával.

Mittelmann Lajos Komáromból eljegyezte *Perlbium* Luiza kisasszonyt, *Perlbium* Jakab a Csallóköz-Szerdahelyi Takarékpénztár r. t. igazgatójának leányát Dunaszerdahelyen.

— **Robbanás egy kórházban.** *Nyitra*ról táviratozzák: A nyitrai kórházban nagy robbanás történt. A kórház főépületében a fürdőszoba kályhája levegőbe repült és a menyezetet erősen megrongálta. A robbanás olyan erős volt, hogy *huszonkét átalakított*, a fürdőszoba ajtaja kifordult sarkaiból, a másik ajtóhoz vágódott és azt is összezúzta. Ilárom beteg éppen a fürdőre várt. A nagy levegőnyomás a falhoz vágta őket is és a kitóduló forró víz megégette lábukat. A robbanásra a szobákból a betegek, a kápolnából az apácák rémülten futottak ki a folyosóra. Az eset hírére dr. *Biring* Ferenc igazgató-orvos, *Rédeky* Géza kapitány, *Müller* Villibald főmérnök azonnal kiszállottak vizsgálatot tartani. Azt hiszik, hogy patron, vagy dinamit okozta a robbanást, amely a kályhába kerülhetett a kőszén közé; vagy pedig gonosz kezek a kórházban rakták a robbanóanyagot a kályhába, mert a gőz nem röpítette volna a kályhát olyan erővel az öt méter magas menyezetre. *Markhot* Gyula alispán erőlyes vizsgálatot rendelt el.

— **A párisi világkiállítás és a budapesti rendezés.** A párisi világkiállítás kincses magyar osztályában tudvalegőleg tömördek kincses kiállítva, amely mind hazai gyűjteményeinkből, muzeumainkból, az egyes káptalanok kincseskamaráiból kerülnek ki. A sok értékes holmit már becsmagolták mindenütt, s hét végén indítják a nagy utra. Hogy a drágaságokban baj ne essék, a fővárosi államrendőrség detektívtestületéről két detektív, meg két polgári ruhás rendőr ma elutazott Párisba. A kirendeltség különben ott marad december elejéig, s a kiállítás tartama alatt megfigyeléseket tesz az esetleg a francia fővárosban s a kiállítás területén megforduló, s ismert gonosztevők magaviseletét fölött. Valószínűleg a hazai tolvajok közül több elrándul a kiállításra, s a magyar rendőrség képviselőinek jelenléte nagyban megnehezíti majd működésüket.

— **Dinamit a leveses táliban.** *Trachenbergben* a napokban egy bányász — a többek között — hazament ebédelni. Mivel hogy még nem volt kész a leves, dühében kivett a táskájából egy dinamit-töltényt és a fazékba dobta. A tölténynek se volt több esze, mint neki. Felrobbant és az asszonyt meg a gyermekeket súlyosan megsebesítette. A bányászt pedig becsukták.

— **Öngyilkosság a szállóban.** A *Metropol*-szállóban ma délután két órakor *Wohl* Lajos pásztói születésű kereskedő revolverrel mellbe lötte magát. A szállóbeliek orvost hívtak, aki a súlyosan sebesült fiatal embert kocsin a Rókusba vitte. Az öngyilkos kereskedő Pásztón lakó atyjának, *Wohl* József

kereskedőnek levelet írt, amelyben elbucoszik családjától és megírja öngyilkosságát; okát azonban nem említi.

— **Meghívás ebédre.** Bácskában még mindig van ötlet és válljuk be, jellemző és mindenképpen kedves ötlet. Ilyen az is, amelyről most számol be egyik odavaló újság, mikor az első esküdtzéki tárgyalás elnökének humánus és vendégszerető meghívását beszéli el. Az elnök urat nagyot meghatotta a szándékos emberléssé vádolt, de az esküdtzék kegyelméből felmentett vádolt sorsa. Talán azt is elgondolta résztvevő elnök ur, hogy milyen szomorúság lehet hónapokon át rabkoszton élni s azért a vádlottat igen illedelmesen és nagy tisztességgel meghívta ebédre. A gyilkos bácsi természetesen elfogadta a szíves meghívást s jóüzien falatozott az elnök ur konyháján. Jó dolog is az manapság, ha az esküdtzék kezo ügyébe kerül az ember.

— **Koburg Luiza adósságai.** *Décsből* táviratozzák: Egyes lapok híreszteléseivel szemben, hogy Luiza kőburgi hercegné ellen legközelebb megnyitják a csődöt, azt jelentik, hogy *Fülöp* kőburgi herceg késznek nyilatkozott neje valamennyi hitelezőit kielégíteni. E célból a hitbizományi hatóságnál engedélyt kért arra, hogy hitbizományi uradalmaira kölcsönt vehessen fel. A hitbizományi hatóság az engedélyt már meg is adta. A hercegné adósságai még most is meghaladják a két millió forintot.

— **Halálozás.** *Guttman* Vilmos, Nagyvárad köztisztviselője áll polgára e hó 20-án elhunyt. Temetése e hó 21-én volt nagy részvét mellett. Az elhunytban *Gerő* Attila hírlapíró édesatyját gyászolja.

— **A „Kadia” esete.** *Fiuméből* írják: A tegnapi nagy vihar, amely a *Kadia* nevű görög vitorlást zátonyra juttatta, mára egészen elenyésült. Véletlen szerencse, hogy a *Kadia* Jy helyen került partra, ahol a fenék homokos, s így valószínű, hogy sérülést egyáltalában nem szenvedett. Ha néhány méterrel tovább kerül parthoz, menthetetlenül elveszett volna, mert ott már mindenütt hatalmas sziklatömbök húzódnak a part mentén. Minden esetre kétségbeejtő volt a görög hajólegénységnek a helyzete, mert hajójuk nagyon is közel juttott a szirtekhez. A megremült tengerészek közül néhányan, midőn a veszedelmet látták, a tengerbe akartak ugrani, de a révkalauzok fenyegetésére nem merték ezt tenni. Különbön szükség sem volt erre, mert a torpedógyár tengerészeinek *Kühnel* sorhajókapitány vezetésével sikerült köteleket dobni a hajóra, melyen át az egész személyzetet megmentették. A tengerészek sirtak örömben, midőn a partra kerültek. Utolsó volt a menekülésnél a kapitány és a hajó tulajdonosa, kiket, midőn partra jutottak, a néptömeg lelkes *evvival* fogadott. A hajótöröttök teljesen átázva egy osteriába menekültek, hol a tulajdonos szíves vendéglátásában részecsültek. A *Kadia* kiemelését ma ismét megkísérelték, de a munka még nem vezetett eredményre. A *Kadia* egészen jó karban levő vitorlás, ezélt 14 évvel épült Amerikában s értéke körülbelül negyvenezer korona. Fiuméba *Triesztből* érkezett üresen, hogy innen farakományal *Sirába* vitorlazzék.

— **Állami gyógytanfolyam dadogók részére.** *Wlassics* Gyula vallás- és közoktatásügyi miniszter a beszédeiben szenvedők ügyének előmozdítása érdekében intézetet létesített, amelyben állandó orvosi rendelést és évente többször gyógytanfolyamot tartanak. Az intézet vezetésével dr. *Sarbo* Artur egyetemi magántanár van megbízva. Az orvosi rendelést minden hétfőn délelőtt VIII. 12—1/2-ig tartják meg az intézet helyiségében: VIII. Rökk Szilárd-utca 10. A legközelebbi gyógytanfolyam dadogók részére március 19-én kezdődik.

— **Rablógyilkosság-e vagy vasúti szerencsétlenség.** *Lemberg*ből táviratozzák: Egy hivatalos jelentés szerint múlt éjjel a személyvonat *Porkiwilki* mellett összeesett egy szerkeret, amelyen *Goldberg* Ájzsig gazdag tarnovi kereskedő indult hazafelé, aki súlyosan megsebesült. A *Novoszi Polsski* szerint azonban a megindított vizsgálat kiderítette, hogy a kereskedő rablóátadásnak lett áldozata. A kereskedőt utközbén vagy a kocsi, vagy eddig még ismeretlen tettesek megtámadták és kirabolták, mire a rablók a kocsiat a sinekre tolták, ahol a vonat összetört. *Goldberget* eszméletlen állapotban vitték haza. Családja azt állítja, hogy nagy pénzösszeg és több ékszer volt nála, de ezek most hiányoznak. A kocsinak és a lovaknak nyomuk veszett.

— **Az osztályorszájaké húzása.** Az osztályorszájaké mai húzásán *húsz ezer* koronát nyert 60781, *tizenöt ezer* koronát 26513, *tíz ezer* koronát 30378, 13550, *öt ezer* koronát 70410, 1469, *kétezer* koronát 39101 24145 46162 10614, *ezer* koronát 28084 4808 15880 17827 7641, *öt száz* koronát 5192 17669 71644 28245 2880 18128 71182 36424 95473 77038 67161 9406 6857 10240 40013 76193 81710 47297 6427 38785 5243 15377 84179 35252 71916 49450 49967 46642 84645 92948.

— **Baleset egy gyárban.** A *Ganz-féle* gyárgyárban, a kőbányai-uton ma délelőtt egy munkás szerencsétlenül járt. *Fodor* János 25 éves napzá-

most munkaközben egy vagon elgázolta. A szerencsétlen ember bal lábát a kerekék leszakították és mellét is behorpasztották. A segítségül hívott mentők súlyosan megsebesülve vitték a Rókus-kórházba.

A király Budapesten.

— A *Budapesti Napló* tudósítójától. —

Budapest, február 22.

A budai vár környéke ünnepi színt öltött. Ma délelőtt vonult fel a várba a király mostani budapesti tartózkodása óta az első honvédsérg. A diszbe öltözött honvédszakaszt *Bálványi* százados vezette. Elől a honvédszeneker ment *Bachó* István karmesterrel az élén és utközben magyar dalokat és indulókat játszott. A felvonuló honvédsérg utjában nagy tömeg kísérte. A budai várban, a Szent György-téren a honvédszeneker térzenét adott, a *Hunyádi László* és a *Troubadour* több részletét adta elő. A térzenét óriási közönség hallgatta végig. A honvédsérg holnap délelőtt váltják fel a királyi várban.

Egymásután jöttek a várba a diszruhás főméltóságok a mai audienciára. Tíz óraker adott a király általános kihallgatást, amelyen megjelentek:

Vasary Kolos biboros hercegprímás, Császká György érsek, Bubicz Zsigmond és Dessewffy Sándor püspökök, herceg Lobkowitz Rezső és Kovács György tábornokok, Forinnyák Gyula lovassági tábornok, Tisza Kálmán, dr. Wekerle Sándor, Perczel Dezső, a képviselőház elnöke, báró Vay Béla, a főrendiház alelnöke, Széchenyi Béla, Széchenyi Sándor és Széchenyi Tivadar grófok, Fabiny Teofil gróf Keglevich István, gróf Wenckheim Frigyes és báró Kemény Kálmán valóságos belső titkos tanácsosok, Pallavicini Adèle ögrófné, titkos tanácsos neje, továbbá herceg Esterházy Miklós, gróf Karácsonyi Aladár, Zoltán Elek altábornok, Bethlen Balázs, báró Gerliczy Ferenc, gróf Szapáry Pál, Antos János és Szegedy Béla kamarások, gróf Vay Tibamér, Stooker Károly alezredes, Hammersberg Jenő koronaügyész, Katona Béla koronaügyész-helyettes, Székely Ferenc kir. főügyész, Vértessy Ferenc miniszteri tanácsos, Lipthay Sándor udvari tanácsos, Bellon-Schlattau Pál főkonzul, Vinkler József címzetes püspök, Várady Árpád kanonok, osztálytanácsos, Fetsér Antal és Kucsvsky Lajos kanonokok, Széke Bálint törvényszéki elnök, Kralik Gyula és Tergina Gyula kir. tanácsosok, Rosenfeld Henrik földbírtokos.

Megjelent a király előtt *Márkus* József főpolgármester és *Halmos* János polgármester, hogy a székesfőváros hódolatát tolmácsolja ő felségének. A király látható örömmel fogadta a főváros fejeit.

— Igen örvendek, hogy ismét Budapesten lehetek, — mondta ő felsége. — Ujra meggyőződtem, hogy Budapest szépen épül és fejlődik.

— Igen felség, — szolt a főpolgármester, — noha a súlyos pénzügyi helyzet az építési kedvre is nyomasztólag hat.

— De azért sok új palota épül most is?

— Igen felség, különösen a belvárosban, ahol a felséged palotája és Klotild főhercegnő két háza épül.

— Mikor lesznek készen a főhercegnő házai?

— Az egyik az idén májusra, a másik pedig őszre.

— Örömmel látom Budapest haladását, szoltott a király és nyájas kézzorítással bucsuzott el a főváros képviselőitől.

(A király látogatásai.)

A király ma délután két óraker látogatást tett az Iparművészeti Múzeumban, ahol megtekintette a *huszárképzést* és a párisi világiállításra kerülő modern iparművészeti tárgyakat. Az Iparművészeti Múzeumot erre az alkalomra fényesen feldisztették, a homlokzaton óriás nemzeti zászló hirdette a múzeum ünnepét. A rendre *Orincsey* rendőrtanácsos vezetésével nagyszámú lovas és gyalogos rendőr ügyeit fel.

A király fogadására megjelentek: *Szell* Kálmán miniszterelnök, báró *Fejérváry* Géza, *Darányi* Ignác, *Lukács* László, *Plösz* Sándor, *Hegedűs* Sándor és *Csek* Ervin miniszterek, *Lukács* Béla valóságos belső titkos tanácsos, a párisi kiállítás kormánybiztosa, *Miklós* Ödön t. kormánybiztos, *Szalay* Imre miniszteri tanácsos, a kiállítás történelmi bizottságának elnöke, *Radics* Jenő, az Iparművészeti Múzeum igazgatója és mint házigazdák, a múzeum tisztviselői: *Mihalik* József, *Lipcséy* József és *Czakó* Elemér. Az Iparművészeti Társulat részéről *Ráth* György főrendiházi tag elnök és *Györgyi* Kálmán vezértitkár fogadták ő felségét. Jelen voltak még: *Zsilinszky* Mihály, *Gromon* Dezső, *Cseörgeő* Béla, *Tarkovich* József és *Nemeskürty* Kiss Pál államtitkárak, *Császká* György kalocsai érsek, *Bubicz* György kassai püspök, herceg *Lobkowitz* Rudolf hadtestparancsnok,

gróf *Attems* altábornagy, *Perczel* Dezső, a képviselőház elnöke, báró *Podmaniczky* Frigyes, gróf *Bánffy* György királyi főajtónálló, *Berzeviczy* Albert, gróf *Teleki* Sándor, *Tolnay* Lojos, *Münich* Aurél, *Lánczy* Leó, *Ágoston* József, *Matlakovich* Sándor országos képviselők, gróf *Széchenyi* Béla, báró *Vay* Béla, gróf *Dessewffy* Aurél, *Ludwig* Gyula miniszteri tanácsos, *Rudnay* Béla főkapitány, a székesfőváros részéről: *Márkus* József főpolgármester, *Halmos* János polgármester és *Almády* Géza tanácsnok, dr. *Jókai* Mór, *Riffault* francia, *Barlovác* György szerb és *Tiller* Samu san-marinói főkonzulk, *Hermann* Ottó, *Emmich* Gusztáv udvari tanácsos, *Tormay* Béla miniszteri tanácsos, *Kadocha* Lippich Elek, *Ney* Béla, *Vértessy* Kálmán osztálytanácsosok, *Wollán* Sándor miniszteri titkár, *Boros* Samu, a párisi magyar sajtóosztály főnöke, *Vágó* Pál, *Zala* György és még igen sokan közelünk kitünőségei közül.

A fogadáson nagy előkelő hölgyközönség is volt jelen. A hölgyek *Aezel* Henrik Emil muzeumi tisztviselő kalauzólása mellett az emeleti erkélyen foglaltak helyet, míg az urak a földszinti csarnokban várakoztak ő felségére.

Pár percelt két óra előtt harsány éljenzés jelezte ő felsége érkezését. A király huszártábornoki atillában, nyitott udvari hintón jött gróf *Paar* Ede lovassági tábornok, főhadsegéd és lovag *Höhnel* sorhajókapitány hadsegéd kíséretében. A múzeum előtt a kormány élén *Szell* Kálmán miniszterelnök és *Császká* György érsek fogadták ő felségét, aki nagy érdeklődéssel tekintette meg a múzeum feljárója előtt lévő hatalmas csikós szobrot, ifj. *Vastagh* György szobrász művét. Az előcsarnokban lelkes éljenzéssel üdvözölték az egybegyűlték ő felségét, aki rögtön *Bálint* Zoltán műépítéshez fordult, aki a világiállítás magyar pavilonját Jámborral tervezte. Ezután *Lukács* kormánybiztos vezetése mellett megtekintette a kiállítást. A terveken részletesen elmagyaráztatta magának a kiállítás beosztását, majd pedig a huszártérmet tekintette meg. Ő felsége nagy érdeklődéssel nézte a külföldi huszárok alakjait és a régi fegyvereket, zászlókat és felszereléseket. A *Vágó* Pál nagy huszárképzést a művész magyarázta el ő felségének, aki nagy érdeklődéssel vizsgálta az egyes alakokat. A „Huszároham” magyarázatánál, többek között így szoltott *Vágó*:

— Ez a kép a mostani huszárok csatarohamát ábrázolja, allegóriája akar lenni annak, hogy mily lelkesedéssel hal meg a mai generáció felségédért, a királyért!

Ezután végigjárta a király a múzeumot. Az ösfoglalkozások csoportjánál *Herman* Ottó szolgált magyarázatokkal és első sorban *Koszkol* Jenőnek a pástoréletről vett gyönyörű akvarelljei köztölték le a király figyelmét. Majd apróra elmagyaráztatta magának a gazdag gyűjtemény egyes tárgyainak jelentőségét. Az oláh pástorzetszámok primitívégén elnevette magát és így szolt:

— Ezeket most is használják? — Hihetetlen, hiszen ezek valóságos prehistorikus tárgyak. Egy magyar bojtár tüzkészletét a király kezébe vette és mosolygva mutatta *Szell* Kálmánnak:

— Igazi necessaire.

Miután mindent rendre megnézett, *Herman* Ottó még bemutatta a pástorürtöket és hosszú üvegkürtön elhuvatta a takarodót. A királynak nagyon tetszett a dolog.

Ezután *Császká* érsek mutatta meg a királynak az általa rendelt ereklyetartót. A Szent István ereklyetartónál hosszabb ideig tartózkodott a király, megnézte minden oldalról a remekművet, amely egy harmaddal nagyobb az életnagyságnál és egy darab ezüstből van készítve. A román görögus stílusban készített ereklyetartó elején két dombormű van, Szent István korona után mintázott korona. A király melegen gratulált az érseknek, hogy ilyen óriási művészi értékű ereklyetartónak van a birtokában és megkérdezte, hogy ki készítette az ereklyetartót. A kereskedelemügyi miniszter erre bemutatta ő felségének *Bachruch* császári és királyi udvari ékszerész, aki a remekművet készítette. Ő felsége üdvözölte *Bachruch*ot a szép munkáért, amely — ugymond — diszbe lesz a kiállításnak.

Nagyon tetszettek a királynak azok az ékszerek és egyházi szerek, amelyeket *Link* István fővárosi műtövs császári és királyi udvari szállító készített. Hosszabb ideig nézte ő felsége azokat a remek görögus egyházi ékszereket, amelyeket *Link* a fővárosi rendelésére az erzsébetvárosi templom számára készített *Steindl* tanár tervrajzai szerint. A szentségtartó keheiy, a ciborium és a kereszt művészi kivitelezés elragadta a királyt és kíséretét. Ugyancsak nagyon tetszettek a zománcozott magyar stíli és modern ékszerek is, amelyek különben *Link* István, IV. kerület, Váci-utca 9-ik szám alatt levő

üzletében is látványosságzámba mennek. Az ötvösművészet e remekeit, amelyek a párisi kiállításban a magyar műipar dicsőségei lesznek, hosszabb ideig nézte a király és többször kifejezte legmagasabb meglegedését.

Az Iparművészeti Múzeumban lévő magyar műipari munkák egyik legszebb tárlata a női fogadóterem. Leginkább kimagaslóak műhímzéseik, amelyek *Gelb* M. és *Fia* császári és királyi udvari kárpitosok és disztöltő műipari vállalat műtermekből valók. Legkiválóbb részük a két ablakfüggöny, ezek *Hausmann* Alajos tanár tervei és *Györgyi* Géza műépítész utasításai szerint *Gönczy* M. Manó udvari disztöltő felügyelete alatt készültek. — A függönyök két alsó függönyből állanak, „bleu royal” színű fail selyemből, román stíliu paszomány szegélyvel disztítve, valamint a felső keretből (caoutouiere) bamberquinnel antik selyem bársonyon hazai fonott színarannyal gazdagon himezve. Valamennyi ülőbutor, karszék és ülökék, de különösen a karszékék támlája különféle antik románstíliu pontból áll; az egész szet igen jól berekeszti a falak mezőinek bevonása kékes fém- és selyembrokákból a szent korona és apostoli kereszt rajzaival.

A műipari osztályon bemutatták a királynak *Fischer* Emil budapesti porcellángyáros tárgyait. Ő felsége a gyáros rokonai felől is kérdézősködött és rendkívül megdicsérte a kiállított műipari porcellán disztárgyakat.

Elismerőleg nyilatkozott a király *egger* B. utódainak, *Roger* váci-utcai cégnek a kiállításáról.

Lukács Béla kormánybiztos elmagyarázta a királynak egy térkép alapján a magyar pavillon helyét a párisi kiállításban és a pavillon képét.

— Igazán nagyon szép lesz, jegyezte meg ő felsége.

Azután bemutatták a királynak a francia konzult, akibe fordulva ő felsége így szoltott:

— Olyan dolgok vannak itt, amelyeknek nem lesz párja a párisi kiállításban.

A miniszterelnöki szobában *Szell* Kálmán így szoltott:

— Ennél az asztalnál fog ülni az akkori miniszterelnök.

Mire a király így válaszolt:

— Az akkori? Remélem, hogy maga lesz!

Különösen tetszett a felségnek az ipariskolák kiállítását, amelyet *Szterényi* József miniszteri tanácsos mutatott be és magyarázott. A király ezt a megjegyzést tette rájuk:

— Én látam a két legutóbbi kiállítást s valóban meg vagyok lepve ezen a hihetetlen haladásban. Erre *Szterényi* így felelt:

— Felsőgednek legfelsőbb dicsősége ipariskoláink legnagyobb dicsősége lesz.

Majd a főpolgármesteri szoba berendezéseit mutatták meg ő felségének, ezután a királyi palota magyar szobájába lépett be a király, amelyet *Erzsébet* királyné óhajára tervezett *Hausmann* tanár. *Hausmann* igyekezett elkerülni a királyné nevének említését, ő felsége kérdésére, hogy hol lesz a szoba, így felelt:

— A *Zsigmond-kápolna* romjaiból a lombok közt pihenő házikót építünk.

A király erre egyszerre elkomolyodott és gyorsan kiment a szobából. Miután még az ipariskolák munkáit és a miniszterelnöki szobát megtekintette, *Lukács* Bélának a legnagyobb meglegedését fejezte ki a látottak fölött és a közönség harsány éljenzése közben *Thék* Endre gyárába hajtatott.

Ő felsége három óra felé érkezett *Thék* Endrének az Üllői-uton lévő gyártelepére. A király azért tette ezt a látogatást, hogy megtekinthesse azt a gyönyörű termet, amelyet ő rendelt meg *kétszáz ezer forintért* *Thék* Endrénél, a magyar mesternél s amely ott áll már a hatalmas gyártelep egyik szobájában; hogy nemsokára egyik büszkesége legyen a párisi kiállítás magyar osztályának. A felséges ur délután három óra tájban érkezett a gyártelepre, gróf *Paar* Ede főhadsegédével. Vele voltak: *Szell* Kálmán miniszterelnök, *Hegedűs* Sándor kereskedelmi miniszter, báró *Fejérváry* Géza honvédelmi miniszter, báró *Podmaniczky* Frigyes, *Lukács* Béla, gróf *Dessewffy* Aurél, *Miklós* Ödön, *Ráth* György, *Gelléri* Mór, dr. *Kovács* Gyula, *Hausmann* Alajos, *Havay* Sándor VIII. kerületi előljáró, *Czekélius* miniszteri osztálytanácsos, *Riffault* francia főkonzul stb.

A gyár bejáratánál *Thék* Endre fogadta a királyt és egyenesen felvezette a Szent-István szobába, ahova több, igazán pazar berendezésű butortermén át lehet bejutni. Már ezek az elő termek is nagyon meglepték ő felségét. Az egyik szalonban állott egy alumínium zongora, gyönyörű munka, igazi remekmű. Amint a király ezt meglátta, szinte meglepetve kérdezte:

— Zongorákat is gyárt?

— Igen, felséges uram, három specialitáson van; a saját szerkezetű szabadalmazott alumínium zongorám, az építészeti munka és a butor asztaloság.

A király nagy érdeklődéssel nézte az igazán remek zongorát, amely valósággal büszkesége a magyar zongora-iparnak. Ott állott a közelben Szendy Árpád, a kiváló zongoraművész, hogy ha a felség a zongora hangját óhajtaná meghallani, mindjárt kéznél legyen, de sajnos, sietős volt az útja a királynak s így látogatásának tulajdonképpen célja, a Szent István-terem felé haladt. Amint belépett a terembe, amely valóságos remeke a magyar iparművészetnek s amelyet Thék Endre Hausmann tanár tervei alapján készített, megiepetve állott meg.

Igazán remek! Mondta Lukács Bélának, aki magyarázatokkal szolgált neki a termet illetőleg. De nem is csoda, hogy a felség meglegte a Szent István-terem, amely az új királyi palota számára készült. Fa, majolika, meg ékköves drága szőnyegek-ből áll ez a terem s az egész úgy van megkomponálva és kidolgozva, hogy bámulatba ejti a szemlélőt. A felséges ur először általános képet óhajtott nyerni a teremről s ezért pár pillanatig körüljártatta tekintetét a gyönyörű alkotáson. Azután Lukács Béla és Hegedűs Sándor kereskedelmi miniszter, meg Thék Endre kaulauzolója nyomán részleteiben is megnézte a termet. A gyönyörű famunka rendkívül tetszett a felséges urnak. A négy fal és a mennyezet minden izéből oszónes pompa, magyar művészi komolyság sugárzott rá.

— Nagyon szép, igazán szép, nagyon meg vagyok elégedve! ismételte többször kísérlőnek.

Sorra vette ezután a terem falait díszítő majolika festményeket, amelyeket Roskovic Ignác készített s amelyek mind Árpád-házi alakokat ábrázolnak. Több pillanatig nézte a gyönyörű kandallót, amely szintén remeke a magyar majolika-iparnak.

Körülbelül egy negyedóránig szemlélte a király az egyszerűségében is káprázatos termet, amely az ő királyi hajlékát fogja ékesíteni. Mikor mindent apróra megnézett, odafordult Thék Endréhez:

— Köszönöm, nagyon szép minden, amit láttam, csak aggodom, hogy a kiállításra való szállítás alatt valami baj éri ezeket a remek dolgokat.

— Felséges uram, a szállításhoz a legnagyobb óvatossággal fogunk eljárni, nyugtatta meg a királyt Thék.

Mielőtt eltávozott volna ő felsége a teremből, Thék Endre kérésére odaült egy gyönyörűen faragott, művészi kivitelű íróasztalhoz s beírta a nevét a vendéglönyvb. Amikor felállt az íróasztaltól s még egy bucsupillantást vetett a Szent-István teremre, szinte lelkesedéssel ismételte a felséges ur:

— Nagyon szép, nagyon meg vagyok vele elégedve!

Ő felsége ezután kifelé indult, ugyanazon az uton, amelyen jött. Ismét azon a szalonon kellett áthaladnia, ahol Thék Endre büszkesége, a remek zongora állt. Egy pillanatra ismét megállt a felséges ur a zongora előtt s meg egyezte:

— Igazán sajnálom, hogy nem hallgathattam meg.

Utközben benézett a király a munkatermekbe, ahol nagyban folyt a munka. A gépek zakatoltak, a munkások javában dolgoztak, amikor egyszerre csak belépett a király. Egyszeribe abban maradt a dolog; a munkások frontot csináltak ő felsége felé és a hatalmas gépek zakatolását is tulharsóg hangon hallatszott:

— Éljen a király!

Megható volt ennek a megelégedett, egyszerű munkásnépek a lelkesedése. Ő felségét is láthatólag kellemesen érintette ez a spontán lelkesedés s katonásan szalutált az egyszerű embereknek, akiknek művészgazdájuk, Thék Endre a királyi látogatás után azonnal munkaszünetet adott.

A felséges ur távozásában még megtekintette a földszinten az épülő esküteri hid modelljét, majd Thék Endre megköszönte a legmagasabb látogatást, mire a király így szólott:

— Nagy örömmel szolgál, hogy ezt a hatalmas gyártelepet megtekinttem. Nagy diadala ez a mai látogatás a magyar iparnak, mert ez az első eset, hogy a felséges ur Budapesten megtekintett egy ipar-telepet.

(Az udvar.)

Ma délután hat órakor a budai királyi varlakban huszonhat terítékű udvari ebéd volt. A király, aki Mária Valéria főhercegnővel szemben ült, Odescachi Géza hercegné és Andrássy Aladár grófné közt foglalt helyet, Mária Valéria főhercegnő pedig Vaszary Kólos bitoros hercegprímás és Schlauch Lőrinc bitoros püspök közt. Az udvari ebédet résztvettek még: Gróf Andrássy Tivadar és neje, gróf Pallavicini Ede gróf és neje, gróf Apponyi Lajos magyarországi udvarnagy és neje, Szegedy György kamarás és neje, gróf Andrássy Aladár, gróf Széchenyi Gyula főlovászmester, Odescachi Géza herceg, Karolyi-Palfy Geraldina grófné, övezet Korniss-Vécsey

Mária grófné, Vécsey báróné udvarhölgy, Perözel Dezso, a képviselőház elnöke, gróf Paar lovassági tábornok és Boifras tábornagy főhadsegédek, Höbnel korvett-kapitány szárnysegéd, König udvari tanácsos és gróf Lederer kapitány.

Mária Valéria főhercegnő ma délután az angol kisasszonyok Lipót-utcai kolostorát látogatta meg. Röviddel két óra előtt jelent meg udvarhölgye kísérlőben és a zárdá előtt egybegyűlt nagy közönség óriási éljeniradalommal fogadta a népszerű főhercegnőt. A zárdá kapualja piros plüss drapériákkal volt bevonva, hol Almássy Mária fejedelemasszony fogadta a főhercegnőt, majd a növendékek nevében Hoffmann Margit, Hoffmann József miniszteri osztálytanácsos leánya mondott üdvözlő beszédet. A főhercegnő a diszterembe vonult, hol a növendékek nagyszabású hangversenyt és iskolai ünnepet rendeztek. A hangverseny Mozart „Varázsfuvola” nyitányával vette kezdetét, melyet 12 kére Csernovica Olga, Csernovics Juliska, Timon Alice, Szerviczky Gabriella, Kiss Margit és Káldy Margit játszották el. Majd Török Irén báróné a „Mignon” románcát énekelte el, mely után Chopin Polonaise-át Marzso Elvira adta elő zongorán. Ezután Matus Laura Moszkovszky Valse brillante-ját játszotta el zongorán. Végül Wiltberger Ágnes, Borbély Etel és Timon Alice Cuppers A. szövegéhez írt s három szólamú női karra szerzett Szent-Ágnes-ét énekeltek el. Közben Kubik Emilia, Szigetváry Margit, Pfeiffer Mici, Girardi Margit és Sebessy Georgine szavazatai egészítették ki a remekül sikerült hangversenyt. Mária Valéria főhercegnő a hangverseny minden pontját nagy érdeklődéssel hallgatta végig s közel egy órai időzés után távozott el a zárdából.

Mária Valéria főhercegnő ma délelőtt éppúgy, mint tegnap a Stöckl-épületben lévő ideiglenes kápolnában csendes misét hallgatott. Tegnap délelőtt Schlauch bibornokpüspököt magánkihallgatáson fogadta a főhercegnő.

A párisi kiállítás magyar tárgyait Mária Valéria főhercegnősszony szombaton fogja megsejnélni. Szombaton 12-től 5 óráig a főrendiház és a képviselőház tagjai és azok családjaiknak rendelkezésére áll a kiállítás, este pedig már bezárják. Vasárnap a kiállított tárgyakat a közös hadsereg és honvédség legénysége tekinti meg.

A magyar békebarátok gyűlése.

Budapest, február 22.

Ma délután folyt le a magyarországi békeegyesület közgyűlése Josipovich Géza ügyvivő alelnök vezetése mellett. Az ülésnek két kiemelkedő mozzanata volt: az egyik annak a bejelentésnek, hogy Jókai Mór, aki eddig fiatalos lelkesedéssel dolgozott a nemeseólu egyesület élén, lemondott elnöki tisztéről, a másik az a határozat, amely a délafrikai háború mielőbbi végét óhajta. Jókai Mór lemondó levele, amelyben méltán feltűnést kelthet a költő elhatározásának megokolása, így hangzik:

Kedves barátom! Hosszas betegeskedésem, melytől semmi módon nem tudok megszabadulni, mely testileg elgyöngit, lelkileg elbutított, arra az elhatározásra készítet, hogy az oly erős tevékenységet igénylő állásomról lemondjak, amelyet a magyarországi békeegylet elnöksége képez.

De a saját testi-lelki bajomon kívül ezt társasolja nekem magának a Békeegyletnek az érdeke. Jól tudom, kedves barátom, hogy Békeegyletünk nagyszámú felhívásokat küldözött szét római katolikus egyháznagyoknak és nagybirtokosoknak az én elnöki aláírással. E felhívások teljesen eredménytelenek maradtak. Miután fel nem tehető, hogy ezen előkelő személyiségek az elvet magát utasítanak vissza, rá kell jönnöm, hogy itt a lapis offensivus egyedül az én személyem.

Meggyőződtem engem ebben a rég megfogalmazott tudatomban a legutóbbi főrendiházi ülés ténora, ahol vnyradó magas állású szónok állt ki lelt monda, hogy nem római katolikus egyháznagyok nyilvános pártján elősegíteni a katolikus klerusnak nem szabad, sőt megakadályozni kötelesség.

Nekem ezt az enunciaciót tudomásul kell vennem, s minthogy én református hitvallású vagyok, a konzekvenciákat le kell beütle vonnom.

A magyarországi békeegylet rekonstruálására vár. En, ami csekély erőmtől telik, ezentul is buzgó hive akarok maradni az egyletnek, harcosa a békének; — de nagyon kérek benneteket, hogy választatok az elnöki díszes állásra olyan hazafit, aki annak minden tekintetben képes leend megfelelni. Kérek, vedd e nyilatkozatomat tudomásul és megszívlelésül, s tartis meg eddig tanusított baráti jóindulatodban. Kiváló tisztelettel maradok igaz híved és szolgád: dr. Jókai Mór s. k.

Dr. Szalóczy Aurél indítványára a közgyűlés elhatározta, hogy Jókai lemondását nem veszi tudomásul, hanem felkéri őt az elnöki tisztség megtartására. Ha pedig ez nem sikerülne, akkor az elnöki állást a jövő közgyűlésig nem töltik be.

Ezután Kemény Ferenc számolt be az egyesület tavalyi működéséről. E szerint az egyesület, tradícióhoz híven, a lefolyt évben is csöndös, zajtalan munkásságot fejtett ki, amely azonban nem egyértelmű a télenességgel. A tagok száma: 514. Tartottak tavaly három választmányi ülést, amelyek teendőit nagyrészt a folyó ügyek elintézése kötötte le, ami annál érthetőbb, mert az egyesületnek egyik fő- és állandó feladata: a nemzetközi kapcsolok fenntartása. Megemlékeztek ezután az idén Párisban tartandó tizedik nemzetközi békekongresszusról, melyet egy nemzetközi bizottság készít elő. E bizottságban a magyar társadalom néhány előkelősége is helyet foglal, de kívánatos, hogy minél számosabban részt vegyenek e kongresszuson. Felemlíti végezetül a folyamatban lévő angol-boer háborút, szól a hágai konferencia eredményeiről, s a béke érdekében kifejlett irodalomról. Ebben a tekintetben ő maga járt elől jó példával, mert amíg A békeprobléma megoldásának egyik módja című munkája sajtó alatt van, egyuttal fordítja Kant: Zum ewigen Frieden című művet, mely az Akadémia kiadásában fog megjelenni.

Azután Gergely Ede pénztáros a számadásokat terjesztette elő, melyeknek tudomásul vételét után Kemény Ferenc titkár a következő határozati javaslatot ajánlotta elfogadásra:

A Magyar Békeegyesület 1900. február 22-én tartott közgyűléséből folyólag a megjelentek egyhangúlag kihozták a folyó angol-boer háborút és azon egyetemes kívánságban egyesülnék a többi művelt népekkel, vajna e végetes háborúnak egy minél előbb megkötendő és mindkét félre megnyugtató béke véget vetne.

Hogy pedig a jövőre nézve is eleje vétessék minden egyoldalú és túlzott irányzatnak, amely rendszeren első és főoka a háborúknak és a nyomukban járó csapásoknak, a közgyűlés a szelebb és nemesebb értelemben vett hazafiságra appellál, amely a nemzetek függetlenségének megőrzése mellett, az anyaföldnek boldogságát és jövőjét az összes népeknek, a nagy emberi család minden egyes tagjának jólétére irányuló közreműködésére alapítja.

A közgyűlés a javaslatot egyhangúlag elfogadta s végül beválasztotta a választmányba: Dr. Schulek Gézát és nejét és dr. Neumann Ármínét.

Öngyilkos ezredes-hadbíró.

— A Budapesti Napló tudósítójától. —

Budapest, február 22.

A hivatalos szobájában lőtte ma délelőtt agyon magát egy honvéd ezredes-hadbíró. Sokak által tisztelt, becsült ember, déleceg katona s eddig még nem tudják okát találni öngyilkosságának. Minden jel oda mutat, hogy felebbvalói szigorúsága, üldözése elől menekült a szerencsétlen ember a halálba, amely megváltotta örökre a szenvedéseitől.

Miklós Dániel, a honvédelmi minisztériumba beosztott ezredes-hadbíró az öngyilkos, aki a honvéd főparancsnokságnak az igazságügyi előadója volt és hivatalát, amely meglehetősen terhes — mind a mai napig tisztességgel töltötte be.

Miklós Dániel ezredes-hadbíró a Sándor-utca 23/b. számú házban, a II. emelet 8-ik szám alatt lakott feleségével, Km Gyula fővárosi tanácsnok nővérével. Miklós körülbelül 50—55 éves ember s körülbelül tíz évvel ezelőtt házasodott meg, nűl vevén Kun tanácsnok leányát, akivel mindvégig a legboldogabb házasságban élt.

Az öngyilkos ezredes-hadbíró ma reggel kilenc óra tájban ment el hazulról, a Sándor-utca 23/b. szám alatt lévő házból. A feleségétől — mint rendszeren — elbucszott és még kérte, hogy jó ebédet készíttessen számára.

Egészen feltizenkettőig szorgalmasan dolgozott Miklós Dániel a hivatalában. Egy cseppet sem látszott rajta, hogy ideges lett volna, vagy hogy ilyen sötét tervekkel foglalkozik.

Ugy délelőtt tizenegy óra tájban bement hozzá az egyik hivataloszóla:

— Méltóságos uram — mondta a hivataloszóla, Bolla altábornagy ő méltósága kéreti magához.

— Azonnal megyek! Válaszolta Miklós Dániel.

A szolgálta kiment a szobából. De alig tett egy pár lépést, fegyverdörrenést hallott ki az ezredes szobájából. A kétségbeesett ember hanyathomlok rohant vissza a szobába, de amint benyitott, borzasztó látvány tárult a szemei elé. Miklós Dániel ott hevert a szoba padlóján, közel a diványhoz és melléből patakzott a vér.

A szolgálta — Kovács Dávid — rügtön kiszaladt a folyosóra s elkialtotta magát, hogy az ezredes ur öngyilkos lett. A honvédelmi minisztériumban megszünt a munka, mindenki odasietett, hogy láthassa a szerencsétlen ember holtestét. Akadtak emberek, akik egy keveset értenek az orvostudományokhoz is és akadt ember, aki orvosért szaladt. Találtak ma-

gában az épületben egy ezredorvost, dr. Ehrenberger Jánost, aki legelősőr vizsgálat meg az öngyilkost.

— Az ezredes urnak nincs többé szükségére orvosra! Ez volt az ezredorvos kijelentése.

De ekközben telefonáltak a mentőkért is, akik gyors-vágtatva érkeztek meg a honvédelmi minisztériumba, ahol Miklós Dániel agyonlőtte magát. A mentők is konstataáltak a régió halálát s miután ők sem segíthettek a szerencsétlen emberen, hazasiettek, otthagya holttestét a hivatalos szobában. A holttestet később a katonai hatóság szállította el a XVII-es számú helyőrségi kórház halottas szobájába.

Míg a honvédelmi minisztérium egyik hivatalos szobájában Miklós Dániel ezredes hadbíró egy revolverlövéllel kioltotta az életét, addig odahaza a Sándor-utca 23/b. számú házban egy csendes, szelídlelkű nő várta haza szeretettel a férjét, akinek sejtelmé sem volt arról, hogy a férje milyen sötét tervekkel foglalkozik.

Egyszer csak megszólalt a csengő a lakásban. Miklós Dánielnének a nővére, egy fővárosi ügyvéd felesége jött be. Az arca olyan siralmas kinézetű volt már, hogy Miklós Dánielné mindjárt rosszat sejtett.

— Az istenért — kérdezte — miért jössz olyan rejtelmes arccal? kérdezte a szegény asszony a nővérét.

— Dani meghalt! Ez volt a szomorú válasz.

Miklós né elájult erre a nem várt kijelentésre s úgy locsolták fel nagy nehezen.

— De hát hogy történt — ugy-e nem lett öngyilkos? Ez volt az első kérdése, amikor felocsudott aláltságából.

Megnyugtatták a szegény asszonyt és csak jóval később magyarázták meg neki, hogy bizony öngyilkos lett a férje.

Ezalatt fönt a honvédelmi minisztériumban levő hivatalos szobában folyt a vizsgálat: a rendőrség és a katonaság kiküldöttjei keresték — kutatták, hogy mi volt az oka a szerencsétlen ember öngyilkosságának. Már-már le is mondták a reményről, hogy kiderítsék az öngyilkosság okát, amikor az egyik detektív a szerencsétlen véget ért ezredes-hadbíró irásztalán egy kis cédulát talált. Oda volt keverve a kis papírszelet a többi hivatalos irás közé. Kevés volt rája írva, talán a laikus embernek nem is elég; mindössze ennyi:

— Szolgálati okokból lövém magamat agyon!

De ha ez a kis irás nem is maradt volna hátra, annyi kiszivárgott a honvédelmi miniszteri körökből, hogy Miklós ezredes nem nagyon szerették a felebbvalói. Lehet, hogy nem volt valami nagy tehetség, de annyit mindenki elismer, hogy szorgalmas, pontos ember volt és e mellett tehető-talpig katoná.

Hogy öngyilkosságára mi adta meg a közvetlen rugót, azt eddig még nem tudják, de valószínűleg kiderül abból a levélből, amelyet az öngyilkos irásztalán talált a rendőrség s amely sógorának, Kun Gyula fővárosi tanácsosnak szól.

Az öngyilkos ezredes egy Dorottya-utcai trafikban szokott minden nap szivart vásárolni. Ma reggel is befért a trafikba és négy darab regalitást vett.

— Csak adjon szépeket, — mondta a trafikos asszonynak — hátha nem sokáig adhat már nekem szivart!

— Ugyan ne tréfáljon az ezredes ur! — volt a trafikosné válasza.

Íedig az ezredes ur nem tréfált!

Hármat jobbra — hármat balra!

— A körmagyar főpróvája. —

Budapest, február 22.

Délután négy óra felé mentem fel az Újságírók Egyesületének kerepesi-uti helyiségébe. „Eloivasom a napilapokat, kissé elbeszélgetek, aztán beülök valamelyik partiba...”

Miközben ezt megterveztem, a szolgálta már lesegíté kabátomat, amelyet néhány — bájos női kalap közt akasztott a fogasra.

Mi ez? Női kaszinó az újságírók klubjában?

Nem is volt szükségem arra, hogy választ kapjak, mert az első, íellig nyitva maradt teremből tavaszias csöcsérgés, farsangi firtfíre csöcsérgés hallatszott ki, csupa csengő szopránhang. Besiettem. Elkütek a csinos, kis zöld kártyasztalok, (amelyek huzardjátékokat még nem ismertek) és ott, ahol mely fríhangan minden öt percben kijelentik a „Terz Béla kasszát”, hatalmas zongora állott.

A fal mellett végig húzódo kereteken fiatal,

üde, szőke és barna leányok ütek, mindenki a maga garde de damejával. Fiatal uri emberek, a fővárosi elite bálok büszkeségei léptek be egymás után a terembe, akiket Pekár Gyula írófarsunk, a vasárnapi újságírók báljának fő cigánybírója sorra bemutatott.

A művésznők közül Blaha Sárka, Ligeti Juliska és Margó Zelma jelentek meg.

— Szeretném egy tudni a körmagyart, mint az anyuskám — mondotta a szőke parókás Sárka.

— Tessék nagyság szerint sorakozni! — mondotta Pekár kollégának higgadt csatahangon.

A komoly újságírói levegőben kissé elnémult leányok és csinos menyecskék most újra mozolyogva sorakoztak egymás mellé — nagyság szerint, a fiatal urak szintén és testének hossza szerint kapta meg kiki a maga párját. Most már Szabadosné Ferenczy Paula, az operaház ismert és népszerű tagja és elismert jeles tárcetanárno vette át a vezényszót. Odalépett a két sor közé (a párok francia négyes módjára állottak egymással szemben).

Feszült várakozással lesté mindenki Szabadosné uozdulatát, hisz a jelenlevők közül senki soha életében nem látott körmagyart!...

A tanárno kecsesen megemelve ruháját, hármat jobbra, hármat balra lépett, aztán bokázott. Most intett a zongoramesternek. Megszólalt a lassu andalító, és elhangzott a vezényszó:

— Hármat jobbra, hármat balra!

— Még egyszer kérem, nem jó!

Újra megpróbálkoztak. Hármat jobbra, hármat balra! Bokázni! A bokázás sem sikerült rögtön. Szabadosné újra odaállott a két sor közé és megmutatta, hogy minden áll a bokázás. Meg néhány perc és pompásan ment a körmagyar.

A szomszéd termekből kijöttek a komoly szakállas idősebb újságírók, akinek egy-egy aranyos képű leánya ott bokázott a sorban, és gyönyörködtek azon a nemzeti, tetszetős, oseppeket sem farsztó táncban, amely ezentul diadallal vonul be a magyar bálókba.

Vézi József, az eszme megpendítője is ott volt a nézők közt és tapsolt minden egyes figurának, amelyeket Szabadosné nagy buzgósággal tanított be. A háttérben Hentaller Lajos képviselő annyira lelkesedett, hogy önkénytelenül maga is a körmagyart járta.

Szóval nagy volt a lelkesedés.

Éz amikor elmentünk a próbáról, valaki megszólalt — kifejezve a közhangulatot:

— Hogy van az, hogy ezt a táncot — ma láttam először? ...

(a. 6.)

Barkochba.

— Jelenet a közel jövőből. —

(A Barkochba című héber operát eddig a következő fővárosi műintézetek szerették meg előadásra s részben már adják, részben fölvevették műsorukba: 1. Városligeti Színház. 2. Népszínház. 3. Somossy Orfeum. 4. Magyar Színház. 5. Wertheimer-kávéház (Ujvársár tér.)

Egy ur: Honnan jön?

A másik: Barkochba előadásáról.

Az egyik: És hova megy?

A másik: Barkochba előadására.

Az egyik: Én is. Menjünk együtt.

A másik: Jó, de nekem előbb egy kis dolgom van.

Az egyik: Hol?

A másik: A Barkochba-utóában.

Az egyik: Akkor jó. Nekem meg a Barkochba-téren van egy kis elintézni valóm. Legjobb lesz, ha itt keresztülvágunk és a Barkochba-hídon megyünk át.

A másik: Ne innánk valamit?

Az egyik: Jó. Menjünk be egy üveg sörré a Barkochba-kávéházba. Szereti a pilzeni sört?

A másik: Nem, én csak a Barkochba-sört szeretem.

Az egyik: Azt so bánom. Mit csinál a kis fia?

A másik: A kis Barkochba? Köszönöm, jól érzi magát. Gyönyörűen fejlődik.

Az egyik: No, ennek örülök. De nini, hopp, itt jön a batyám, aki ír és tagja a Barkochba-társaságnak. El kell válnunk... Vele van az a beszélő valóm. (Feléje kiált): Barkochba! (A másik urhoz): Bocssáson meg...

A másik: Oh, kérem.

Az egyik (köszönti): Barkochba!

A másik (viszonozza a köszöntést): Barkochba! (Tavoznak)

Bark—o—chba.

FŐVÁROS.

(*) A választói jog kiterjesztése. Az új város-háza társalgó termében ma este érkezett volt Vázzonyi Vilmosnak a közgyűlésen leszavazott ismert akciója érdekében. Miután Löw Tivadár elnök megnyitotta az értekezletet, Vázzonyi Vilmos bejelentette, hogy a legközelebbi rendes városi közgyűlésen a következő indítványt fogja előterjeszteni:

A törvényhatósági közgyűlés följár a kormányhoz és a képviselőházhoz, kérve, hogy meg a fővárosi törvény általános reformja előtt sürögösen és novelláris utó az 1872: 36 t.-c. 24. és 32. szakaszainak eltörlését kezdeményezzék, olyképpen, hogy a székesfőváros minden lakosa, aki benne van az országgyűlési választók névjegyzékében, hivatalból külön jelentkezés nélkül is beirandó a községi választók névjegyzékébe: de ezenkívül az összeírás küldött-ág részéről külön jelentkezésre mindazok a budapesti lakosok is beveendőek, akik az országgyűlési választóknak az összeírás esztendőjére érvényes névjegyzékéből kimaradtak ugyan, de igazolni képesek, hogy országgyűlési választói jogosultsággal bírnak.

Azután Tenczer Pál beszélt hosszasan, hibáztatva, hogy olyan emberek jutnak be mint virilisták a törvényhatósági bizottságba, aki mindössze 6—700 forint adót fizetnek. Ha megvalósul Vázzonyi akciója, vagyis ha minden országgyűlési képviselő választó egyuttal községi választó is lesz, ez az anomália megszűnik. El kell törülni a virilista intézményt, mert addig Vázzonyi indítványa keresztül nem vihető a közgyűlésen. Meg van győződve, hogy ha ekként módosítják az indítványt, a közgyűlés elfogadja.

Szalai Mihály is ebben a nézetben van, sőt ő a mellett lenne, hogy hozzák be az általános választói jogot. Kérni kell tehát, hogy a fővárosra nézve förlítésök élni a virilizmus s a választói törvény ekként módosítsassék.

Kasics Péter, Fektor Ferenc, Hecht Ernő, Schubert Sándor és Vázzonyi Vilmos felszólalása után, az értekezlet egyhangulag helyeselte Vázzonyi akcióját és felkérte Tenczer Pált, hogy ő is adja be a virilizmus eltörlését célzó indítványt a közgyűlésen.

(*) A telektulajdonosok mozgalmá. Az utóbbi időben többször előfordult, hogy az adófelügyelőség az ingatlanok forgalmában a telektulajdonosokra a jogosult adón felül keresztel adó címen egy eddig ismeretlen új adót vetett ki, amely ingatlan forgalmi adónak volna nevezhető, ha ugyan ilyen volna. A telektulajdonosok körében e miatt általánossá vált panaszokat magávéva tette most a budapesti V. kerületi polgári kör, melynek közügyi bizottsága e kérdés beható tárgyalása után tüzetesen megokolt felterjesztésben a pénzügyminiszterhez fordult orvoslásért.

(*) Egy betegsegélyző pénztár bajai. A budapesti építőmesterek, kőműves-, kőfaragó- és ács-mesterek ipartestületének betegsegélyző pénztára ügyében Mezey Lajos V. ker. előjáró tegnapi, mind a munkaadó, mind a biztosításra kötelezettek igazgatósági tagjait gyűlésre hívta össze, amelyen Abonyi Emil keresk. min. tanácsos is résztvett. A gyűlés megnyitása után felolvasták a kereskedelemügyi miniszternek leiratát, amely a békés együttműködés visszaállítására az utolsó kísérletet megtenni rendeli. Erre Abonyi Emil min. tanácsos felhívta a feleket, hogy a meggyezést kölcsönös jóakarral megtalálni igyekezzenek, mert ez a miniszter részéről az utolsó kísérlet, melynek meggyezés esetén a pénztárt azonnal a kerületi pénztárba kellene beolvasztania. Hosszas tárgyalás után, miközben Abonyi Emil miniszteri tanácsosnak ismételve közbe kellett lépnie, hogy a szakadást megakadályozza, Mezey Lajos előjáró a meggyezés létrejöttét a következő feltetelek alapján hirdette ki.

A pénztár igazgatósága a munkaadó tagok lemondásának visszavétele alapján ismét rendes működésbe lép s a pénztár kezelését az előjáróságtól átveszi, de az egész igazgatóság lemond, hogy a közgyűlés által újra alakítsassék. Az egész hivatalnok személyzetnek felmondanak s azt nyílt pályázat alapján minősített egyénekkel töltik be. Az írodavezetőt a munkások kijelölése alapján, ellenőrt és küll ellenőrt a segédek köréből választanak, a többi hivatalnokokat az elnök kijelölése alapján. Az elnöknek az ügy rendben szabatosan körükre hatáskört biztosítsanak. Az igazgatóság, mint eddig 9 munkaadóból és 18 segédből alakították, de abban a kisebbségi képviselet oly alakban jut érvényre, hogy a segédek a kömvességek nemzeti egyesületéből, két tagnak, az ácsoknak egy tag jelölésére engedélyt adnak és ezeket a maguk részéről is megválasztatják. A titkari és jogtanácsosi állást a kereskedelemügyi miniszter megszüntetni rendelte.

Abonyi Emil miniszteri tanácsos megköszönte a feleknek, hogy lehetővé tették a béke helyreállítását, mely után viszont a munkaadók és munkások közönetet zavartak a miniszteri tanácsosnak közbenjárásáért.

SZÍNHÁZ, ZENE.

Offenbach.

Tán három éve: sírról sírra járva,
Fűzfák, halottak, álmódok között,
Mint anyja hantján könnyet ejt az árva,
Szivembe mély, mély bánat költözött.
Hány nagynevű, hány fényes, büszke elme,
Hány biztos és hány nagytudású kéz; —
Ha még feshetne, írna, énekelne,
Mindaz, kit elnyelt már a Père-Lachaise!

Gyerekkorom sok hősét itt találok,
Hol elpihennek dicsvágy és remény; —
Hány dalba és hány versbe öntött álom,
Hány rég felejtett édes költemény!
És meg-megállok majd megannyi síron,
Ez festő volt, ez költő, az vitéz! ...
Szerettem mind, s mindannyit visszaírom,
És visszakérem tőled: Père-Lachaise.

Egy angyal áll, fátylaja földre nyomva,
És jobb kezében szétörtött a lant,
Ránézek és szivem megérzi nyomba,
Megsejti, hogy ki alszik ott alant.
Fülembe zsong sok régi nóta bája,
Amely megírta, porrá lett a kéz;
Olvadva kél sok szép melódiája,
S szilaj daloktól cseng a Père-Lachaise.

Hol anyja hantján könnyet ejt az árva
Fűzfák, halottak, álmódok között,
Én nékem akkor, sírjánál megállva,
A temetőbe dallam költözött; —
S majd holnap ott, hol lázzal ég az élet,
Mindenki hallgat és mindenki néz;
S felzúg a taps, — előttem újra éled
Magasztos csendben majd a Père-Lachaise.

Latskó Andor.

** Menter a Royalban. Menter Zsófia, Liszt legkedvesebb tanítványa, aki mostanában végképpen be akarja fejezni virtuóz-karrierjét, ma este a *Bürger-Grünfeld*-négyes társaságában lépett föl a Royal nagy termében. A kiváló művésznő külsőségei most is a régiek: barna, tömött haja koronaszzerűen emelkedik homloka fölött és ruhája most is olyan leányos, decens vágású, kissé ügyetlenül szabott, mint a hetvenes évek elején, amikor először játszott Budapesten a magyaroknak. Menter Zsófia nem adta meg magát az időnek, de az elshant decenniumok mégis némi nyomot hagytak a lelkén. Ez a lélek fiatal korában sem volt nagyon tüzes és lendületes. Ma határozottan fáradtnak látszik. A lélek fáradtságával a játék ereje is csökkent, bár a banyatlás nem feltűnő, nem olyan, hogy a művésznő technikáját elhomályosíthatná. Menter Zsófia még mindig szuverén a zongorán, de olyan királyon, aki koronáját letenni készül, akiben már nem lóg a hódítás vágya. Ma este *Csajkovszky* triójában (ötvenedik mű) vett részt és kivált a harmadik tételben mutatta ki művészetének, tudásának kiváló kvalitásait. Ez a befejező tétel egy szomorú elégia (*Csajkovszky* bucsuzik benne egyik elhalt művész barátjától megkapó fájdalommal, harangzúgások közt) és ez a befejezés nagyon jól illett a művésznőhöz, aki maga is bucsuzik a közönségtől. De a hallgatóság nem elégedett meg a programmszerű bucsuval, hanem ráadást követelt és Menter Zsófia egy rendkívül nehéz virtuóz-darabbal szolgált, hogy tündöklő emléket hagyjon a budapesti közönség szívében. A négyes társaság ezuttal is, mint a rendes hangversenyeken, művészi összjáték-kal gyönyörködtette hallgatóit. *Boccherini* A-dur négyese és *Mozart* klarinét-ötöse volt műsorán. A terem egészen megtelt.

** Tudós professzor Hatvani. *Makai* Emil *Tudós professzor Hatvani* című verses vígjátékának tegnapi és mai előadásait is telt házas nézték a *Vigszínház*-ban s a csodásan szép költői darabot a közönség a legnagyobb méltánylásban részesítette. Sokat tapsolt a közönség a darab ifjú szerzőjének és a szereplőknek, akik közt első helyen *Hegedüs* Gyulát, a címszerep személyesítőjét illeti meg a kritikai elismerés. A *Vigszínház*nak ebben a kiváló művészeiben a debreceni professzor olyan személyesítőre talált, hogy keresve kellene keresni művészt, aki ebben a szerepben nagyobb színpadi hatást bírna elérni, mint *Hegedüs*. A verses díkióban jellemző beszédével igyekezni hatni s ott ahol a debreceni professzor aktívabb részt vesz a darab cselekményében, egész komikai erejével érvényesíti az alakot. Az előadás

általában véve művészi színvonalon állott s most, hogy éppen a *Tudós professzor Hatvani*-ról beszélünk, nem tartjuk érdektelennek fölemlíteni, hogy az eddig előadott eredeti darabok közül a *Tudós professzor Hatvani* volt az, (a dalműveket és az érdekes darabokat természetesen, nem számítva), amelyre — még az *Ember tragédiáját* is beleértve, — budapesti színház a legtöbbet költötte. A *Makai*-vígjáték kiállítására diszletekben és jelmezekben ugyanis közel tízezer forintba került, míg az *Ember tragédiájának* *Paulay* alatt is csak nyolcezer forint volt a kiállítási költsége.

** Humperdinck új operája. *Humperdinck*, a *Jancsi és Juliska* nagyhírű szerzője, felépült nehéz betegségéből s hozzáfogott új operájának a befejezéséhez. Új dalművének a szövegét, kivételesen, nem a szerző nővére, hanem az édes apja írta. Együttal megemlítjük, hogy a *Jancsi és Juliska* bemutatójára épp most készül a párisi *Opera Comique* s a dalműben a nagy operától átszerződött *Delna* kisasszony *Grignotte* tündér szerepét fogja énekelni.

** Hegedüs Gyula a Nemzeti Színháznál. Egyik estilap tegnapi színházi rovatában meglehetősen határozottsággal újságolja, hogy *Hegedüs* Gyula, a *Vigszínház* kitűnő művésze és gróf *Kegelevich* István közt huzamosabb idő óta szerződés tárgyalások folyván, a művész nem utítja meg 1901-ben lejáró szerződését a *Vigszínházzal*, hanem már most a *Nemzeti Színház*hoz szerződik. A mi értesülésünk ezt a híresztelést nem igen erősíti meg, mert úgy tudjuk, hogy a művészt még több évi szerződés köti a *Vigszínház*hoz s így már ebből ez okból sem fog etől a színháztól távozni.

** Elhalasztott hangverseny. A Hollósy és Kolen hangversenyt bekövetkezett akadályok miatt március 6-ikára halasztották.

** Spanyolország. (Bemutató az Urániában.) Az ezregy éjszaka tündérvilága elevenedett meg ma este az Uránia-Színházban. *Pekár* Gyula spanyolországi utazását mutatta be az Uránia vitetett és mozgó fényképekkel. A magyarító szöveget *Pekár* Gyula írta az előadáshoz és ő maga is olvasta föl. Több mint kétszáz kápráztaóan szép kép kísérte *Pekár* költői lendületű, színes és mindvégig érdekes utelírását. Először közönség töltötte meg a színházat és igen sok szép asszony és szép leány gyönyörködött a spanyol romantika mesés kincstárában. *Pekár* végigvezette a publikumot Spanyolország hősi múltján, történelméből kiragadta a művészi epizódokat és egymásután vonult el a néző szeme előtt *San Sebastian*, *Burgos*, *Salamanca*, *Avila*, *Escorial*, *Madrid*, *Toledo*, *Sevilla*, *Cordova*, *Granada*, *Gibraltár*, *Tengel* és *Cap Spartel*. A mozgó fényképek utólrébetlen közvetlenséggel mutatták be a spanyol táncokat és a bikiavadalokat. A közönség többszörönként zajosan megtapsolta *Pekár* Gyulát, aki a rendelkezésére álló óriási anyagot valóságos művészettel egységes egészzé rendezte össze. Az Uránia Színház Spanyolországban igazi kasszadarabhoz jutott, olyanhoz, amelyet nagy élvezettel és nagy haszonnal tekinthet meg mindenki.

** Melba asszony — bigamiában. Német újságok nyomán az a hír járta be a szót, hogy *Melba* asszony, a párisi nagy opera volt primadonnája férjhez megy *Joachim*-hoz, a híres hegedűművészhez. A művésznő, aki most *Monte-Carlo*-ban van s mellékesen megjegyezve, teljesen kilábal erős influenzájából, nagy meglepetéssel értesült erről a házasságról. Erősen tiltakozik ellene, minthogy — már férjvel van. A művésznő különben a napokban lép föl a *monte-carli* színházban a *Traviata* címszerepében.

** Dóry Margit szerződése. A *Magyar Színház* igazgatósága, mint értesülünk, tagjai sorába szerződtette *Dóry* Margit kisasszonyt.

** Még egy Szép Heléna repriv. *Kolozsvárról* írják nekünk, hogy a budapesti *Népszínház* példáján felbuzdulva, a kolozsvári színház is teleleveníti *Szép Helénát*, a címszerepben *Szekely* Irénnel.

** Tolstoj a színházban. *Tolstoj* Leó gróf, a nagynevű orosz regényíró, akiről ismeretes, hogy ritkán fordul meg emberek közt, a napokban végigjárta a *moszkvai Művészeti Színház* egy előadását. *Tolstoj* jelenlétéről a közönség úgy szerzett tudomást, hogy a színészek külön meghajoltak neki, mire a közönség nagy ovációkat rendezett az agg regényíró-filozófusnak.

** Paraszt-színészek Kolozsvárról. *Torda-szent-lászlói* parasztokból alakult színtársulat néhány színházi előadást rendez március első napjaiban *Kolozsvárról*. A parasztszínészek, akik már több helyen és több ízben léptek fel, valószínűleg a kolozsvári *Nemzeti Színház*ban fognak játszani, ha az intendánssal meg tudnak egyezni. Többek közt előadják *A falu rosszát* is.

** Strauss balletje Berlinben. *Strauss* János hátrahagyott balletje, a *Hamupipóka a berlini udvari operában* fog bemutatásra kerülni. A ballet előadására vonatkozó szerződését, mint egy távirat jelenti, tegnap írták alá.

** Olasz operett. A római *Teatro Nuovoban* a napokban *La sultana di Piazza* *Guiglielmo* *Pepe* terjedelmes cim alatt új olasz operettet adtak, amelynek nem mindennapi volt a sikere. Az operett szövegkönyvét *Raffaelli*, zenéjét egy *Filenci* nevű zeneszerző írta.

** Bar Kochba itt, Bar Kochba ott, Bar Kochba mindenütt. Alig van már fővárosi színház, amelynek kommunikációjában a *Bar Kochba* című zsidó daljáték ne szerepelne; *Szulamith* nagy sikere óta — úgy látszik — divatba jött ez a műfaj. Mitán most már igazán jogosult a kíváncsiság, hogy melyik színházban fog színpadon kerülni *Goldfadennek* ez a dalműve, elmondjuk a következőkben az ügy állását:

Magyar Színház. A *Magyar Színház* egy mai kommunikációjában teszi közzé, hogy a személyesítője a *Cleopatra* című operettel párhuzamosan a *Bar Kochba* című dalműből tart próbákat, úgy, hogy ez a két udjondság be fogja tölni az egész műsort. A *Bar Kochbát* különben még *Beöthy* László volt igazgató szerzte meg a *Magyar Színház* számára és pedig egy fővárosi színházi ügynökségtől, amelynek semmi joga sincsen a dalműhöz és amely mégis ezer forintnyi előleget vett föl. A mű szerzője: *Goldfaden*, az *Alliance Israelite* titkára, francia polgár, akinek szellemi termékeit védi a monarchiánk és Franciaország között fennálló irodalmi szerződés.

Városligeti Szinkör. *Feld* Zsigmond, a *Városligeti Szinkör* igazgatója szintén készült a *Bar Kochba* előadására. Ő még csak ügynökségtől se szerzte be a darabot, hanem egyszerűen háromszáz forintért lefordította a darabot *Zempléni* P. Gyula író-társunkkal.

A *Népszínház*. Az egyetlen színház, amely magától *Goldfaden*-től szerzte meg *Bar Kochba* előadói jogát, — a *Népszínház*. Ebben az ügyben *Goldfaden* és a *Népszínház* között *Heltai* Jenő, Párisban élő író-társunk közvetítette az ügyet, akitől éppen ma érkezett telegramm dr. *Szécsi* Ferenchez, amely jelentette, hogy a szerződés alá van írva.

Ez a *Bar Kochba*-ügy jelenlegi állása. Ha a *Magyar Színház* ragaszkodnék az előadási jogához érdekes művészi pörre volna kilátásunk a *Népszínház* és a *Magyar Színház* között.

** She a Telefon Hírműködésben. A *Telefon Hírműködés* mai estéjén a *Magyar Királyi Operaház*ban színpadon kerülni *She* ballet zenéje fogja betölteni. *Maader* Raoul é kedves zenéjű balletjére, mely már a külföld nagyobbt színpadjaiban is bejárta, ez utal is felhívjuk a *Telefon Hírműködés* előzetesnek és hallgatóinak figyelmét. Az Operaház ez előadása után a rendes esti felolvasás következik, majd katonas- és cigányzene lesz hallható a kagylókön 11 óráig.

MŰVÉSZET.

□ **Mintalapak.** A kereskedelemügyi miniszter *Szterényi* József miniszteri tanácsos elnöklése alatt álló bizottság szerkesztésével kiadta a *Mintalapak* V. évfolyamának 4-ik füzet sorozatát, melyekből a *faiptari* füzet hét vázlatrajzot és néhány lap műhelyrajzot tartalmaz. A rajzok művészi értékkel bíró butorokat ábrázolnak, nevezetesen *Nagy* Jenőtől egy modern izlésben tartott ebédőt, amely nemes egyszerűségével eökölő hatású. A többi kép *Hirschler* D.-től tervezett különféle stíbeli butort ábrázolnak. A gyakorlati iparos tehát ebben a füzetben a legváltozatosabb formákat és izléseket találja képviselve. A *tas- és fémpipari* füzetnek kilenc rajzlappja és két melléklete van. A régi munkák közül leginkább feltűnik a pozsonyi dóm tabernakulum-ajtája, mely szépség dolgában a külföld hasonló készítményei között is első helyen áll. Igen szép az a kályhalábászott is, melyet *Junger* Ferenc rajzolt le a bécsi technológiai muzeumban. A modern munkák közül kiemeljük *Szokot* az ezüstből való diszitményeket, melyeket *Förk* Ernő tanár tervezett. A magyar stílus motívumával ékeskedő villamos-csillár, kandalló és való rácsot és tüzi szerkezetartót, *Györgyi* Géza, illetőleg *Edvi* Illés Aladár tervei szerint a budapesti állami felső ipariskola fémvasipari műhelye készítette. Követésre méltó kezdeményezés. Mind a három műtárgy bizonyosságot tesz róla, hogy a magyar diszítő stílus a fém munkákra kiválóan alkalmas. A füzet egy szecessziós kapu rajza is diszíti, ezt *Bálint* és *Jimbor* építészek terveztek és *Torreider* és *Schüller* budapesti lakatosok készítették.

A *Mintalapak* szöveg- és nőipari füzetében színesen reprodukált négy eredeti tervrajzot láunk, amelyet *Hollós* Károly, *Szabó* János, *Beniczky* Margit és *Hadzsy* Flóra készítették. Részben magyaros, részben modern stílus munkák, amelyek mindegyike négy-éremli, hogy sokszorosan megvalósíttassák. A fny nyomású lapok jobbára az országos iparművészeti muzeumban levő remek himzések mutatják be, amelyek között sok közvetlenül használható mustra van. A füzetek fényes kiállításra Gerlach és Schech budapesti műkiadó céget, *Ullmann* József, *Divák* Károly és *Hornyánszky* Viktor sokszorosító intézet-tulajdonosokat dícséri. A füzeteket 3 koronáért meg lehet rendelni a *Budapesti Napló* kiadóhivatalában.

□ **II. Rákóczy Ferenc elfogatása.** A legsikerültebb magyar történelmi festmények egyike *Beniczky* Gyula, *II. Rákóczy Ferenc elfogatása* című képe nincs Magyarországon, Károly román király sietett azt

meszerezni, mielőtt a művész e nagyszabásu alkotása elkészült. Hogy mi is gyönyörködhesünk a nagy mestere művében, a Könyves Kálmán most sokszorosította a festményt még pedig a kontinens első műtárlatában a lezárabb sokszorosítási módszer szerint *szines fénynyomatban*. A sokszorosítás, mely a Károly román király által átengedett eredeti festmény után készült, olyan kitűnően sikerült, hogy maga a festőművész is úgy nyilatkozott, hogy ennél szebb színes reprodukciót alig látott. *Károly román királynak*, akinek a kiadó cég ez eredeti festmény visszaküldése alkalmával a reprodukció egy példányát is elküldte, annyira megtetszett a sikerült sokszorosítás, hogy azonnal még több példányt rendelt a remek kivitelű műlappból. A Könyves Kálmán magyar irodalmi és könyvkereskedési részv. társ. (Kerepesi-ut 17.) divatos keretben bocsátja áruba e remek műlapot. Bötti ára 68 korona, passepartouttal 80 korona, ezen az aron csekély havi részletfizetések ellenében is megszerezhető.

□ **A XIX. századbeli magyar iparművészet a párisi kiállításon.** A párisi világkiállítás magyar iparművészeti csoportjának keretében egy külön osztályban bemutatják a XIX. századbeli magyar iparművészetet, fejlődésének minden stádiumában. Ebben a csoportban bemutatják a XIX. századbeli magyar keramiai tárgyakat, ötvösműveket, butorokat, szöveteket és hímzéseket, történelmi fejlődésüknek sorrendjében. *Lukács Béla* kormánybiztos eme retrospektív kiállítás előadójává *Mihalik Józsefet*, az országos magyar iparművészeti múzeum őret nevezte ki, aki már nagy részt összegyűjtötte az érdekes kiállítás anyagát. A kiállításról magyar és francia nyelvű katalógus is készül, amely tanulságos képet fogja nyújtani a XIX. századbeli magyar iparművészetnek.

TUDOMÁNY, IRODALOM.

□ **A Magyar Földrajzi Társaság** ma délután 5 órakor, dr. *Erdősi Béla* elnöke mellett az Akadémia heti üléstermében felolvasó ülést tartott, melyen dr. *Havassy Rezső*, a társaság alelnöke ismertette a *Budapest in Wort und Bild* című művet. Azután dr. *Lóczy Lajos* bemutatta dr. *Cvijics János* levelező-tagnak, a belgrádi egyetem földrajz-tanárának előzetes jelentését a *macedóniai tavak felméréséről*. *Cvijics* 1891. óta folytatja kutatásait a Balkánon és arra a tapasztalatra jutott, hogy Macedónia Európának egyik legnagyobb tószagi vidéke.

□ **A Magyar Heraldikai és Genealogiai Társaság** igazgató választmánya ma délután 5 órakor a Nemzeti Múzeum tanácstermében ülést tartott, melyen *Fejérváry László* egyetemi tanár elnökölt.

Az ülésen *Varyu Elemér* felolvasta *Sós Elemér* nek a *Boksák emveréről* írt dolgozatát, amelyben egy újabb felalált 1402. évi pecsét alapján ki van mutatva, hogy a Boksák nemzetségnek ősi címere egy kosszarvú női mellekép. E nemzetségből történe munkának számos kiváló alakja származik, köztük *Boeckai István*, a nagy fejedelem. A második felolvasó *Adássy Antal* volt, aki *Pér Antálnak* Nagy-Martoni Pál országbíró és *Laczkó István* erdélyi vajda rokonsági összekötötteséről szóló értekezését olvasta fel. A folyó ügyek elintézése során megállapították az ideki költségvetést és azután a titkár bejelentette, hogy a társaság ez évben új vállalatot indít, a Középkori Cimer-Albumot, mely az 1526 év előtti időből fennmaradt eredeti armalisok címerképeit színes hasonmásban fogja bemutatni. A folyó ügyek betegezéséül előterjesztett penztárnoki kimutatás a társaság vagyont 31.428 koronában tünteti fel.

□ **Megint egy Maupassant-kötet.** Nemrégiben jelent meg Maupassantnak egy posztumusz könyve, a *Père Milon*. Most Ollendorff kiadó megint kiadott egy Maupassant-kötetet, amelynek címe *Le Colporteur*. A dolog — őszintén megvallva — kezd gyanus lenni...

□ **Magyarország orvosainak keresete.** Az Országos Orvos-Szövetség igazgató-tanácsa elé terjesztett jelentés. Irta *dr. Grósz Emil*. Különlenyomat az *Országos-Orvos-Szövetség* III-dik évfolyama második számából.

FARSANG.

□ **A király a doktorbálon.** A királyi főudvarmesterei hivatal ma délelőtt értesítette a doktorbál rendezőségét, hogy a király 24-ikén a fővárosi Vigadóban tartandó bálon este pontban kilenc órakor jelenik meg. A királyt a lépcsőházban a bálbizottság elnöksége fogadja és kíséri fel a bálterembe. A király látogatására való tekintettel a közönséget idejekorán való megjelenésre kéri. — *Mária Valéria* főhercegnő, akinek a bálon való megjelenését szintén remélték, férjének a bál idején való Budapestre érkezése miatt nem mehet el a bálra.

□ **Katonák bálja.** A 32-ik gyalogezred altiszti kara ma este fényesen sikerült mulatságot rendezett a Vigadó termeiben. A mulatság pompásan sikerült, ami természetesen is, mert a rendezőség több mint 2000 meghívott küldött szét. A Vigadó termei katonai jelvényekkel voltak felékesítve s szép volt a lady patronessok emelvénye. A bálanyai tisztségét az ezred

törzstiszteinek nejei vállalták el s ez katonai részről máris biztosította a sikert. A mulatság kitűnő hangulatban hajnalig tartott.

□ **(Az építési és műszaki rajzolóok bálbizottsága** minden előkészületet megtett, hogy az e hó 24-én a Royal-szálló összes termeiben tartandó bálja a legfényesebben sikerüljön. A magyar táncokat *Balogh Károly*, a turtáncokat a honvédszenekar fogja szolgáltatni. A díszterem magyar motívumu draperia díszítései meglepően sikerültek. A táncrend, mely a magyar ipar és rajzművészetnek remeke, igazi szenzáció számba megy. Eddigél a fővárosi társadalom, a hivatalos fővárosi és kormánykörök kitűnőségei megváltották jegyeiket, úgy hogy a bál erkölcsi és anyagi sikere teljesen biztosítva van. E bál érdekességét emelni fogja a 16-ik századból vett *hadajdonok-tánc*, melyre eddig is mintegy 80 pár jelentkezett. A bálbizottság (Kerepesi-ut 30.) egész nap a közönség rendelkezésére áll. Kubelik Jánknak, a jeles virtuoznak ez lesz az első bálja, melyen nemcsak részt fog venni, de táncolni is akar.

VIDEK.

— **(Levél Liptóóból).** Liptóóból olyan levelet kaptunk ma, amely sok tekintetben módosítja az utolsó vármegyei közgyűlésről közölt tudósításokat. A levél hangsúlyozza, hogy az ott hozott határozatok egyike sem irányult *Kürthy Lajos* főispán ellen. *Rakovszky István* országgyűlési képviselő nem utasította rendre a főispán elnök kijelentései miatt. Ebből csak annyit igaz, hogy a főispán és alispán közt fölmerült szóváltás közben *Rakovszky* tróásan megjegyezte: „Úgy látszik, mi fogunk elnökölni!” Tény az is, hogy az alispán pártja a közgyűlésen leginkább *Vitalis főügyészt* ostromolta támadásaival. Ennek különben igen érthető oka van, a főügyész volt ugyanis az, aki a belügyminiszterhez jelentést tett az alispán némely eljárásáról, amelyeket ő szabálytalanságnak tart. E jelentést, amelyben miniszteri biztos kiküldetését kéri, tudomás vevélt a közgyűlésnek is bemutatva. Az egész ügyben, mondja a liptói levél, leghelyesebb bevárni *Kaffka László* miniszteri biztos által vezetett vizsgálat végét, annyival is inkább, mert *Kaffkának* eddigi pártatlan ténykedése kezességnyújt arra, hogy ha van bűnös, az ki nem sikkik az igazságszolgáltatás kezei közül és ártatlanul senki sem fog bűnhődni.

SPORT.

□ **Karambolverseny.** A Magyar Karambol Kör 5000 pontos versenyt ma este nyolc óra után folytatják a kör helyiségében, a Sztanoj-kávéházban. Sztanoj-mester, aki lékésen van, megkezdte a játékot. A parti állása a következő: Sztanoj 1700, dr. Sándor: 4400 előnyvel 4648 karambol. Érdekes megemlíteni a rekord-javításokat, Sztanoj 947 sorozatot 1809, dr. Sándor 122 sorozatot 145 pontre javította.

□ **Az Árlow vivó-klub esteje.** Az Árlow vivó-klub e hónap 23-án, pénteken este 7 órakor saját helyiségében, a M. A. C., W. V. C. és a F. V. C. közreműködésével vivó-estét rendez.

TÖRVÉNYSZÉK.

§§ **Az esküdtek kisorsolása.** A budapesti törvényszéken ma sorsolták ki azokat az esküdteket, akiket márciusban szolgálatra berendelnek. A kisorsolás jelen voltak: *Zsitvay Leó* törvényszéki elnök, dr. *Leuk Gyula* táblai és *Csete Kálmán* törvényszéki bír. Az ügyészséget dr. *Geguss főügyész* helyettes, a budapesti ügyvédi kamarát dr. *Darvay Fülöp* ügyvéd képviselte. A kisorsolás eredménye a következő:

Rendes esküdtek: *Marcel Rezső* kéményseprő, *Szabó N. Ferenc* háztulajdonos, *Nigrinyi Béla* ékszerész, *Kauser Gyula* építész, *Perczy Mór Gyula* kábelgyáros, *Gonda Mihály* bérkocsis, *Aigner Imre* ügyvéd, *Sopronyi Dezső* nyugdíjas, *Mayerberg Ignác* gazdálkodó, *Dobrovzsky Agost* kenyéveskereskedő, *Ifj. Mittermayer József* bentes, *Zsigray Pál* takarékpénztári igazgató, *Spolarits György* háztulajdonos, sütőmester, *Vajda Adolf Ernő* cégőnök, *Szunberger József* lakatosmester, *Kramer Miksa* bankigazgató, *Mátyás Gabor* háztulajdonos, *Muskovics Károly* építés-vallalkozó, *Vali Ede* kereskedő és háztulajdonos, *Butner Alajos* háztulajdonos, vendéglős, *Scheibel Károly* háztulajdonos és asztalos, dr. *Missner Ignác* ügyvéd, *Vörös Karoly* háztulajdonos, *Rancics Frigyes* divatárú-kereskedő, *Ifjabb Heinrich Ferenc* vaskereskedő, *Babiczy József* serteskereskedő, *Rúz Géza* hajógyár-hivatalnok, *Mersay Sándor* háztulajdonos, *Horváth Zoltán* színművész, dr. *Kuzsinszky Balnt* muzeumi segédőr.

Kiszegítő esküdtek: *Paksy Béla* gyógyszerész, *Harsányi Sándor* görzmalmi cégvezető, *Hegedűs Lajos* fűszerkereskedő, *Huffner József* molnár, malomigazgató, *Fonderschmidt Károly* háztulajdonos és építész, *Bánhegyi József* kereskedő.

Helyettes esküdtek: *Pollák Jakab* háztulajdonos, *Gutman Ádám* vászonkereskedő, *Oppenheim Emil* borkereskedő, *Geduldiger Hugó* mérnök, *Patzer Ádám* bentes, *Gazda Ferenc* szabó, *Czettel Gyula* nyomdatulajdonos, *Nobel Manó* szígyártó, *Windt Izidor* kereskedő, *Travers János* cukrász.

§§ **A csesztregi maffia.** A zala-egorszegi törvényszék ma kezdte meg *Sally János* gyilkosságának, *Horváth János* és társai büntügyének esküdtszéki főtárgyalását. A szenzáció büntügyben a vád-és védelem részéről mintegy nyolceven tanu van beidézve és a tárgyalás valószínűleg több napig fog eltartani. A tárgyalást *Szalaniszlávszky Adolf* törvényszéki elnök vezeti, szavazó bírák *Skodaj Aurél* és *Rohonczy József*. Az esküdtszék a következőképen alakult meg: *Kaydos Károly*, *Magyari Miklós*, *Németh Dezső*, *Schaffer Mihály*, *Földes Sándor*, *Szabady Géza*, *Vicz József*, *Márkusz Lajos*, *Schock Kálmán*, *Koller Ferenc*, *Szabó Károly* és *Rédl Gusztáv*.

Az esküdtszék megalakítása után bevezetik az elsőrendű vádlottat, ki a hozzá intézett kérdésekre e óadja, hogy: *Horváth Jánosnak* hivják, csesztregi születésű 19 éves, nőtlen, földműves, csesztregi lakos, a népiskolák öt osztályát elvégezte, büntetve volt két ízben, és pedig lopásért három évi börtönrre és rablásért két évi fegyházra.

Az elnök tudomására adja a vádat, mely szerint 1899. évi november harmadikán este hét óra tájban előre megfontolt ölési szándékból *Sally János* földbirtokos csesztregi lakost duplacsövű fegyverrel, ágyában, midőn ujságot olvasott, az ablakon keresztül agyonlötötte.

Vádlott: Engem *Rosenzweig Hermann* csesztregi kereskedő bujtott fel arra, hogy *Sally Janost* löjjem agyon. Kaptam is tőle négy forintot. *Rosenzweig* még azzal is kecsegtetett, hogy az esetre, ha *Sally Janost* agyonlövöm, minden bűnöm megbocsátják s elegendik eddigi büntetőimeit is.

Elnök: Ki segített magának a tett elkövetésében?

Vádlott: A *Weinberger Mózes*, csesztregi mézszároslegény. Ő is haragos volt *Sally*nak. Együtt vettük a puskaport is Petáncon.

Elnök: Hat a puskát hol szerezték?

Vádlott: *Kunc Gábor* erdőőről vettem el. Őreg ember már, könnyen kicsavartam a kezéből. Evvel a puskával lőttem agyon *Sallyt*, aztán egy szalmakazalba rejtettem a puskát. Velem volt a *Weinberger Mózi* is, tudja.

A második vádlott *Weinberger Mózes*, mézszároslegény, aki gyilkosság büntetésében való bűnrészeség miatt van vád alá helyezve. Az elnök kérdéseire *szava* mondja el, hogy *Horváth Janossal* előre megbeszélte már a gyilkosságot. *Beismeri*, hogy *Rosenzweig* őt is biztatta a gyilkosságra, de más okai is voltak arra, hogy *Sallyt* megölje. Az elhunyt volt az, aki öt kilenc tagu családjával együtt kitarva kis korcsmárkjából, elárvereztette vagyonukat és mindezt azért, mert nővere *Weinberger Berta* nem akart hajolni csabító szavaira. *Rosenzweig Hermann*, kereskedő, a harmadik vádlott tagadja, hogy ő a két első vádlottat a tett elkövetésére felbujtotta volna. Azt a négy forintot amelyről a vádlott beszélt, kölcsönkép-pén adta.

A vádlottak kiballgatása után a tanak hallgatta ki a törvényszék, *Kunc Gábor*, az erdőőr részletesen beszéli el, hogy miképpen vette el tőle *Horváth János* puskát. *Bálint Janos* azt vallja, hogy *Weinberger Mózes* azon ürügy alatt kérte kölcsön revolvert, mert másnap reggel *Petánora* megy. A revolvert néhány nap múlva megtöltve adta vissza. A tárgyalást folytatják.

§§ **Pörös atyafiak.** A *Sőregi-familiából* kerülnek ki a pestvidéki törvényszék állandó pörös atyafiai. A törvényszék csak a minap itélkezett néhány *Sőreginek* az ügyében, ma pedig a *Kuriának* volt dolga velük. Még 1892-ben történt, hogy ifju *Lados István* kartali lakost a bíróság szándékos emberölés miatt hat évi fegyházzal sújtotta. *Lados* leülte a büntetését, de sehogysen tudott megnyugodni abban, hogy a *Sőregi-família* az oka minden szenvedésének. A mult év husvétján délután *Lados* néhány társával a korcsmába ment s e közben így nyilatkozott a *Sőregi-család* portája közelében:

— Ha haragosaim közül valaki elém jönne, lelőném!

Alig mondta ki e szavakat, amikor az egyik *Sőregi* kikiáltott a sűvény mögül:

— Előbb hal meg a kend családjából hat, mint a mienkből egy.

Mindárt utána három lövés dördült el, de kárt nem tett *Lados*okban. Este tíz óra tájban megint arra vitt el az utjok s akkor valóságos sortüz fogadta őket. A közelben levő bíróségi jegyző nem kevesebb, mint harmincöt lövést számolt össze. *Lados* súlyosan megsérült, mire a *Sőregi-család* tagjai a bíróság elé kerültek, ahol egytől-egytig elítélték őket. A *Kuria* ma csunán a két főtettes: *Sőregi József* és *ifjabb*

Sőregi János ügyével foglalkozott, mert a többiekre nézve az ítélet jogerőre emelkedett. Sőregi Józsefet szándékos emberölés kísérletének büntette miatt a pestvidéki törvényszék három évi fegyházzal, ifjabb Sőregit, mint bűnrészt, másfél évi börtönnel sújtotta. A tábla ez utóbbi büntetését két évi fegyházra emelte föl. A Kuria Nedecký Ödön bíró előadásában ma megerősítette a táblai ítéletet.

Nyíltér.

kaphatók Budapesten, Károly-körút 9. szám és vidéken minden jobb üzletben, mely magvakat tart.

(Az e rovat alatt közlötöknek sem tartalmáért, sem alakjáért nem felelős a szerkesztőség.)

Legujabb.

A háború.

Berlin, február 22.

A Deutsche Zeitung jelenti Jacobsdálból angol forrásból: A szövetségesek visszaverik minden támadásunkat. Tüzérségünk elégtelen. A boerek paardebergi hadállásának megkerülésére tett két kísérlet meghiúsult. Macdonald hátból való támadását teljesen visszaverték. Alállótól száznál több tiszet és ezeröttszáz katonát elesett vagy megsebesült. Ötvenköt tiszet és hatszáz sebesült katonát hordtak be eddig a sebesült-szállítók. Hír szerint Delarey Koffyfontein felé fenyegeti összeköttetésünket. Egy másik szabadállambeli csapat délfelől a jakobsdaali uton vonul fel. Ugyanez a lap jelenti Fokvárból: A Kimberleybe menő vonatokat lakapesolták. Hír szerint az oranje-boerek ismét elfoglalják állásaikat Kimberley körül. A táviró-összeköttetést ismét elvagták. Durbanból egybehangzólag azt jelentik, hogy boerek főseere nyugotra a szabadállam szorosaihoz vonult. Ladysmith ostromát tényleg megszüntnek tekintik.

London, február 22.

A Reuter-ügynökség jelentése szerint Roberts tábornagy azt táviratozta Paardebergből, hogy miután az ellenség hadállásnak gondos felderítése után arról győződött meg, hogy azt súlyos veszteségek nélkül nem lehet elfoglalni, elhatározta, hogy az ellenséget az ágyúkból bombázza és figyelmét az ellenség erődítésére fordítja. Az ellenséget minden irányban szétkergették és jelentékeny veszteségeket okoztak neki. Negyven boert elfogtak. Angol részről két tiszet és négy katonát könnyen megsebesült. Az elfogott boerek azt mondják, hogy két nap előtt jöttek Ladysmithből.

London, február 22.

Egy esti lap jelenti Paardebergből tegnapi kelttel: Botcha boer parancsnok segítségére igyekezett menni Cronje tábornoknak, de élénk harc után szétszorták csapatait, melyek jelentékeny veszteségeket szenvedtek.

London, február 22.

(Felsőház.) Teynham kérdezi, hogy van-e valamely külhatalommal olyan szerződés, amely a brit kormány és a boer köztársaság közötti viszony végleges megoldására vonatkozik.

Salisbury válasza: A boer köztársasággal szemben való eljárásunkra vonatkozólag semmiféle hatalommal nincs megállapodásunk. Egy hatalom sem szólított fel minket, vagy kezdeményezett, hogy ilyen megállapodásba belemenjünk.

TÁVIRATOK.

London, február 22. A Timesnak jelentik Teheránból, hogy az odavalló angol követ e hónap 20-án kihallgatáson volt a sahnál s hivatalosan meghívta, hogy látogasson el Angliába.

London, február 22. Az alsóház elé törvényjavaslatot terjesztettek, mely felhatalmazza a helyi hatóságokat, hogy a városok határán kívüli telkeket szerezzenek a munkások részére építendő házak céljaira.

Horvát tartománygyűlés.

Zágráb, február 22. A tartománygyűlés ma a költségvetést harmadik olvasásban elfogadta. Derencsin és Drestyenzski sürgős indítványt terjesztettek elő az iránt, hogy a négyüléseknél a pénzügyi önállóság, a sajtószabadság kiterjesztése és a választói jog tárgyában hozott határozatokat a bizottságokhoz, a legutóbb említett határozatok a regnikoláris küldötségekhez utasítsanak. A Magyarország és Horvátország között 1896-ra való elszámolást illetőleg Vrbancics az elszámolásnál követelt eljárást kritizálta. Ezzel szemben Eggersdorfer előadó kimutatta, hogy az elszámolásnál megóvták Magyarországot és Horvátországot paritásról. Az elszámolást azután elfogadták. Derencsin és társa indítványának sürgősségét a Ház elvetette. A legközelebbi ülés holnap lesz.

Viktória és Vilmos.

London, február 22. A Reuter-ügynökség értesítése szerint a lapoknak az a jelentése, hogy Viktória királyné legközelebb találkozni fog Vilmos császárral, eddig még nem nyert megerősítést, amint hogy még egyáltalán nem határozta meg részletesen a királynő utitervét.

Forradalom Középamerikában.

Washington, február 22. Az Egyesült-Államok costaricai követe jelenti: Itt forradalmi betörtést várnak Nikaraguából. Alállótól kihirdették a hadi jogot és csapatokat küldtek a határra.

A francia képviselőházból.

Páris, február 22. A képviselőház azt a törvényjavaslatot, amely a gyarmati áruk, mint kávé, kakaó és tea maximális vámtarifáit megállapítja, 456 szóval 10 ellenében elfogadta. A Ház ezután folytatta a hadügyi költségvetés tárgyalását és 260 szóval 208 ellenében elfogadta azt az indítványt, amely szerint a 28 és 13 napos fegyvergyakorlatok 1900-ban elmaradnak.

Dérouléde barátja.

Páris, február 22. Az állami törvényszék mai ülésén az államügyész megtartotta vádbeszédét, amelyben Habert elítélését kéri. Cheny védőbeszéde után, amelyben Habert felmentését kívánja, a tárgyalás mára véget ért.

Ninos angolszász szövetség.

Washington, február 22. A képviselőháznak orra a határozatára, amelyben azt a kérdést intézte a kormányhoz, van-e valami alapja annak a híresztelésnek, hogy Nagy-Britannia és az Egyesült Államok között titkos szövetség van, Hay külügyminiszter azt a jelentést küldte a képviselőháznak, hogy ebből a híresztelésből egy szó sem igaz. A mai alkotmány mellett szó sem lehet titkos szövetségről, mert a szerződéseket a szenátusnak kell jóváhagynia.

A Fülöp-szigetek.

Washington, február 22. Spanyolország kifogásai következtében a külügyi hivatal elismerte, hogy a Fülöp-szigetektől délre eső Cagayan-Szulu és Szibulu-szigetek a párisi békeben megjelölt határon kívül esnek és elhatározta, hogy Amerikának ezekre a szigetekre vonatkozó követelését visszavonja.

A bányász-sztrájk.

Prága, február 22. Brúxben, Schlanban, Rokitzanban, Karlsbadban és Duxban a helyzet körülbelül változatlan. Brandeisban egyesületi gyűlés volt, amelyben körülbelül 1500 bányamunkás vett részt. Az ülés nyugodtan folyt le. Zwicakuban a sztrájk oszկkenőben van.

Brúx, február 22. 16 tárnában 1177 ember közül 441 ember állott ma este munnába. Két tárnában dolgoznak, háromban készleteket gyűjtenek. A helyzet változatlan.

Nürschan, február 22. 6068 munkás közül 4822 sztrájkol. A helyzete változatlan.

Közgazdasági táviratok.

Berlin, február 22. (Gabonapiac.) A külföldi tőzsdéken uralkodó bizonytalanság kihatott a berlini piacra is. Buza 1/2, rozsa 1/4 márkával hanyatlott. Zab tartotta magát. Az idő szép.

New York, február 22. (Értéktőzsde.) Váltó Londonra 4.88%. Váltó Berliure 94.1/2. Ezüst 59.7/8.

New York, február 22. (Terménytőzsde.) (Zárlat) Gyapot: New Yorkban helyben 8.1/16. (8.1/16). Márciusra 8.58. (8.59). Májusra 8.53. (8.54). New-Orleansban helyben 8.1/16. (8.1/16). — Petroleum Stand white New Yorkban 9.90. (9.90). Stand white Philadelphian 9.85. (9.85). Refined in Cases 11.10. (11.10). Credit Balances at Oil City 16.8. (16.8). — Zsír: Western steam 6.25. (6.25). Roche és Brothers 6.50. (6.55). — Tengeri irányzata gyenge. Márciusra —. (—). — Májusra 40.1/8. (40.1/8). Júliusra 40.1/8. (40.1/8). — Buza irányzata gyenge. Piros őszi helyben 77.1/8. (77.1/8). Februárra —. (—). Májusra 74 —

(75.1/4). Májusra 74.1/8. (74.—). Júliusra 73.1/8. (74.—). Gabona szállítási díja Liverpoolba 3.1/2 (3.1/2). — Kávé: fair Rio 7. sz. 8.10/16. (8.11/16). Márciusra 7.—. (7.10). Májusra 7.05. (7.15). — Liszt: Spring Wheat clears 2.75. (2.75). — Cukor: 3.10/16. (3.11/16). — Őn: 31.90. (31.40). — Réz: 16.62. (16.62). — (A zárójelben lévő számok a tegnapi árakat jelzik.)

Chicago, február 22. (Terménytőzsde.) (Zárlat.) Buza irányzata gyenge. Februárra 66.1/8. (66.1/4). Májusra 67.1/8. (67.1/4). — Tengeri irányzata gyenge. Májusra 35.—. (35.—). — Zsír: Májusra 5.80 (5.95). Júliusra 7.92 (6.07). — Szalonna short clear 6.02. (6.10). — Sertészsír: Februárra —. (—). Májusra 10.70 (10.85). — (A zárójelben lévő számok a tegnapi árakat jelzik.)

Napirend.

Napló. Péntek, február 23. — Római katolikus: Dam. Péter. — Protestáns: Damián. — Görög-orosz: (február 11.) Balázs vt. — Zsidó: Adár 24. — A nap két óra 37 perckor. — Nyugszik d. u. 5 óra 18 perckor. — A hold két óra 1 óra 4 perckor. — Nyugszik délelőtt 10 óra 31 perckor.

A kereskedelmi miniszter fogad délután 4 órakor. A főváros pénzügyi és gazdasági bizottságának ülése délelőtt 10 órakor a régi városánál.

A főváros középítési bizottságának ülése délután 4 órakor az új városánál.

Művelődési boncain előadás d. u. 6 órakor a Tüzoltó-utca 53. sz. a. anatomiai intézetben.

ismeretterjesztő előadás az Iparművészeti Múzeumban délután 5 órakor. Dr. Csobor Béla egyetemi tanár: A kereszténység az iparművészetben.

Jótekonysági előadás a Thabita-nőgyesület javára délután fél 5 órakor az Urániban.

A Népszínházban a Szép Heléna reprize.

A szabad útcában a Műegyetem pótépületében (Eszterházy-utca 113. sz. délután 5 órakor Balassa József: A nyelvtudomány tárgya és feladata. Délután 6 órakor György Ilona tart előadást ezzel a címmel: Shakespeare és az élet. A Budai Polgári Kör bonyozda-estje este 8 órakor.

Az angol kisasszonyok nevelőintézte segítő-egyesületének hangversenye este fél 8 órakor a Katolikus-kör dísztermében (Molnár-utca 11. sz. a.)

Nemzeti múzeum: Régiségtára, nyitva van d. e. 9 órától délután 1 óráig. A többi tárai 1 korona belépődíj mellett meglekinthetők.

Lieszen-Mayer-kiállítás a Városligeti Múcsarnokban nyitva d. e. 9 órától délután 4 óráig. Belépődíj 60 fillér.

Huszár-kiállítás a párisi kiállításra kerülő iparművészeti és egyéb alkotások bemutatás kiállítás az Iparművészeti Múzeumban. Nyitva délelőtt 9-től este 8-ig. Belépődíj nincs.

Országos Képző és a metszet-kiállítás az Akadémiában, nyitva délelőtt 9-1-ig.

Magyar Kereskedelmi Múzeum. Igazgatóság: VII. kerület Kerepesi-ut 20. szám alatt. Hivatalos órák: délelőtt 9-től délután 2 óráig. Tulajdonos-tisztviselő és Kereskedelmi szakkönyvtár: VII. kerület, Kerepesi-ut 22. szám alatt. Hivatalos órák délelőtt 9 órától 12 óráig és délután 3 órától 6 óráig. A hazai termékek állandó kiállítása a Kelet. mintatár és kereskedelem-történeti gyűjtemény, továbbá a házi-ipari kiállítás (melyben az üzletvezetőség árusításokat is eszközöl) a városligeti inarcsarnokban nyitva: délelőtt 9 órától 12 óráig és délután 2 órától 4 óráig. A külföldi kiállítások központi üzletvezetősége (Magyar kereskedelmi részvénytársaság) V. Váci-körút 32. szám alatt.

Szórakozó helyek.

Allatkert nyitva egész nap. Somossy Mulató. Nagymező-utca. Ma egész új szenzációs műsor. Folles Caprice. VI. Róvay-utca 18. Naponta fányes műsor.

Budapest kávéház. Andrassy-ut. Naponta Banda Marci és fia hangversenye.

Stefánia-szálloda, Murányi-utca 53. Budapest legolcsóbb szállodája.

Páris szálloda. Váci-körút, Étermek. Elegáns kávéház. Látványosság: Bachus-pince.

Union-Szálloda díszes nagy étterem, villanyvilágítás, specialitása lepkéirtérem.

Petanovits Metropolis szállodája. Naponta hangverseny (lásd hirdetés.) Ujonnán berendezett fényes étterem.

Ehr János éttermeiben (ezelött Szikszay) Nemzeti Színház-épület. Naponta kiténő cigányzene.

Putzer-pince Deák-ter naponta a pince ét-termekben Schrammel és Boros Miska és Kiss Ferkó híres szőlő-tájk hangversenye.

Szerkesztői üzenetek.

— Kéziratokat nem adunk vissza. —

Hippias. I. József főherceg ez idő szerint Fiumében tartózkodik. 2. Budapest, V. Sas-utca 20/22. 3. Vészi József főszerektőnk a szászsebsói kerületet képviseli az országgyűlésen.

K. I. Bozsuly. I. Olyan tanfolyam még nincs. 2. Önkéntes csak az lehet, aki nyolc középiskolát vagy ezzel egyenrangú iskolákat végzett.

Sch. Ne nyomassa ki az eljegyzési kártyát a kérdések formában, mert az kellemetlen félreértésekre adhatna alkalmat. A dátum mindenesetre Budapest legyen, mert őn, a vologény itt lakik.

F. T. Budapest. Mellékelni kell a születési és illetőségi bizonyítványokat.

Zemlénki abonnens. Csak a francia hajfestőszereket ajánlatuk. Forduljon bizalommal akár melyik gyógyszerháznál vagy droguistához.

H. J. 50. I. Ha az előirt vizsgákat leteszi, fölveheti az állomásfőnökségig. Feljebb csak akkor mehet, ha egyetemi vezértsége van. 2. Eretség és vasuti tisztviselő. 3. Leteneti.

Biblie és S. Igen megmarat. Huszonnyolc éves.

KÜLÖNFELEK.

Árviz.

Jött a sürgöny éjszaka a faluházára:
— Asszony, ember, ifju, vén álljon a talpára!
Tomaj alatt a Tisza áttörte a gátat,
Reggelig a falunak a nyakára hághat! . . .

. . . Háborog a nagy folyó, mint szélben a tenger,
— Térdre borul láttára a megrémült ember! —
Veri a part oldalát, korbácsolja, zúzza,
Gyöngö a gát, s a tusát soká ki nem húzza! . . .

Éjszak felől sötétben gomolyog a felhő,
Gyorsan terjed, s perc alatt a faluig feljő,
Beteríti szél szárnyán a magas ég boltját,
S vak sötétbe iemeti csillagait, holdját.

És egyszerre megnyílik a nagy felhősátor, —
Harsogva csap az árra a dühöngő zápor,
Dörgés, villám őszeér, és csattogva csapja.
Az ár hullámhegyeit százezer darab! . . .

Sisteregnek a habok, döngetik a töltést,
Kavargatnak a mélyből vad, pokoli hörgést,
Sír, tüvölt a fergeteg, mennydörög bejelje! —
Irtózatos éjszaka, — a halálnak éje! . . .

. . . Hajnalodik. Semmi nesz. Halk szellő se lebben,
Mosolyogva kél a nap, mint még soha szebben!
— Ráborul a falura mélységes mély szender,
S lágyan simúl felette a végtelen — tenger . . .

Balla Miklós.

— Az özvegyek Németországban. Dr. Prinzing Frigyes ulmi szociológus a foglalkozások legutolsó németországi statisztikájából érdekes képet mutat be az özvegyeknek Németországban való helyzetéről. E szerint az özvegyek minden életkorban résztvesznek az ipari életben, harminc-negyven éves korukban még nagyobb mértékben, mint a hajadonok. Míg azonban ezeknek legnagyobb része függő helyzetben van, az özvegyek, főképp a negyven esztendőnél idősebbek, túlnyomó részben függetlenek. Mindenféle foglalkozásnak van képviselője az özvegyek között, a földművelésnek, szőlésnek, posztó készítésnek, hímzésnek, paszomántgyártásnak, pékipárnak, mézszaróipárnak, dohánygyártásnak, a szabómesterségnek egyaránt. A kereskedelem terén az áru- és terménykereskedésben szerepelnek. Ami a kereseti viszonyokat illeti, az özvegyek három csoportra oszthatók. Az egyik csoport jómódban él, a másik éppen annyit keres, amennyiből megélhet, a harmadik szegénységben és bizonytalan sorsban sanyálódik. Az első csoporthoz mintegy negyven százalék tartozik, de ide értendők a tiszték és hivatalnokok özvegyei is, akiknek azonban legnagyobb része mellékkeresettel segít magán, himez, vagy egyéb munkát végez. A második csoporthoz is körülbelül negyven percent

tartozik. Az özvegyeknek több mint egy hatoda vagy nyilvános támogatásra és magánosok részvétele szorul, vagy pedig, főképp a városokban, nagyon szűkös viszonyok között él.

— Irók, tudósok életkora. A tizenkilencedik század híres íróinak és tudósainak koráról állítottak össze statisztikát. És pedig azokról az írókról és tudósokról szól a statisztika, akik átlag nagy kort értek el. Augier például meghalt hetvenkilenc éves korában, Irving hetvenhat évet ért meg, Paul de Kock hetvenegy évet, Auerbach hetvenet, Andersen hetvenet, Bulwer hetvenet, Collins hatvanötöt, Cooper hatvanötöt, Hawthorne hatvanat, Ebers hatvanat, Scheffel hatvanat, Flaubert ötvenkilencet, Dickens ötvennyolcat, Daudet ötvenhetet, Marryat ötvenhatot, Thackeray ötvenhármát, Balzac ötvenegyet, míg Maupassant már negyvenhárom éves korában halt meg. Az átlagos kor, amelyet ezek az írók elértek, hatvanhárom esztendő volt. Negyvenhat író hatvanhat éves átlagos kort ért el. Negyven tudós átlag hatvanhat esztendőt élt. A történettudósok még több ideig élnek, harmincyolc hetvenhárom év volt az átlagos koruk.

— Gould pincemestere. A milliomos sem immunis a bosszuságoktól. Howard Gould, akit a német császár megtisztelt azzal, hogy a yachtján megjelent, kénytelen volt elszenvadni, hogy a pincemestere clrontsa egy bankettjét. Az angol pincemester ugyanis szükségesnek tartotta, hogy minden egyes fogás után, amelyet feltalált, legalább egy palack finom bort felhajtson. A botrány, amelyet Gould szívesen fújtott volna el, február elején került napvilágra a bíróság előtt, mert a milliomost nem lehetett lebeszélni arról, hogy a pincemestert meg ne fenyttesse. Amikor John Tibby, a megtévelyedett pincemester a bíróság előtt állt, Gould elbeszélte, miképpen surrant be a pincemester minden egyes fogás után az élekkamrába, hogy ott erőt gyűjtjön. Még mielőtt a lakomának vége lett volna, a pincemesterek már hallucinációi voltak. Mindenki beoert látott, akinek Don Quijote módjára véget akart venni, a terem levegőjébe nagyokat szoritván az öklével. Gazdája olyan pillantásokat vetett rá, amelyekből más halandó összereszkadt volna. John Tibbynek azonban kétéltől voltak az idegei s a fenyegető pillantásokra olyan arcot mutatott, amely teljes ellentétlást fejezett ki. Gould, hogy a botrányt kikerülje, észrevétlenül fölkel s követve a pincemestert, egy rimánkodott neki, hogy feküdjék le és aludja ki a mámorát. De John Tibby rá se hederített, újra a palackokhoz fordult, majd bement a terembe, ott az összegyűlt vendégsereghez beszédet intézett, amelyben hátsóan esetele a Gould-család belső életét. Általános borzalom következett erre. A hölgyek sikoltozva mene-

kültek a mellékszobába, közben székek dültek föl, talák estek le az asztalról, amíg egy rendőr meg nem vonta John Tibbytól a szót. A bíró tizenkét forintot ítélte, de John Tibby kijelentette, hogy nem fizet s hogy majd megmutatja ő Gould urnak, — személyes szabadságának a jogtalan megfosztása miatt becsuktatja.

— Szűkös Ladysmithből. Hutton, a Reuter-ügynökség tudósítója a White hadosztályánál megszőköt Ladysmithből és február 14-iki kelettel a következőket jelenti Durbanból:

Miután Buller harmadik kísérlete, hogy Ladysmithet felszabadítsa, meghusult, elhátároztam, hogy a várost ad a hagynom. A tábornok engedélyt megszerezve egy benzülőtt kísérővel február 10-ikén este hét óra harminc perckor gyalog indultam el. Mindenféle baj nélkül *Caesars Camp*-ől három kilométernyire keletre nagyon közel jutottunk egy boer csapatához. Ránk lőttek, de mi hirtelen egy nagy sziklatuskó mögé bujtunk. Három golyó süvített el a fejünk felett. Felőráig nyugodtan hevertünk, aztán négykézláb másztunk nagy óvatossá nyolcszáz méternyire, abban az aggodalomban, hogy valahol a Mauser-fegyverek golyózápora ér újra bennünket, de meglehetősen nyugodt maradt minden. Borzalmas utakon, sziklás hegyek között értük el *Pieters* állomását, ahol két boer tábor volt. Két óraker érkezünk oda. Itt megint aggodalomteljes pillanataink voltak. Ismét másfél kilométert kellett sziklákon, köveken át mázskálnunk. Végre jobb utakat találtunk, amelyek tiszke-bokrokkal sűrűn voltak borítva és gyorsabban juthattunk előre. Hat óraker egy magányos, barátságos kafferkunyhóhoz értünk, három kilométernyire Tugelától. Ezenközben harmincöt kilométert hagytunk hátra. Itt egész vasárnap rejtőztem, mivel láttam a boer őrtáborokat azon a síkon, amelyen az elmúlt éjjel áthaladtunk. Este hét óraker mentem el a kunyhóból és egy *kraalba* jutottam a Tugela partján, ahol azt mondták nekem, hogy nem volna tanácsos tovább mennem, mivel a boerök már keresték azt az angolt, aki megszőkötött. Azért huszonnégy óráig még a *kraalban* maradtam s az ajtón át láthattam, hogyan vadásznak a boerök zergebakra. Egyszer csak három boer a *kraalnak* jött s képzeletben már láttam magamat a Pretóriába vezető úton, de benzülőtt vezetőm ágyterítővel takart be s míg én azt hittem, hogy a boerök fölém fognak tudakozódni, ők tejet kértek csupán. Amikor aztán kaptak, el is távoztak. Hétfőn este elértem a Tugelát s átúsztam a folyón. Vezetőmet, aki a ruhámat a fején vitte, az ár kissé lesodorta. Aztán újra felöltöztem, iszapos talajon jártam, amely hemzsegett a kígyóktól és más hullóktól, míg egy hegyhez nem értünk, ahonnan már láthattuk Chieveleyt, ahová törekedtem. Kraaltól

REGÉNY.

UJ FÖLD

Írta: KNUT HAMSUN.

(17)

Hanka asszony most megállt, nyilván a férjére várakozott. Mosolyogva intett felé, hogy siesse en egy kissé, mert ő majd megfagy már. Tréfálva emelte fel az ujját s kérdezte:

— Ugyan min tőri a fejt most megint ez a két nagykereskedő? Hogy jegyzik a buzát, magas-e az árfolyam? Vagy nem ti irányítjátok az árakat? Az Isten legyen irgalmas nektek.

Tidemand ugyanilyen hangon felelt: — Hogy mi az ördög lett abból az ujságiróból? Ahá — hogy hát nem akarta, hogy valaki elkísérje, még az urát sem akarta, hogy hát most valami hangulatot uralt. Hogy felel-e azért, hogy az a szegény Gregersen most holt részegen, minden kíséret nélkül bandukol az utcákon? Hogy ez szívtelen eszelekedet . . .

Egy héttel később Henriksen Ole Thorahusba ment. Öjen odafent maradt, Ole pedig egy fiatal hölgyvel tért vissza a városba, a jegyesével, Lynum Ágotával. Egy harmadik ember is jött velük. Csinos ember volt, kedves ember.

A RÜGYFAKADÁS IDEJÉN.

I.

Április ötödikén Ole visszajött Thorahusba. A menyasszonyát azonnal bevezette a klicskébe, bemutatatta neki barátait s az egész napot velük töltötte. Irgenset és Grande ügyvédet azonban még nem volt alkalma bemutatni, mert még nem találkoztak velük.

A menyasszony fiatal volt, széke, telt ido-

mai és egyenes tartása voltak. Világos haja és örökké mosolygós szája gyermekes kifejezést adtak arcának; a bal arcán egy kis gödröcske volt, de a jobb arcán nem volt. Ez a páratlan gödröcske nagyon kedvessé tette. Hát nem esodálatos dolog az, hogy az egyik arca más volt, mint a másik? Közép természetű volt.

Ugy elragadta mindaz, amit a városban látott és hallott, hogy szinte ujjongott örömben. A klick is kedvelte s a legszemszedetebb udvariassággal halmozta el; Hanka asszony egyszerűen megelégte és megcsókolta.

Rendesen az üzletben volt, bekandikált minden szekrénybe, ládába, megkóstolta a pincében levő régi borokat s tréfaképpen lapozgattat a vastag üzleti könyvekben. Különösen szívesen tartózkodott a raktárban, abban a kis, elrekesztett irodában, ahol olyan hűs volt és a déli árak illata terjengett a levegőben. Az ablakból a kikötőhidját, a kikötőt, a hajókat lehetett látni. A hajók szinte libegve cipelték a nehéz árukat s olyan élesen sipoltak, hogy csakugy reszketett tőle a levegő. A ház előtt horgonyzott az aranyárbocos gőzhajó is. Ezt a hajót nekijárandókta a férje s most az övé volt, teljesen, a törvény minden szabálya szerint, sőt Ole még a „Veritas”-hoz is elment s „Agatá”-ra kereszteltette a hajót. Az okiratok Agata kezében voltak.

Most sűrű egymásutánban hordják az irodába a számoló táblákat, napról-napra növekszik a számlák tömege, a rovatok mindjobban megtelnek számmal, egyre nőnek, nagy, hatalmas summákká növekednek. A tavaszi idényben emelkedőben van az üzlet, a kereskedelem is újra éléd s szenvedélyes forgalmával megrázkodtatja az egész világot.

Mialatt Ole számol és jegyez, Agata az asztal tulsó oldalán ül s valami okos szórakozást keres. Sehogysem fér a fejébe, hogy ez az Ole rendbe tudja tartani ezt a sok számat s sohasem téveszti el az összegeket; eleinte ő is megpróbálkozott evvel az ördögösséggel, de sehogysem tudott a nyitásra találni, úgy, hogy üzleti dolgok-

ban nem is lehet egyebet rábizni, mint azt, hogy a rendeléseket írja be egy nagy könyvbe. Ezt is nagyon lassan és nagyon óvatosan végzi . . .

Ole most rá néz s hirtelen így szól:

— Ejnye Ágota, édes Istenkém, milyen kicsinyek a kacsóid. He-he, szinte elvész egészen. Nem is értem, hogy miképpen tudsz fogni vele.

Ez elég. Ágota eldobja a tollat s az asztal tulsó oldalára szalad. Aztán mind a ketten boldogok, mindketten kacagnak, amíg a következő számoló-táblát hozzák.

— Kis asszonykám — mondja Ole nevetve s az arcába néz. — Kis asszonykám. Az idő mulik. Végre elvégzi a munkát, bezárja a számlákat s miközben Ole összeapszja a nagy könyvet, így szól:

— Ugy. Most el kell mennem a sürgönyhivatalba. Velem jöss asszonykám?

— Ha akarod, kedvesem — feleli Ágota. És örömmel követi Olet.

Az utón észbe jut Olenak, hogy Irgens még nem mutatta be a feleségének. Hogy ezt az Irgens mégis csak meg kell ismernie, mondja, nagy ember, mélyeséges tehetségű — hogy ez a véleménye róla mindenkinek. Elmeheletnének együtt a „Grande”-ig, talán ott megtalálják.

A „Grand”-ba mentek, elhaladtak a különböző osztályu asztalok előtt, ahol sok ember ült, ivott és dohányzott. Az utolsó asztalnál rátaláltak Irgensre. Milde és Noremml ült egy asztalnál.

— Hisz itt vannak — kiáltott Ole. Irgens a balkezét nyújtotta feléje s nem állt fel. Összehuzta a szemét s Ágotára pillantott.

— Látod, Ágota, ez Irgens, a költő — mutatta be őket Ole, miközben egy kissé hangozott vele, hogy jó barátságban van Irgenssel. — A menyasszonyom, Lynum kisasszony.

(Folytatás következik.)

kraalhoz vándoroltunk, mindig nagy kerülőkkel, hogy az ellenséget kikerüljük. Néha olyan közel jutottunk a boerokhoz, hogy ott láttuk őket heverni a fák között. Végre vezetőm felkiáltott:

— Itt van Chievey, három óra múlva elérjük. Ott pedig nincsenek már boerok.

Tizenharmadikán hét órakor reggel csakugyan megerkeztünk. Miután Sarobach őrnagynál és Jones őrnagynál jelentkeztem, felültem a Durban felé induló vonatra, fésületlenül, mosdatlanul. Inkább hasonlítottam valami betörőhöz, mint laptudósítóhoz.

KÖZGAZDASÁG.

Erdőgazdasági politika.

II. *)

Az 1898. évi XIX. t. c. 1. §-a alapján állami kezelésbe adandó erdő- és kopár területek összeírásának, tehát a volt urbéreses által legeltetésre használt erdőterületek összeírásának is, — mint megelőző közleményünkben említettük, — már a múlt év közepén meg kellett történni, még pedig a földművelésügyi miniszter által minden egyes érdekeltnek megküldött, részletes végrehajtási rendelet alapján, melyből úgy maguk az érdekelt birtokosok, valamint a közigazgatási bizottságok és a törvény többi végrehajtó közegét teljes tájékozottságot meríthettek arra nézve, hogy a volt urbéresesnek első sorban legeltetésre szolgáló erdőterületei közül, természetük állapotára és illetőleg termőképességük veszélyeztetett voltára, nemkülönben a vidék különleges gazdasági viszonyaira való tekintettel — melyeket lehet és kell az állam kezelésébe adandó területek közé sorolni. Az eljárásnak szabályozása akként a legnagyobb nyilvánossággal történt, amihez még hozzájárult, hogy a birtokosok a közigazgatási bizottság által velük közölt összeírási adatokra észrevételeket tehettek, az összeírásnak rájuk nézve sérelmes ítélei ellen felszólalhattak.

Azt lehetne erre mondani — még pedig, amint látni fogjuk, nem minden alap nélkül, — hogy a miniszter az eljárásnak ily módon való szabályozásával az érdekelt birtokosokkal szemben előzékenyebb volt, mint amennyire az ügy s a törvény intenciója megengedte. És igaz is, hogy az eljáró közegek eleve biztosak lehettek arról, hogy ha nem ragaszkodnak szigorúan a birtokosok által ismert miniszteri utasításokhoz, vagy ha ott, ahol — mint például a területek termőképességének megírásánál — egyéni megítélésről van szó, ellentétben jutnak a birtokosok felfogásával, avagy ha figyelmen kívül hagyják az érdekelt különleges gazdasági viszonyait, és min-

*) Az első közlemény a Budapesti Napló folyó évi 49-dik számában jelent meg.

denesetre, ha szigorúbban járnak el az összeírásnál, mint a végrehajtási rendelet megengedi és elrendeli: — akkor az érdekelt felszólalása el nem marad s eljárásuk a legfelső fórum felülvizsgálatánál szigorú megítélés alá esik.

Könnyen megeshetett tehát, hogy a jelzett körülmény helyenkint az összeírás teljességének ártott, amennyiben az eljáró közegek közül egyeseket a különböző is konkláns utasításnak még enyhébb alkalmazására indíthatott. Hanem ezt a birtokosok bizonyára nem fogják rossz néven venni a minisztertől. Magában véve mi sem ítélnék el, ha a birtokosok körében a törvény rendelkezéseitől való idegenkedést eloszlatni segített.

Ez az engedékenység ugyanis helyrehozhatlan hibáknak okozója nem lehet. Az összeírás nem egyszerűsmindekorra készült, annak tételei folytonos változásnak vannak alávetve; vagyis abba új tételeket bármikor be lehet iktatni, ha a körülmények úgy kívánják, épp úgy, amint a törvény által megállapított időszakonként a birtokos kívánására ki lehet, sőt ki is kell bocsátani az állami kezelés alól egyes birtokosokat abban az esetben, ha azok a feltételek, amelyek az állami kezelésbe adást szükségessé tették, idők múltán elenyésznek vagy megváltoznak. Így, ha valamely volt urbéres birtokosság legelőteltség fejében kapott erdőterületén, melyet a rajta levő számos vízmosás, szakadék s a talajnak egyébként való megromlásáért miatta feltétlenül be kell sorozni az állam kezelésébe adandó területek közé, az állapotok teljesen megváltoznak úgy, hogy a terület más művelési ágra is alkalmassá válik: akkor azt a törvény 6. §-a értelmében ki kell bocsátani az állami kezelés alól; — viszont a törvény 1. §-ában felsorolt területekre nézve bármikor állanak is be és konstataáltak az állami kezelés szükségének feltételei, azokat a szabályszerű eljárás mellett állami kezelésbe kell venni. Ez másként nem is lehet, mert a törvény végrehajtása csak így alkalmazkodhatik az élet folyton változó viszonyaihoz és szükségleteihez.

Ha tehát egyes kétséges területek az első összeírásnál ki is maradtak, ebből valami nagy baj nem származhatik. Mert mielőtt ez bekövetkezne, a mulasztás bizonyára kiderül, — ha másként nem, hát (legalább eleinte) a szomszédok révén, akik csupa zugolódásból, hogy velük kevésbé méltányosan jártak el, kezére járnak a törvény helyes végrehajtásának; ámbár azt sem tartjuk lehetetlennek, hogy ha az állami kezelés továbbra is beválik és üdvös eredményeivel a birtokosok megismerkednek, maguk tesznek lépést gondozásra szoruló területeik bevonása érdekében.

Történhetett s a dolog természete szerint kellett, hogy történjen olyan eset is, hogy a területek összeírására nézve az eljáró közegek és az érdekelt

birtokos között nézeteltérés merült fel, ami aztán a birtokosokat felszólalásra készítette. Ugy vagyunk értesülve, hogy általánosságban véve az összeírás ellen a volt urbéreses legeltetésre használt erdőterületeire vonatkozólag aránylag kevés felszólamlás adatott be a közigazgatási bizottságoknál, amit mi az eddig érintett okokon kívül részben annak a körülménynek vagyunk hajlandók tulajdonítani, hogy az állami kezelés számos vármegyében (szerződések alapján) már a törvény életbelépése előtt szervezve lévén, az illető volt urbéres birtokosságok erdőteltség fejében kapott területei már is az állam kezelésébe alottak.

Bármiként álljon azonban a dolog, úgy a birtokosokra nézve, valamint a törvény jelzett intenciói szempontjából, egyaránt fontosabb az a kérdés, hogy a szóban forgó területekre vonatkozólag benyújtott felszólamlások minő elbánásban részesülnek. Mert a végrehajtási rendelet, mint a fentebbiekben jeleztük, nagyon határozott kijelentésekkel tájékoztat ugyan a miniszter álláspontról, azonban a felszólamlásokra vonatkozólag csak azt az utat-módot írja körül, amint az egyes esetekben a közigazgatási bizottságoknak az összeírási adatok felülvizsgálása, újabb határozat hozatala s az ügynek II. foku elbírálás céljából való fölterjesztése tekintetében eljárniuk kell. A továbbiakról azonban kétségekben hagy; — noha másrészt a végrehajtási rendeletnek egész szövege, de különösen Darányi miniszternek általánosan ismert igazságszerete, valamint az a meleg érdeklődés, amivel az ország állattenyésztésének fejlesztése iránt viselkedik, előre biztosíthatott a felől, hogy a szóban lévő kérdésben a leggodnósabban fog itélkezni.

Jól esik konstatálnunk, hogy ezeknek a felszólamlás tárgyává tett, kétséges ügyeknek II. foku elbírálása tényleg nem az oly sokszor emlegetett zöldsztal mellett történik csupán. Legalább erre lehet következtetnünk abból, hogy néhány dunántúli s néhány felvidéki vármegyében a volt urbéres birtokosságoknak összeírt s felszólamlás tárgyává tett területeit a múlt év őszén sorra bejárta a miniszternek két-két kiküldötte, akik közül az egyik erdőszeti, a másik azonban mezőgazdasági szakértő volt. Rendjén van ez így, mert hiszen itt csak az erdőszeti és a mezőgazdasággal szorosban kapcsolatban levő állattenyésztési szempontoknak összeegyeztetése után lehet igazságot tenni.

Amennyire Darányi minisztert ismerjük, biztosra vesszük, hogy a miniszter nem csupán egyes eseteknél, vagy csak egyes vármegyékre szorítkozva akarja ezt az eljárást alkalmazni, hanem kiterjeszti valamennyi vármegyére és minden egyes esetre, kivétel nélkül. Sok ilyen eset nincsen, különben pedig ezek a sporadikus helyszíni szemlék igen jó alkalmat szolgáltatnak a tájékozódásra az iránt, hogy az összeírási eljárás általában véve miként történt.

Két huszár

Írta: GRÓF TOLSZTOJ LEO.

(21)

— De honnan vegyünk xerest? Van még önnök bányám?

— Nem testvérem! Nem is volt.

— Hogy, hogy nem volt? Hiszen csak iszik a valamit a teához.

— Az rum, Fedorovna Anna.

— Hát nem mindegy az? Adj a nekik ezt a rumot, az mindegy. De ne hívnák meg inkább őket ide, Ön mindent tud. Nem veszik majd rossz néven a meghívást.

A kavalierista kijelentette, hogy a jó szívű gróf nem fog semmit sem vissza utasítani, s hogy ő okvetlenül elhozza őket.

Fedorovna Anna visszavonult, hogy fölvegye gros-grain-ruháját és új fejkötőjét, Liza azonban annyira el volt foglalva, hogy nem akadt ideje arra, hogy széles ujjú rózsaszínű karton ruháját, amely rajta volt éppen, levethesse. Amellett iszonyuan izgatott volt.

Ugy érezte, hogy valami rendkívüli előtt áll; mint valami alacsonyban lebegő felhő, úgy sulyosodott ez rá a lelkére.

Ez a gróf és huszár, ez a szép férfi úgy jelent meg neki, mint valami egészen új, neki felfoghatatlan, de nagyon szép lény.

Az ő erkölcsi szokásai, az ő szava — minden olyan rendkívüli kellett hogy legyen, amilyenek még soha semmit nem tapasztalt. Mindannak, amit gondol és beszél, okosnak és igaznak kellett lennie; mindennek, amit cselekszik, tisztelteméltónak kellett lennie; az ő egész külsejének nagyon szépek kellett lennie.

Abban nem kételkedett.

Ha nemcsak szakoskít és Xerest, hanem egy kád kenőcsöt és illatszereket kért volna, ezen sem lepődött volna meg neki semmi szemrehá-

nyást nem tett volna és erősen meg lett volna győződve, hogy az szükséges s hogy annak úgy kellett lennie.

A gróf rögtön beleegyezett, mikor a kavalierista tudára adta a nővére óhaját, a haját simára fésülte, atilláját fölvette és cigarett-tárcáját a zsebébe dugta.

— Menjünk hát! — mondotta Polosovhoz. — Igazán jobb volna, ha nem mennénk, — felelte a tiszthelyettes, — ils feront des frais pour nous recevoir.

— Ostobaság! Szerenéséseknek fogják érezni magukat: van ott egy esinos leányka is... Menjünk! — mondotta a gróf franciául.

— Je vous en prie, messieurs! — mondotta a kavalierista, csak hogy tudassa velük, hogy ő is tud franciául és megértette, mit mondtak a tiszték.

XII.

Liza elpirult, mélyen lehajolt, mintha a teáskánna megtöltésével volna elfoglalva és nem mert ránézni a huszárokra, amikor azok a szobába léptek.

Fedorovna Anna ellenben gyorsan felugrott, meghajolt s a nélkül, hogy tekintetét a gróftól elfordította volna, beszélgetni kezdett vele, majd rendkívül hasonlatosságot fedezett fel közte és az apja között, majd felhívta a figyelmét a leányára, majd teával, gyümölcsborral, vagy egyéb kinnálta.

A tiszthelyettesre az ő szerény megjelenése miatt senki sem gondolt, aminek az nagyon örült, mert, amennyire a tisztesség megengedte, Liza szépségében gyönyörködött, amely láthatólag meglepte és megfigyelését a legesekélyebb részletekre kiterjesztette.

Amikor a bácsi nővérének a gróffal való beszélgetését meghallgatta, kész beszédrel valami alkalmas pillanatra lesett, hogy az ő kavalierista korából visszaemlékezésekkel szolgáljon.

A teánál a gróf rágyújtott erős cigarettjének egyikére, amelynek a füstje annyira inge-

relte Lizát, hogy csak nagy megerőltetéssel folytathatott el egy köhögő rohamot, aztán nagyon beszédese lett a gróf és szeretetreméltó, eleinte csak Fedorovna Anna végtelen beszédének szüneteibe kapcsolta bele a maga elbeszélését, később azonban egészen ő lett a beszélgetés ura.

Valami különösen hatott a hallgatóira: beszédjében ugyanis gyakran használt szavakat, amelyek az ő társadalmi körében nem voltak éppen illetlenek, de amelyek itt kissé merészek voltak. Fedorovna Anna meg is ijedt tőlük egy kissé és Liza a füléig elpirult, de a gróf nem vette ezt észre és továbbra hasonló módon feszelten és szeretetreméltó maradt.

Liza némán töltögette a poharakat, de nem nyújtotta őket oda a vendégeknek, hanem csak úgy a közelükbe tolt a azokat és még mindig izgatottan, kíváncsian hallgatta a gróf előadását. Az ő éppenséggel nem szellemidus elbeszélései, az ő akadozó beszédmódja némileg megnyugtatta.

Nem tapasztalta nála a föltétlenül bölcsnek képzelt dolgokat, nem látta mindenben azt a kiváltságot, amelyet tőle az ő zavaros föltevésiben várt.

A harmadik észre teánál pedig, amint félénk szeme az ő pillantásával találkozott és ő a szemét nem sűtötte le, hanem csaknem mosolyogva tovább nézte, akkor szinte már ellenséges indulattal volt a gróf iránt és csaknem úgy találta, hogy benne nemcsak hogy semmi különös nincsen, hanem hogy egyáltalában nem is különbözik mindazoktól a férfaktól, akiket eddig látott, hogy kár volt félni tőle, hogy ámbár hosszú, tiszta körme van, semmiféle különös szépséggel nem dicsekedhetik.

Liza, aki nem minden sajnálkozás nélkül érezte, hogy az álma szerte foszik, megnyugodott, s csak a hallgatag tiszthelyettes pillantása, amely egyre részegződött, zavarta egy kissé.

— Talán nem amaz, hanem ez az igazi! — gondolta.

(Folytatás következik.)

Eddig csak egy vidékről hallottunk, hogy ott — valószínűleg megtévedt tulbuzgóságból — nagyobb hiba esett az összeírásnál, ami természetesen azt jézte elő, hogy az illető vidékről feltűnően sok fel- szólamlást adtak be. A miniszter oda is kiküldötte szakértő közegeit, csak hogy a felvidéken korán be- állott nagy havazások miatt a megkezdett helyszíni szemléket tavaszra kellett elhalasztani.

A magunk részéről az eddig érintett kérdések- ben nem látunk semmi olyan okot, amely az érde- kelt birtokosok körében támadt aggályokat igazolná. De másrészt magunk is szeretnénk tisztán látni abban a kérdésben, miként fogja a miniszter a szóban levő területek kezelését szabályozni, hogy az a törvény 3. §-ában foglalt határozmánynak valójában megfelel- jen, amely szerint ugyanis ezeknél a területeknél a fő cél az, hogy a legeltetés igényeit kielégítsék. A bir- tokosok, de sőt nálunknál sokkal intelligensőbb egyé- nek is attól tartanak, — legalább úgy mondják, hogy attól tartanak, — hogy a szóban levő területek állami kezelésbe adása egyértelmű azoknak legeltetés alól való teljes elvonásával, vagyis az erdészeti kezelés az egész területnek legeltetési tilalom alá vetésével fogja feladatainak sorát megkezdeni.

Kifejezést adtunk annak, hogy abban a kérdé- sben részletesen tájékozva vagyunk, aminthogy ma, mikor a szóban forgó területek állami kezelésbe adása még csak félig befejezett dolog, senkinek sem le- het tapasztalásból merített tájékozása; de azért bátran tulzolniak merjük állítani a jelzett aggályo- kat. Hiszen ugyancsak a törvény 3. §-a határozottan rendeli, hogy a szóban levő területek *üzemterületben a legeltetés és az alomgyűjtés csak olyan mértékben korlá- zozható, amely mértékben ezt a talajtermőképességének biz- tosítása meghívja.* S ha a miniszter már a szóban levő területek összeírásánál ráutalta a törvény végrehajtó közegeit a birtokosok érdekeinek gondos mérlegelésére s különösen az állattenyésztés igényei- nek szemelölt tartására, s nyíltan figyelmeztette őket a jelen és jövőbeli érdekek összeegyeztetésének szük- ségességére, vajjon mi táplálhatja az illetők aggályait továbbra is. Hiszen egyenesen a lehetetlenséggel hat- áros inkonzekvencia, ha egy miniszter maga cáfolna rá azokra az elvi kijelentésekre, amiket az ország minden községébe megküldött s így több mint tíze- zer példányban közzétesen forgó végrehajtási rende- letében a legnagyobb nyilvánosságra hozott. — Da- rányi miniszter ismert személyes tulajdonságai pedig ezt teljesen kizárják.

De mi el tudjuk képzelni magunknak, hogy a miniszter a szóban levő területek kezelésmódjá- nak szabályozását meghatározhatja a nélkül is, hogy a legeltetés nagyobb mértékű tilalma- zásához kellene nyulnia, és mégis úgy, hogy azzal a törvény intencióját az illető területek termőképességének visszaszerzését, javítását és megtartását állandóan biztosíthatja. Mi nem gondol- juk, nem kívánjuk, de lehetségesnek sem tartjuk, hogy az a cél máról holnapra elérjék; az a fő, hogy egyáltalán elérjék; hogy mennyi idő múlva, az másodrangú kérdés s az egyes konkrét esetek kör- ülmenyeitől függ. Nem lesz nehéz tehát a széles kor- látok között esetről-esetre megszabni annak mértékét, mennyi áldozatot *bir* meg a birtokos és mennyit *kell* meghoznia a jövő érdekeinek biztosítására mai érde- keinek nagy megterhelése nélkül.

S talán abban sem csalódunk, ha azt hisszük, hogy az állami kezelés feladatát maga a miniszter tekinti legkevésbé a gazdálkodásnak bármilyen tekintet- ben való korlátozását, hanem annak a nagy tévedés- sektől való megoltalmazását, helyes mederbe terelését, tehát inkább csak helyes irányítását. Ezt olvashattuk ki a végrehajtási rendeletnek azon szakaszaiból, melyek az állami kezelés közegeinek feladatait és a birtokosok saját kötelességeit szembállítva részle- sen meghatározzák.

A fő tehát az, hogy az érdekelt birtokosok nem tessnek magukra utalva, nem lesznek magukra ha- gyatva az ő eddig ugyan teljes szabadsággal, de rendszerint teljesen elhibázott irányban kezel- tük területeik használatában sem, s amennyi korlátozásra talál ugyszólván tisztán a jelen érdekeinek kielégítésére irányuló törekvésük, legalább is annyit érő jótanácsot, intést és támogatást nyerne a jövőbeli érdekek biz- tosítása tekintetében, amire magokban elég érzékkel, elég akaratával még nem igen bírnak.

S mindez sokba sem kerül nekik. A szóban levő területeket a közigazgatási bizottságoknak mód- jukban volt a törvény 10. §-a alapján felállított jü- velmezőségi osztályok legalsó foka alá sorozni, s így mindenütt a legalacsonyabb évi járulékkal meg- terhelni.

A kopárak beerdősítésének és az erdei legel- tetés sokat vajdó kérdésének ügye ezek szerint az új törvény rendelkezései által végre-valahára a gyö- kores megoldás útjára tereltetett, csak aztán a tör-

vény végrehajtása és helyes alkalmazása elé, annak hatását és üdvös eredményeit késeletető vagy meg- akasztó akadályok egyik oldalról se gürdítessenek.

Ipar és kereskedelem.

A bankkormányzó bucsuja. Bécsből jelentik, hogy az Osztrák Magyar Bank főtanácsának mai ülés- én dr. Kautz Gyula kormányzó meleg szavakkal bucsuzott el az utolsó ízben egybegyűlt régi főtanács- tól. A főtanács a vezérítőkár jelentése alapján nem változtatta meg a kamatlábat.

A Magyar Ipar és Kereskedelmi Bank Rész- vénytársaság igazgató-tanácsa mai napon tartott ülésén állapította meg az 1899. üzletév zárszámadá- sát. E zárszámadás a passzív-kamatok levonása után az 1898. évi áthozattal együtt 2,654,865 korona 38 fillér bruttó-nyereséget és az összes üzleti-költségek és adók levonása és a leírások fogantatása után 1,812,718 korona 42 fillér tiszta nyereséget tüntet fel, mely összeg a 90,000,000 korona befizetett részvény- tőke 9.06%-os kamatozásának felel meg. A folyó évi üzleti jövedelmek és terhekkel az 1898. évi üzletév- vel szemben mutatókozó eltéréseket a következő öss- zehasonlító kimutatás tünteti elő:

Jövedelmek	1898.	1899.
Kamatzámla	2.171,595.92	2.382,052.74 + 210.456.82
Nyereség érték- papírokon	87.173.94	50.545.82 — 36.628.12
Külföldi váltókon	33.950.58	51.632.30 + 17.681.72
Konzorciális üz- leteken	276.644.90	190.508.72 — 86.136.18
Jutalékok:		
konzorciális üz- leteken	80.000.—	— — 80.000.—
folyó üzletben	280.302.26	315.958.46 + 35.656.20
Házi jövedelem	40.739.78	43.766.66 + 3.026.88
	2.970,407.38	3.034,464.70

Terhek:

Tiszti fizetések	269,921.50	277,880.52 + 7,959.02
Költség-számla	270,184.16	251,564.48 — 18,619.68
Adók	242,010.84	276,507.94 + 34,497.10
Betéti kamatok	574,754.43	582,613.52 + 7,859.12

Leírások:

Folyó üzletben	95,978.18	20,194.02 — 69,634.16
Consortiális tartalék	—	83,600.— + 83,600.—
Felügyelő bizottság	10,000.—	10,000.—
	1,462,749.08	1,508,360.48

A konzorciális ügyletek közül lebonyolítást nyert az elmúlt évben a Magyar Ászfalt Részvény- Társaság tőkefelvételére s a bosznia-hercegovinai Szabadalmazott Országos Bank részvényeinek szin- dikátusa. Az ezeknél elért nyereségek a mérlegben elszámoltatott. A konzorciális befizetések tárgyát ké- pező értékpapírok árnyomvesztésére (Danubius- részvények, Budapest fővárosi kölcsönkötvények stb.) megfelelő tartalék alkottatott.

A konzorciális nyereségeknél mutatókozó ös- kenést azonban a kamatból lényegesebb emelke- dése nemcsak helyreállítja, hanem az összerendelt a az előző évinél még valamivel kedvezőbb is alakítja.

A jutalékszámok alakulására nézve megjegy- zendő, hogy a jutalékok 1898. évi összegében, a konzorciális ügyletekből eredő mintegy 80,000 koron- át tevő jutalék is befoglaltatott. Ha ezen összeget leszámítjuk, úgy a tiszta banküzleti jutalékok 1899. évi összege az előző évhez képest mintegy 36,000 koronát tevő emelkedést mutat.

Az igazgató-tanács elhatározta, hogy az 1900. évi március hó 24-én megtartandó közgyűlés elé azon javaslatot terjeszti, hogy az alapszabály- szerű jutalékok levonása és a nyugdíjalap rendes dotálása után 1,200,000 korona fordítassék részvé- nyenkint 12 koronát (%) tevő osztaléokra, 200,000 korona ártartalékra, 45,400 korona a nyugdíjalap rendkívüli javadalmazására, illetve 200,000 koronára való kiegészítésére, a fennmaradó 280,185 korona 94 fillér pedig vitessék át a folyó üzletév számlájára. — Elhatározta továbbá az igazgató-tanács, hogy a közgyűlés elé javaslatot terjeszt a tisztviselők és szolgák nyugdíj-intézményének életbeletételezés iránt. A bank tartalék-alapja az ez évi javadalmazás hozzászámítá- sával 1,900,000 koronára, vagyis a részvénytőke 9.5%-ára emelkedik.

A Magyar Általános Hitelbank igazgatósági tanácsa mai napon tartott ülésében az igazgatóság által előterjesztett 1899. évi mérlegét, amely 1,826,047 frt 73 kr, vagyis 3,656,095 korona 46 fillér tiszta nyereséget tüntet fel, jóváhagyta és elfogadta az igazgatóságnak javaslatát a nyereség felosztására nézve, mely szerint a részvényesek folyó évi márci- us 19-én tartandó közgyűlésének indítványozni fogja, hogy 1899. évi osztalék folyó évi április hó 1-jétől kezdve részvényenkint 36 korona fizetessék ki, 300,000 korona a tartalékjalap javadalmazására fordítassék és 109,993 korona 96 fillér új számlára vi- tessék át.

A konzorciális ügyletekből elért nyereségek a fenti üzletérménybe csak annyiban vétettek fel, amennyiben 1899. évi december 31-ig teljesen elszá- moltattak.

Az el nem számolt szindikátusi nyereségek közt vannak a 3/4%-os magyar beruházási és a székes fővárosi kölcsönök, a közös pénzügyminisztertől átvett közös aktívák, a déli vasuti elsőbbségek, az aussig-teplítési és buschtiehradi vasutak, a Magyar Ásványolaj-Finomitó R.-T., a Magyar Cukor-Ipar-, a Mezőgazdasági-Ipar R.-T., a Magyar Folyam- és Tengerhajózási R.-T., a Villamos Vállalatok Társa- sága, a Magyar Fegyvergyár stb. Megjegyezzük, hogy a felsorolt magyar iparvállalatok igen kedvező eredményeket tüntetnek fel, úgy hogy például a

Fegyvergyár 8, a Mezőgazdasági Ipartársaság 7—8 százaléki osztalékokat fognak fizetni. Ami magát a bankot illeti, a folyó üzlet igen kielégítő, míg a pro- viziókból befolyó nyereség csak szerény határok között mozgott.

A kamatokból az ismert pénzügyi viszonyok folytán nagy volt a nyereség, amivel szemben áll az intézet papírjainak értékesítkése, úgy hogy az osztalék az idén is, úgy mint tavaly, csak 18 frtban (36 kor.) állapított meg. A tartaléknak 150,000 frt jutott, épp úgy mint tavaly.

A Pesti Könyvnyomda Részvénytársaság ma tartotta évi rendes közgyűlését. Az igazgatóság je- lentése szerint a jutalékok levonása s az adók, üzleti költségek kifizetése után 43,066 frt 47 kr áll a közgyűlés rendelkezésér. Ebből osztaléknál 80 frttalval 35,230 frtot fizetnek ki, a fennmaradó 776 frt 47 kr új számlára írják. A közgyűlés a jelentést egyhan- gulag tudomásul vette és a felmentvényt úgy az igazgatóságnak mint a felügyelő-bizottságnak megadta.

Schaumburg Lippe uralkodó hercege, akinek az országnak nagy birtokai vannak, 30,000 korona üzletrészszel tagul lépett be a gazdák biztosító szö- vetkezésbe. Ez alkalomból meleg elismeréssel nyilat- kozott Darányi földmívelésügyi miniszterrel, akinek kormányzata alatt a gazdasági érdekeképviselet nagy lendületet vett és akinek az agrarkultúra javára tett intézkedései az ország fejlődésére áldásosak.

Beviteli cikkek Kinába. A kereskedelemügyi miniszter megbízásából shanghai főkonzulátusunk a Kinában kelendő és jelentékeny beviteli cikket ké- pező áruk közül nagyobb mintagyjűteményt küldött a Ke- reskedelmi Múzeum címére. A mintagyjűtemény főbb csoportjai a következők: *Postló- és kódéyminták*, amelyeknek nagy része olcsó és silány minőségű belga, német és angol gyártmány. *Úvegyminták*, főleg lámpágyűtemények. *Szűvölt áruk*, kékfestőárúk, pamutszövet- és pamutdamaszt-minták, továbbá gyapjuszövetek. *Flanel, cloth, cipőszinór* és cipőeresztők (ruganybetét). *Sajtolt és festett dobozok fehér pléből.* *Zománczott vas- pléh-étdények.* *Apró fémárúk*, nevezetesen gyertyatartók, dobozok, opium-pipák, többnyire japán eredetűek. *Szappan-minták.* *Lábbeli-minták* bőrből és nemezsből. A mintagyjűtemény a városligeti Iparcsarnokban el- helyezett Keleti Mintatárban megtekinthető naponként délelőtt 9—12 és délután 2—4 órák között.

Vidéki pénzügyintézetek. A Munkácsi Népbank évi jelentése szerint az összforgalom 14,032,136.30 forint, betétállomány 467,929.39 forint, váltótára 725,913.68 forint, tiszta nyereség 30,268.67 forint, osztalék részvé- nyenkint 11 forint. Igazgatóságának elnök dr. Széll Kál- mán. — A Bihar megyei Kereskedelmi Ipar- és Termény- hitelbank (Nagyvárad) zárszámadása szerint az össz- forgalom 23,472,835.93 forint, betétek 2,535,921.75 forint, váltótára 1,345,458.27 forint, jelzálog-kölcsön-ök 872,375.98 forint, tiszta nyereség 49,554.63 forint, osztalék részvényenkint 21 forint. Vezérigazgató Reissmann Mór. Nagyvárad. **Gazdasági és Iparbank** évi jelentése szerint az összforgalom 30,550,501.74 kor., betétek 3,629,174.22 kor., váltótára 3,184,985.92 korona, jelzálogkölcsönök 458,406.84 korona, tiszta nyereség 70,927.71 korona, osztalék 18 korona részvé- nyenkint. Vezérigazgató Tornyai Antal.

Hajózási. A Magyar Folyam- és Tengerhajózási Részvénytársaság üzletveztő igazgatósága közli, hogy a hajózási idény megnyitásával személy- s podgyász díjszabásához a II. pótlék és a gyors-teherárúk, elő- állatok stb. szállítására érvényes fődíjszabáshoz a IV. pótlék lép érvénybe. Ezek a pótlékek a díjsza- bási határozmányok kiegészítését, az áruszállítás módosítását és a most létesített bolgár partú *Somviti* állomással érvényes viteldíjakat tartalmazzák.

Szösszárak. A kontingens nyereszes ára *Buda- pesten* 36.50 korona pénzben, 37.— korona áruban. *Bécsben* az irányzat lanyha. A kontingentált kész- ár 39.60 korona pénzben, 40.— korona áruban.

Szarvasmarhavásár. (A budapesti marhavásár- téri vásári pénztár részvénytársaság tudósítása.) Fel- hajtás: Vágómarhák, Magyar ökör 1719 darab, ma- gyar tehén 563 darab, szerbai ökör 415 darab, szerbai tehén 18 db, boszniai ökör — drb, boszniai tehén — drb, bivaly 48 drb, bika 150 darab, összesen 2818 drb. Gazdasági marhák: Igás- és hizlaltul való ökör 134 darab, fejős tehén 185 darab, igás bivaly 10 darab, tinó — darab, bika — darab, üsző — darab. Eladási árak ezen tudósítás zártáig, vágómarhákért: Ma- gyar hizott ökör, legjobb minőségű 60.— K-től 65.— K-ig, kivételesen —, K., 100 kilónként élő suly- ban, középminőségű 52.— K-től 58 K-ig, silányabb minőségű 44 K-től 50 K-ig. Magyar paraszmarha jobb minőségű 48 K-től 56.— K-ig, kivételesen —, K-ig, silányabb minőségű 40 K-től 46 K-ig. Tarka hizott ökör, legjobb minőségű 62 K-től 66.— K-ig, középminőségű 52 K-től 56 K-ig, silányabb minőségű 46 K-től 50 K-ig. Szerb és boszniai ökör legjobb minőségű 46 K-től 55.— K-ig, ki- vételosen — K-ig, silányabb minőségű 40.— K-től 44.— K-ig, bika jobb minőségű 52.— K-től 64.— K-ig, kivételesen —, K-ig, silányabb minőségű 44.— K-től 50 K-ig. Bivaly 34 K-től 44 K-ig, kivételesen —, K. Magyar tehén 42.— koronától 54.— koronáig, kivételesen —, koronáig. Tarka tehén 44.— koronától 64.— koronáig, kivételesen — koronáig. Gazdasági marhákért: Igás ökör elsőrendű 60 K-től 63 K-ig, kivételesen — K 100 kilónként, 700 K-től 740 K-ig páronként, közép 54 K-től 58 K-ig, 600 K-től 660 K-ig páronként. Hizlaltul való ökör tehér 100 kg.-ként — K-től — K-ig. Fejőstehén ke- resztetett szines 140 K-től 220 K-ig drbonkint, bony- hádi faj 230 K-től 320 K-ig drbonkint. Igás bivaly — K. páronként. — Vágómarhából a felhajtás 400 darabban nagyobb volt. Jó minőségű anyag kevés volt, azért elsőrendű ökörk ára változatlan maradt. Mig közepes és silány minőségűek 100 kilónként 1—2 koronával hanyatlottak. Bivalyok változatlanok, bikák ellenben az olcsóbb bécsi vásár hatása alatt 100 kilónként 2 koronával olcsóbbak. Jó minőségű

ármos ökrökre van kereslet, silányabb minőségek el vannak hanyagolva. Fejős tehenekből a szokottnál több volt felhajtva, árak darabonként 10-20 koronával hanyatlott.

Borjvásár. 1900. évi február hó 22-én. (A budapesti marhavásártéri vásári pénztár részvényszerűsége.) Felhajtás: Belföldi élő borjú 387 drb, leült borjú 133 db, bécsi élő borjú - db. - db. horvát, növendék marha - darab, bárány élő 193 darab, leült bárány 2199 darab. Argyezések szonoz (télékekből: Argyezések. Belföldi élő borjú 70-80-82 f.-ig. I. r. 36-88 l.-ig. kivétel 90 f. kilonkint, leült borjú 80-84 f.-ig. I. r. 86-90 f.-ig. kivétl. 100 f. kilonkint, levonás nélkül. Bécsi leült borjú - f.-ig. Növendék marha - f.-ig kilonkint, I. r. - f.-ig. Bárány élő 11-16 k., leült bárány 9-10 k., kivétel 14-17 k.-ig páronként. A vásár borjúkra nézve lanyhább volt, mint kedden, de a szurott bárány- és élő bárány-vásár élénk volt.

Budapesti sertés-konzumvásár. A ferencvárosi petróleum-rakodónál lévő székes-fővárosi sertéskonzumvásár argyezése 1900. évi febr. 21-én. Készlet 119 darab. Erkezett 1037 darab. Összesen: 1156 darab. - Eladott 935 darab. Maradt 221 darab. - Napi árak: 120-150 kgr. sulyban 98-102 koronáig, 220-280 kgr. sulyban 98-102 koronáig, 320-380 kgr. sulyban 98-102 k.-ig. Öreg nehéz páronként 400-500 kilos 92-98 koronáig. Malaok 78-82 korona kilonkint. A vásár hangulata élénk volt.

Bécsi juhvásár. (Saját tudósítónk telefonjelentése.) A mai juhvásáron a felhajtás 382 drb juh volt. Csekély felhajtást eladták. Árak: Gyapjas juh 50-56 fillér.

Bécsi szurómarhavásár. (Saját tudósítónk telefonjelentése.) A mai vasárta felhozhat 4533 darab borjút, 2604 darab élő sertést, 2630 darab levágot sertést, 371 darab levágot jütöt, 2054 darab bárányt. Borjú bányadt, 4 fillérral hanyatlott.

Eladási árak: Levágot borjú 76-84 fillér, elsőrendű 96 és 1 K. 08 fillér -, kivételesen - fillér, élő borjú 1.10-1.20 fillér, legelsőrendű - fillér és - fillér, fiatal sertés 62-78 fillér, levágot nehéz sertés - fillér, husra hizalt sertés 84-94 fillér és - K. - fillér, zsirra hizalt sertés 76-86 fillér, elsőrendű süldő 80 fillér és - fillér, levágot jüt 72-92 fillér, bosnyák silányabb sertések - fill. és 1 K. kilogrammonként. Bárány 16-32 korona páronként.

A budapesti gabonatözsde.

Budapest, február 22.

A vevőknek a vásárlástól való tartózkodása következtében csak néhány ezer métermázsza buza került a forgalomba 5 fillérral alacsonyabb árakon. Finomabb árúnál az árak változatlanok maradtak. Rozsban csekély volt a forgalom. Zabból 1100 métermázsza került a forgalomba változatlan árakkal.

Eladott:

Buza: Tiszavidéki: 100 mm. 80 k. 8 K. 05 f., 100 mm. 80 k. 7 K. 85 f., 100 mm. 79.5 k. 7 K. 85 f., 150 mm. 78 k. 7 K. 85 f., 100 mm. 79.8 k. 7 K. 85 f. vegyes, 1000 mm. 79.5 k. 8 K. - f., 100 mm. 78 k. 7 K. 82.5 f., 500 mm. 79 k. 8 K. 10 f., 100 mm. 78 k. 7 K. 85 f., 100 mm. 77 k. 7 K. 80 f.

Pestmegyevidéki: 100 mm. 80 k. 8 K. - f. sarga, 250 mm. 79 k. 7 K. 75 f., 100 mm. 78.2 k. 7 K. 70 f., 125 mm. 77.5 k. 7 K. 60 f., 100 mm. 77.5 k. 7 K. 60 f. 300 mm. 77.5 k. 7 K. 62.5 f. vegyes.

Fehérmegyevidéki: 1500 mm. 76 k. 7 K. 50 f. sarga.

Ninű 8 hónapra.

Bükköny: 100 mm. 7 K 30 f.

Arpa: 300 mm. 6 K. - f.

Zab: 100 mm. 5 K. 40 f., 100 mm. 5 K. 40 f., 300 mm. 5 K. 30 f., 200 mm. 5 K. 32.5 f., 400 mm. 5 K. 30 f., 100 mm. 5 K.

Rozs: 200 mm. 6 K. 20 f., 100 mm. 6 K. 22.5 f.

Készpénzfizetés mellett.

A készpénz hivatalos jegyzése a budapesti áru- és értéktözsde szokásai szerint, készpénzben 50 kilogrammonként. - A minőség bektoliterenkint és kilogrammonként.

Table with columns for grain types (liszavidéki, fehérmegyei, pestvidéki, bányási, bécsi) and weights (kg, hl) and prices.

Table titled 'Egyéb gabonanemek' listing various grain types and their prices.

A határidőslet: folyamán a következő kötések történtek:

Table showing bond transactions for Buza (1900) and Rozs (1900) with dates and prices.

Déli egy óraker a következő záróárakat állapították meg hivatalosan a tözsden:

Table showing closing prices for Buza and Rozs in October 1900.

Déliután fél 5 óraker zárul:

Table showing closing prices for Buza and Rozs in October 1900.

A budapesti értéktözsde.

A mai előtözsde rezervált álláspontot foglalt el. A Magyar Hitelbank mérlege a várakozást nem multa fölül, az osztalék a becsléseknek teljesen megfelel. - Az angol fegyverek sikerét ellensúlyozta a berlini pénzvizonyok merev volta.

Az összes értékek áraiban kevés változás állott be.

A zárlat csendes volt.

A helyi piac mérsékelt forgalom mellett előtözsdenként inkább gyengébbnek volt mondható, csupán rimamurányiban volt némi javulás.

A déli tözsde teljesen változatlan maradt.

A közlegő ultimó-ellátás elriasztja a spekulációt nevezetesebb tranzakcióktól.

A helyi piac csendes maradt mindvégig.

A valutapiac változatlan.

Az előtözsde: csendes.

Jegyzetek: Magyar hitelrészvény 746.-748.-, Osztrák hitelrészvény 752.80-754.-, Jelzálogbank 461.-462.-, Rimamurányi vasmű részvény 628.-636.50 korona.

A déli tözsde: változatlan.

Jegyzetek: Magyar hitelrészvény 748.50-749.-, Osztrák hitelrészvény 758.80-759.20, Osztrák-magyar államvasut 657.50-659.-, Rimamurányi vasmű részvény 636.50-637.-, Közúti vasut részvény 676.-679.- korona.

Forgalomba került: Hazai bank részvény 228.-, Magyar cukoripar részvény 2110 korona árfolyammal.

Utóközse. A 4 órai zárlatkor maradt: Osztrák hitelrészvény 754.50, Magyar hitelrészvény 749.-, Leszámlított bank részvény 499.-, Rimamurányi vasmű részvény 636.-, Osztrák-magyar államvasut 658.-, Közúti vasut 679.-, Villamvasut - korona.

A hivatalos zárlatok a következők voltak:*)

I. Államadósság.

a) Magyar Államadósság.

Table showing Hungarian government debt details, including currency types and amounts.

b) Osztrák Államadósság.

Table showing Austrian government debt details.

c) Idegen Államadósság.

Table showing foreign government debt details.

II. Más kötelességek.

Table showing other obligations and debts.

III. Bankok részvényei.

Table showing bank shares and their prices.

IV. Elsőbbségi kötvények.

Table showing priority bonds and their prices.

V. Záloglevelek és kölcsönkötvények.

Budapesti intézetek kibocsátása.

Table showing mortgage and loan bonds issued by Budapest institutions.

VI. Takarékpénztárak részvényei.

Table showing savings bank shares.

VII. Biztosító társaságok részvényei.

Table showing insurance company shares.

VIII. Gőzmalomok.

Table showing steam mill shares.

IX. Bányák és téglagyárak részvényei.

Table showing mine and brick factory shares.

X. Vasművek és gépgyárak részvényei.

Table showing steel mills and machine factory shares.

XI. Könyvnyomdak részvényei.

Table showing printing house shares.

XII. Különböző vállalatok részvényei.

Table showing various other company shares.

XIII. Közlekedési vállalatok részvényei.

Table showing transportation company shares.

XIV. Sorjegyek.

Table showing exchange certificates.

XV. Pénzmekek.

Table showing gold and silver coins.

XVI. Külföldi váltók (látra).

Table showing foreign exchange rates.

A budapesti terménytözsde.

A terményüzletben a szezonosért hangulatnak megfelelően alakultak az árak és végül a terményüzleti árjegyzőbizottság hivatalosan a következő árfolyamokat állapította meg:

Jegyzetek: Heremag: lucerna magyar 36.-45.- korona, vörös aprószemű 58.-64.- korona, vörös erdélyi - korona, vörös bánági - korona, vörös korona, középszemű 68.-71.- korona, nagyszemű 72.-78.- korona. Disznózsír: budapesti 50.50-51.- korona, vidéki - korona. Táblaszalonna: légerszáritott vidéki - korona, városi 4 darabos 43.-44.- korona, 3 darabos 44.-45.- korona, füstölt 48.-49.- korona. Szilva: boszniai, szokás szerinti minőség 15.50-16.- korona, 120 darabos - korona, 100 darabos 20.75-21.- korona, 85 darabos 28.-28.25 korona azonnali szállításra. Szerbiai szokás szerinti minőség 13.75-14.- korona, 100 darabos 20.-20.50 korona, 85 darabos 27.-27.0 korona. Szilvaiz: szilvóniai 18.-18.50 korona, szerbiai 16.-16.50 korona azonnali való szállításra.

A bécsi gabonatözsde.

Bécs, február 22. (A Budapesti Napló telefonjelentése.)

Buza tavaszra 7.72-7.73-7.70, május-juniusra 7.83-7.80, buza őszre 8.-8.02, rozs tavaszra 6.68-6.67, rozs őszre 6.76-6.78-6.77, zab tavaszra 5.33, tengeri május-juniusra 5.42-5.43-5.42, zab május-juniusra 5.43-5.44, repce 12.40-12.50.

* Az I-V. alatt jegyzett papírok árfolyamait 100 koronánként értendők, a VI-XVI. alatt jegyzettekét pedig darabonként koronákban.

A bécsi értéktőzsde.

Az előtőzsdén a rimamurányi és hegyvidéki bányapapírok eladása tartott, melyre aztán gyengült az irányzat.

Déli tőzsdén javultak az árfolyamok különösen Berlinre.

Zárlat tartott.

Bécs, február 22. (Magyar értéktőzsdéi.) 4% aranyjárdék 93.60. Tiszai és szegedi kölcsön sorsjegyei 141.— Magyar vasúti kölcsön ezüstben 100.25. Magyar keleti vasúti állami kölcsön 99.40. Magyar lezártbank és pénzváltóbank 125.— Rimamurányi vasműrészvény 317.75. Magyar koronajárdék 94.10. 4%-os Magyar Földherem. kötvény 93.— Magyar hitelbank részvény 186.50. Magyar nyeresémi kölcsön sorsjegye 162.50. Kassa-oderbergi vasúti részvény 91.— Magyar kereskedelmi bank 276.—

Bécs, február 22. (Osztrák értéktőzsdéi.) 4-2% papírajárdék 99.70. 4%-os osztrák aranyjárdék 98.80. 1860-iki sorsjegye 137.50. Osztrák hitelsorsjegye 395.50. Angol-osztrák bank 124.50. Bécsi bankkegyesület 135.75. Osztrák-magyar bank 126.10. Déli vasút 27.30. Dunagőzhajózási részvény 73.75. Dohányrészvény 141.— Császári és királyi arany 11.43. Német bankváltók 118.22. 4-2% ezüst járdék 99.65. Osztrák koronajárdék 99.65. 1864-iki sorsjegye 200.50. Osztrák hitelintézet részvény 235.60. Unionbank 155.75. Osztrák Länderbank 118.60. Osztrák-magyar államvasút 127.— Elbavölgyi vasút 124.50. Alpesi bányarészvény 273.25. 80 frankos arany 19.28. Londoni váltóár 242.47. Bécsi Tramway 137.75. Az irányzat szilárdult.

Bécs, február 22. (A Budapesti Napló tudósítójának telefonjelentése. A délutáni magánforgalomban a zárlatok a következők voltak: Osztrák hitelrészvény 235.90 Magyar hitelrészvény 186.50. Angol-Osztrák bank 124.50 Union bank 135.75. Länderbank 155.75. bankkegyesület 118.75. osztrák-magyar államvasút részvény 137.—, északnyugati vasút részv. 27.30. elbavölgyi vasút 124.50. dunagőzhajós részv 120.50. alpesi bányarészvény 142.—, májusi járdék 99.70 osztrák koronajárdék 94.15. magyar arany. —, magyar koronajárdék —, német bíróalmi márká köcsvény 126.— ultimóra —, török sorsjegyek 274.30 rimamurányi vasmű 310.— déli vasút —, dohányrészvény 118.25. Napoleon d'or 19.28.—, Lombard —.

Külföldi értéktőzsdék.

Berlin, február 22. (Tőzsdei tudósítás.) A nyersvaszindikátus áremelése a spekulációt újra vételekre biztatta kohórészvényekben. Bohumi részvények 11/20%-kal magasabban indultak. Közénszeresvények közül a Dannenbaum-részvények Brüsszelle 3%-kal emelkedtek. Geisenkirchener és Hibernia részvények szintén javultak. Harpeniek később la nyuláltak. Bankok tartották magukat. Járdékek csöndesek. Vasutak nagyjából ártartók. Kanada-Pacifik-részvények Londonra gyöngyöttek. A második tőzsdéorán az üzlet gyöngye volt, mert a Londonból jelentett alacsonyabb bányakurzusok a spekulációt tartózkodásra készítették. Utimopéng 5 1/8-5%. Magánlezártbanki kamatláb 4 1/2%.

Berlin, február 22. (Zárlat.) 4-2% papírajárdék —, 4% osztrák aranyjárdék 100.—, Elbavölgyi vasút —, Magyar koronajárdék 93.75. Osztrák-magyar államvasút 139.80. Kassa-oderbergi vasút 90.75. Bécsi váltóár 84.50. Magyar vasúti beruházási kölcsön 161.—. Alpesi bányarészvény 101.50. Disconto-Commandit 194.90. Általános villamosági Edison 256.50. Geisenkirchener 212.75. Laura-kohó 275.40. 4-2% ezüstjárdék 99.—, 4% magyar aranyjárdék 99.—, Osztrák hitelrészvény 225.90. Déli vasút 30.—, Károly Lajos vasút —, Orosz bankjegy 216.55. 4% új orosz kölcsön 99.65. Török dohányrészvény —, Olasz járdék 94.80. Magyar hitelbank —, Dynamit Trust 164.75. Harpeni 232.30. Az irányzat lanyha.

Berlin, február 22. (A Budapesti Napló tudósítójának távirata.) Esti forgalom. Négyeszázötök magyar aranyjárdék 98.—. Magyar koronajárdék 93.75. Osztrák hitelrészvény 236.10. Osztrák-magyar államvasút 139.75. Déli vasút

29.90. Északnyugati vasút —, Elbavölgyi vasút 216.50. Orosz bankjegy köcsvény —, Buschtiehradi —, Orosz bankjegy —, (Ultimo) Lombard —.

Hamburg, február 22. (Zárlat.) 4-2% ezüstjárdék 99.20. 1860. sorsjegye 139.—, Déli vasút 29.85. 4% osztrák aranyjárdék 100.—, Osztrák hitelrészvény 236.—, Osztrák-magyar államvasút 139.50. Olasz járdék 94.10. 4% magyar aranyjárdék 99.70. Az irányzat nyugodt.

Frankfurt, február 22. (Zárlat.) 4-2% papírajárdék —, 4% osztrák aranyjárdék 100.—, Magyar koronajárdék 93.85. Osztrák-magyar bank 126.15. Déli vasút 29.90. Elbavölgyi vasút 125.50. Londoni váltóár 20.50. Bécsi bankkegyesület 136.80. Villamos részvény —, 8% osztrák magyar aranykölcsön 80.60. 4-2% osztrák ezüstjárdék —, 4% magyar aranyjárdék 98.30. Osztrák hitelrészvény 235.70. Osztrák-magyar államvasút 139.90. Északny. vasút 118.50. Bécsi váltóár 84.75. Párisi váltóár 813.25. Unionbank 154.—. Alpesi bányarészvény 272.—, Az irányzat nyugodt.

Frankfurt, február 22. (A Budapesti Napló tudósítójának távirata.) Árfolyamok január. Esti forgalom. Osztrák hitelrészvény 236.10. Osztrák-magyar államvasút —, Déli vasút 29.70. Osztrák aranyjárdék 94.55. Olasz járdék —, Laura-kohó 231.30. Harpeni 194.80. Discont —, Alpesi —, Bécsi bankkegyesület —.

Páris, február 22. (Zárlat.) 3% francia járdék 101.07. Olasz járdék 93.55. Osztrák-magyar államvasút —, Francia törleszt. járdék —, 4% magyar aranyjárdék —, Török dohányrészvény 292.—, Osztrák Länderbank —, 3 1/2% francia járdék 102.70. Osztrák földhitelintézet részvény 124.01. Déli vasút —, 4% osztrák aranyjárdék —, Ottomabank 575.—, Párisi bankrészvény 1125. Alpesi bányarészvény —, Az irányzat gyengye.

Budapest-kőbányai sertéskereskedelmi csarnok jelentése.

Február 22 A sertésüzlet irányzata változatlan. A Hízott sertések ára: I. A Magyar elsőrendű: Öreg nehéz (párónkint 400 kilogramm felüli sulyban) 92—96 fillérig. Öreg közép (párónkint 300—340 kilogramm terjedő sulyban) — krajcárig. Fialat nehéz (párónkint 320 kilogramm felüli sulyban) 100—102—fillérig. Fialat közép (párónkint 251—320 kilogramm terjedő sulyban) 100—101 fillérig. Fialat könnyű (párónkint 250 kilogramm terjedő sulyban) 99—100 fillérig. — II. Magyar szedett: Nehéz (párónkint 280 kilogramm felüli sulyban) — krajcárig. Közép (párónkint 220—280 kilogramm sulyban) — krajcárig. — Könnyű (párónkint 220 kilogramm terjedő sulyban) — krajcárig. — III. Romániai: Nehéz (párónkint 320 kilogramm felüli sulyban) — fillérig. — Közép (párónkint 250—320 kilogramm terjedő sulyban) — fillérig. — Könnyű (párónkint 250 kilogramm terjedő sulyban) — fillérig. — IV. Romániai eredeti (Stachl), Nehéz (párónkint 240 kilogramm terjedő sulyban) — fillérig. — Könnyű (párónkint 250 kilogramm terjedő sulyban) — krajcárig. V. Szerbiai: Nehéz (párónkint 280 kilogramm felüli sulyban) 97—99 fillérig. — Közép (párónkint 240—260 kilogramm terjedő sulyban) 96—98 fillérig. Könnyű (párónkint 240 kilogramm terjedő sulyban) 94—97 fillérig.

Sertésüzlet száma 1900. febr. hó 20. napján volt készlet 21725 darab, 1900. február hó 21. napján felhajtott 923 arab, 1900. évi február 21. napján elszállított 197 darab, 1900. február hó 22. napjára maradt készletben 22451 darab.

Kivonat a hivatalos lapból.

— Február 22. —

Kínézesékek. A pénzügyminiszter a budapesti m. kir. kincstári jogügyi igazgatósághoz dr. Platthy János kir. kincstári ügyész jogügyi tanácsossá, dr. Kondor Ferenc jogügyi fogalmazót kincstári ügyössé és dr. Mattyasovszky Miklós segédfogalmazót jogügyi fogalmazóvá, Schwartz Gyulát a bányászati tisztviselők egyesített létszámában a VIII. fizetési osztály harmadik fokozatába főmérnöké, a hajdusoboszlói kir. adóhivatalhoz Dajka Jenő adóhivatali

gyakornokot adóhivatali tiszté, az ogulini kir. adóhivatalhoz Krickovic János adóhivatali gyakornokot adóhivatali tiszté, a kassai magyar királyi pénzügyigazgatóságához Szabó József végzett joghallgatót pénzügyi fogalmazó gyakornokká ideiglenes minőségben, Klaucek Ágoston budapesti lakost ideiglenes minőségben díjtalan pénzügyi gyakornokká; a földmívelésügyi miniszter Csernó Teofil mérnököt a magyar királyi fogalmazóknál hivatalok személyzeti létszámába királyi főmérnöké, Szabó Nándor kir. segédmérnököt a m. kir. folyam- és kulturmérnöki hivatalok személyzeti létszámába kir. mérnöké, Szigeti Werga László, az aradi állami tanítóképzőházhoz szolgálatétele beosztott gazdasági vándortanárt, földmives iskolai igazgatóvá, s megbízta a Breznóbányán létesítendő hegyvidéki földmives-iskola szervezésével, továbbá gazdasági vándortanárokká Ludányi Béla földmives iskolai segédtanót s Pál Miklós főigazgatói titkár. Szolgálatétele az előbbi egyelőre a földmives iskolához, az utóbbi az aradi állami tanítóképzőházhoz osztotta be. — A vallás- és közoktatásügyi miniszter Zeleny Kálmán Zoltán nyestály római katolikus elemi népiskolai tanítót a debreceni országos tanító árvaahoz segéd árvaatyává nevezte ki.

Pályázatok. Díjnoki állás a nyárad-szeredai járásbíró-ságnál 14 nap alatt. — Aljegyzői állás a tordai törvényszégnél 2 hét alatt. — Aljegyzői állás a brassói törvényszéknél 2 hét alatt.

Időjelzés.

— A m. kir. országos meteorológiai intézet jelentése. — Budapest, február 22.

A norvég depresszió az atlanti Óceánra vonult vissza és északkeletre és délnyugatra magas nyomás borította el a kontinen legnagyobb részét, amelynek centruma egyrészt Finnország táján, másrészt pedig az Alpsek felett van.

A depresszió elvonulával a lecsapolások is mindenütt szűnőben vannak.

A hőmérséklet Közép-Európában tovább süllyedt, míg egyébként eloszlása a tegnapéhoz hasonló.

Náunk az idő az ország nyugati és északi felében esett szörványos esőtől eltekintve, száraz és változatlan felhős.

A hőmérséklet élénk északi légáramlás mellett süllyedőben van.

Kültsé: Északi szelekkel hűsültyedés és csak elveto csapadékos idő várható.

Viz állás.

Table with columns for location (Inn, Dunna, Bács, Pozsony, Komárom, Budapest, Pécs, Mohács, Gombos, Újvidék, Pancsova, Orsova, Morva Vág, Trecsenő, Szerep, Sz. Gothárd, Rába, Győr, Dráva, Zákány, Szelek, Eszék, Mura, Száva, Szentlőrinc, Szamos, Kraszna, Latorca, Ung) and water level measurements for various rivers and locations.

Advertisement for 'Czerny-fele' (Czerny's) medicine, highlighting its effectiveness for various ailments and its status as a 'legjobb szer' (best medicine).

Advertisement for 'BUTOR' (Butter) and 'Dósa Kálmán', featuring a detailed description of the product and contact information for the manufacturer.

Advertisement for 'Dr. Gonda Dezső', a citizen and soldier, offering services and contact details.

Advertisement for 'KÁVÉ és TEA' (Coffee and Tea) by 'FRATELLI DEISINGER-10', emphasizing the quality and variety of their products.

Téli üdülő- és gyógyhelyek a déli vasut mentén.

Table listing winter resorts and health locations along the southern railway line, including destinations like Abbazia, Görz, Bozen-Gries, Meran, and Arco, with details on train schedules and ticket prices.

Színházak, szórakozó helyek.

M. KIR. OPERAHÁZ.

Péntek, 1900. február hó 23-án.

She.

Fantasztikus ballet két részben, 11 képben, Kó-méndy Jenő-féle és Boer József-féle. Zenéjét szer-zette Mader Raoul.

Kezdeté 7 órakor.

NEMZETI SZÍNHÁZ.

Péntek, 1900. február hó 23-án.

Előszór:

Mary.

Színmű 3 felvonásban. Irta Bosnyák Zoltán.

Személyek:

Ányos Mary	Török I.	Államtitkár	Hetényi
Karel György	Mihályfi	Rádnóthy	Náday B.
Radácz Iván	Cyenes	Jörg, hírlapíró	Latabár
Both Miklós	Dezsy	Halmi Adrienne	Paulayné
Gf. Berényi	Horváth	Molnár Lujza	Bátori G.

Kezdeté 7 órakor.

VÁR-SZÍNHÁZ.

Péntek, 1900. február hó 23-án.

Zárva.

VIGSZÍNHÁZ.

Péntek, 1900. február hó 23-án.

Tudós professor Hatvani.

Verses színjáték 3 felvonásban, előjátékkal. Irta Makai Emil. Zenéjét szer-zette s részben összeállította Kuzsák László.

Személyek:

Hatvani	Hegedűs	Dömsödi Pál	Balassa
Veronka	Nógrádi	Széplaki	Bárdi
Orsolya	Nikó L.	Máté	Szerény
Bence	Tapolczai	Gábor	Szöke
Palkó	Haldás I.	Menyasszony	Pécsi
Naszályi	Fenyvesi	Vilégény	Győző
Dorka néne	Hunyady	I. diák	Kassai
Biró	Szathmáry	Beszűke	Varsányi

Kezdeté 7 1/2 órakor.

NÉPSZÍNHÁZ.

Péntek, 1900. február hó 23-án.

Uj betanulással előszór:

Szép Helena.

Operette 3 felvonásban. Írták Melihac és Helény. Fordították Fái J. Béla és Makai Emil. Zenéjét szer-zette Offenbach.

Személyek:

Páris	Gábor J.	Achilles	Kiss M.
Menelaus	Kovács	1. Ajax	Ujvári
Helena	Küry	2. Ajax	Szerdahelyi
Agamemnon	Tollagi	Orestes	Bojár T.
Calchas	Németh	Leana	Radványi

A 3-ik felvon. Páris álmája. Táncoz némajáték.

Kezdeté 7 órakor.

MAGYAR SZÍNHÁZ.

Péntek, 1900. február hó 23-án.

L. Komáromi Mariska assz. felléptével

Szulamit.

Zsidó daljáték 4 felvonásban. Kövessy Albert átdol-gozásából írták: Beöthy László és Makai Emil, zenéjét szer-zette: Davidsohn Emanuel.

Személyek:

Monád	Szilágyi	Szulamit	Komáromi
Aron	Sarlai	Abigail	Ledófsky
Absolon	Beöthy	Cingitang	Kardos

Kezdeté 7 1/2 órakor.

URÁNIA SZÍNHÁZ

Kerepesi-ut 21.

Péntek, 1900. február hó 23-án.

Másodsor:

Spanyolország.

Irta Pekár Gyula. 206 vetített képpel, 4 spanyol tán-cal és 11 a bikkviadalt ábrázoló mozgó fényképpel.

Kezdeté 7 1/2 órakor.

Butorok hitelre

helyben és vidéken a legolcsóbb árakért minden elfogadható fizetési feltételt mellett. Nagy választék egyszerű és finom butorokból, u. m.: teljes lakberendezések, menasszonyi kelengék, valamint egyes butordarabok. — Főfelvigasztalással szolgál **VARGA IGNÁC hitelfőnök** Budapest, IV., Koronahereg-utca 2. butorraktárban. A legújabb árjegyzéket több mint 300 képpel 25 kr-nak helyegben való beküldése ellenében franco küldjük.

A Budapesti Ujságírók

Egyesülete

1900 február 25-én,

a Royal-szálló nagytermében

rendezendő

tánccal egybekötött művészestélyének

műsora:

1. Hegedű-unisono. a) *Händl*: Largo; b) *Corelli*: Adagio, Allegro. Betanította: *Gobbi* Alajos tanár. Előadják: *Breuer* Eva, *Dormand* Irén, *Ehrentreu* Olga, *Faludy* Mariska, *B. Goldmark* Kornélia, *Hermann* Erzi, *Jauermann* Elza, *Jansa* Margit, *Mészé* Péria és *Steiner* Emma urhölgyek. Zongorán és harmoniumon kísérik *Sebes* Vilma és *Tessé* Margit urhölgyek.
2. Nagy emberek kis témáról. Humoros variációk. Zongorán előadja *Szendy* Árpád zeneakadémiai tan.
3. A magyar zene vadvirágai. a) Hallgató nóta és csárdás zongorán; b) Betyár ballada; c) Somogyi nóták; d) Ablakomban van két csibe; e) A grand café-ban. Előadja: *Pete* Lajos ur, Somogygye aljegezője.
4. a) *Grieg*: En dröm. (Álom); b) *Veldens* gang. (Az élet folyása); c) *Clemens-Frankenstein*: Dal. Enckli: *Schmedes* Erik ur, a bécsi cs. kir. udv. opera tagja. Zongorán kíséri: *Tarnay* Alajos.
5. A cilinder. Tréfás monolog. Irta: *Jacques Normand*, szabadon átdolgozta: *Hellai* Jenő, előadja: *Szirmai* Inre, a Népszínház tagja.
6. Nemeske kvartett. a) *Kontl* József: Nem aludtam... b) *Barna* Izó: Messze járok... *Rádics* Béla cigányzene kísérelle mellett énekelik: *Blaha* Lujza, *Ábrányiné*, *Diósnyé*, és *Bartolucci* Viktoria urnők (jelmezben).
7. A Grál-rége. Wagner Rikárd „Lohengrin”-jéből. Éneklő: *Schmedes* Erik ur, a bécsi cs. kir. udv. opera tagja. Zongorán kíséri *Tarnay* Alajos.
8. Színészek és újságírók. Operette revue, összeállította: *Barna* Izó, szöveget írta: *Reiner* Ferenc. Előadják: *Z. Bányi* Gabi, *Blaha* Sári, *Margó* Zelma, *Németh* József, *Tollagi* Adolf, és *Raskó* Géza. Zongorán kíséri: *Barna* Izó karnagy.

A hangverseny pontban 9 órakor kezdődik.

Hangverseny után bal következők.

Jegyek a BUDAPESTI ÚJSÁGÍRÓK EGYESÜLETÉBEN, (Kerepesi-ut 17. szám)

kaphatók.

Somossy Múlató

(Nagymező-utca).

Albrecht Ferenc, igazgató.

Pénztárfnyitás 7 órakor. A nagy műsor miatt kez-

deté fél nyolckor.

Ma pontban 11 órakor.

Ada Colley

az ausztráliai csalogány, a legfenomenálisabb hang-
örriánó, a háromvonatás egyetlen birtokosnője
második vendégtárlatán.

Fél 9 órakor! Előszór!

Izsák feláldozása.

Bibliai opera Goldfaden A-től.

Előadja a bibliai opera társulat.

Holnap, szombat, febr. 24-én, Miss
Ada Colley 3-ik vendégtárlatka és
délután fél 4 órakor kivételes elő-
adása a bibliai operett-társulatnak
főhelyárakkal.

Előleges jelentés! Vasárnap, február 25-én,
délután-fél 4 órakor nagy jutalomjáték előadás
Banmann Károly kedvelt magyar énekzenekari-
vára, a bibliai operett-társulat közreműködésével.
Jegyek elővételben kaphatók Weiss A. nagytűz-
Károly-körút 26. és a nappali pénztárnál.

A múlató villanyos világítása saját gépei által esz-
közöltetik; a gépek Wüste és Rupprecht gépgyá-
rok által készítették.

Eppen most jelent meg:

A magyar

színművészet

Szerkesztette:

B. Virágh Géza.

Előszóval ellátta:

Rákosi Jenő.

Gyönyörű díszmű 250 képpel.

A legjelesebb írók cikkeivel és az összes színészek és színésznők önéletrajzával.

Ára díszes vászonkötésben 5 frt. Megrendelhető a

„Budapesti Napló” kiadói hivatalában

József-körút 18, Cs. kir. szab. déli vas-pálya társaság.

Közvetlen hálókocsik Buda-pest d. v. és Ala között.

Budapest d. v.-ről Pra-
gerhof-Marburg-Franzens-
főzőt át az olasz határig

Ala-ra és onnét fordított
irányban Budapest d. v.-
ra (a 201-1-402-4, 4-
letöltes a 3-401-2-202

sz. gyorsvonatoknál) oly
közvetlen kocsik közle-
kednek, melyek egy-egy

I. és II. osztályu közvet-
len kocsizakaszon kívül
még két I. oszt. hálólé-
lyel bírnak.

Ezen hálókocsikat a
Meranba utazók Bozenig,
az Arcoba és Riva-ra
(Gardató) utazók Mori ál-
omlásig használhatják.

Az I. osztályu hálólé-
nyek használatáért a
gyorsvonatra érvényes I.
oszt. menetjegyeken felül
Budapest d. v.-ről Ala-ig
vagy megfordítva 21.60
korona illeték fizetendő.

Ezen hálólé-lyetők a
hálólély használatánál,
ugy az egész budapest
d. v. alai vagy fordított
utra, mint a részvonat
megtett utra (például Bu-
dapest d. v. Vilsach, Bo-
zen-Gries-Nagy-Kanizsis
alkalmazhatik.

A hálókocsijegyek a
vonatok kiindulási állo-
másain (Budapest d. v.
Ala) a személypénztárak-
nál, továbbá naponkint
délután 5 óráig a buda-
pesti városi menetjegyi-
rodában (Hungaria szálló)
válthatók, míg utközben,
ha hálólély még rendel-
kezésre áll, a jegyet a
kalauz adja ki.

FOLIES CAPRICE

Eredeti!! Ma Ujdonság!
10 órakor! Szennzációs ujdonság!

Sámson és Delila.

Parodisztikus bibliai daljáték. Szövegét írta: egy
Alliszteus. Zenéjét összeállította és részben szer-
zette: Kmoch Adolf. Rendező: Rott Sándor.

Végül:
„Blonde Bestien.”

Bohózat Leitner H.-től. Zenéje Kmoch A.-től

Erkély incognito páholyok.
Kitűnő konyha és italok. — Mérsé-
kelt árak.

Szent-István védjeggyel

A KÖBÁNYAI

POLGÁRI SERFŐZŐ R.-T.
gyártmánya, a legkellemesebb üdítő ital.

Ajánlják: Dr. Ángán, dr. Elischer,
dr. Herczel, dr. Kéthi, dr. Korányi,
dr. Laufenauer és dr. Liebmann
egyetemi tanár urak.

Hatásos szer verszegénység, lényesség, emésztési
szavarok, álmatlanság és gyöngesség ellen. to-
vábbá ajánlja van lábbadozóknak és különösen

az opiótató nőknek

Kapható Budapestben minden fűszer- és csomag-
üzletben. A vidékre a söröződe maga szállítja.

Budapesti árak: — a fogyasztási adóval együtt — egy
nagy palack (palack nélküli) 25 kr., egy kis palack 20 kr.

— Vidéki árak: a fogyasztási adóval együtt — a kö-
bányai állomáson — egy rekesz 30 nagy palack 7 frt

50 kr., hetét a rekeszt és palackot 3 frt 30 kr.
összesen 19 frt 80 kr., egy rekesz 30 kis palack 6 frt

hetét a rekeszt és palackot 3 frt, összesen 9 frt
A hetét a rekeszt és palackot 3 frt, összesen 9 frt

A hetét a rekeszt és palackot 3 frt, összesen 9 frt
A hetét a rekeszt és palackot 3 frt, összesen 9 frt

Ezen sör hónapokig eltárolható.

Utánzatoktól
tessék óvakodni.

Valódi csak
a Szt.-István

védjeggyü.

Sneidig egyenruhákat

készít

BLUM SÁNDOR

Budapest,
Váci-utca 17. szám.

Oh jaji!

megfojt
az az átkozott
kőhögés.

Távirat:

Évek hosszu során át ki-
tűnő eredményeivel haszná-
lom az Egger-féle mellep-
sztilát. Kérem küldjön stb.
Trautmanu (Csohorozág),
1898. június 17.
Verner Nándor igazgató.

Éljen!

Egger-mellepsztilálja
gyorran és biztosan hat kö-
högésnél, rekedésnél, ényal-
kazodásnál. Kapható minden
gyógyszertárban és droge-
riában. Doboza 50 kr. és 1 frt.
(Próbadozár ára 25 kr.)
Fő- és közlédes raktár: Egger-mellepsztilla
Náder-gyógytár
Budapestben. éljen!

VI., Váci-körút 17. szám.

Magyar vörös kereszt

sorsjegyek. Játéktartam 1933. évig. Minden sorsjegy kisorsoltatik. Fő-nyeremény 40.000, 30.000, 20.000 Havi befizetés 24 hónapra keresztül

1 darabra ... 1 kor 15 fillér.
2 darabra ... 2 kor. 30 fillér.
3 darabra ... 3 kor. 30 fillér.

Mindkettő legközelebbi húzása **március 1-én** Ezen sorsjegyek középszen ellenében pontosan a napi árfolyam szerint; rész-fizetésére pedig az 1893. évi XXXI. t.-c. szerint számított árban kaphatók nálam. Már az első részlet beküldése-
nélében (és 35 fillér portó) megküldöm a sorsjegyek sorozatát és számait tartal-
mazó részletet azonnali játékjoggal.

Flössig Sándor bank- és 1 darabra ... 1 kor. 75 fillér
váltóüzlet 2 darabra ... 1 kor. 50 fillér
Budapest, VII. Erzsébet-körút 2. 3 darabra ... 2 kor. 25 fillér

Úgynevezett magas jutalék és fix fizetés mellett főfelvételnek.

Ideg- és nemi betegségek

makaes vér- és bőrbajok, mint gyengeségi állapokok radikális gyógyítására páratlan sikertű gyógyhatásai folytán legmelegebben ajánljuk

Dr. Mitzger Tivadar

HIRNEVES HYDRO-ELEKTROTHERAPIAI RENDELŐ-INTÉZET Budapest.

VI. ker., Teréz-körút 44. I. emelet. Tapasztalt gyors és biztos eredmények folytán honorarium teljes gyógyulás után is fizethető.

Rendelés d. e. 8-1-ig d. u. 2-8-ig. Levelekre díjmentesen válaszolnak. Prospectus ingyen.

Február 28-161 március 2-ig Budapeston „Adria” szállodában Kerepesi-ut 41. sz. tartózkodom azon célból, hogy a jelentkező betegeknek hü utánzatú

MŰSZEMEKET készítek

T. Ad. Müller, műszemész Wiesbadenből.

STANDARD életbiztosító-társaság

Edinburghban (Angolhon.)

Alapított 1825-ben.

Magyarországi fiók: Budapest, V., Fürdő-utca 4.

	Korona
Évi bevétel	25,000,000
Kiutalt nyereségyrészek	150,000,000
Vagyon	222,000,000
Halálesetek folytán kifizetve	460,000,000

A Standard kötvényeinek nevezetesebb előnyei:

Kétségtelen biztonság. Alacsony díjak. Szabad világkötvények. Kötvények érvényben tartása díjfizetések elmulasztásánál. Tökésítés és előre megállapított visszaváltási érték. Megtámadhatatlanság. Feltétlen fizetés öngyilkosság esetében egy évi fennállás után. Szabad háborúbiztosítás népfelkelők részére.

Díjtáblázatok kívánatra küldetnek.

VÉR-PIROS NARANCS

eredeti lédákban vasuton szállítva 1 láda 150-180 drb legfinomabb muscat-piros 4 frt 50 kr., ugyanilyen láda ódes sárga nagy muscat-piros 4 frt 50 kr., fejnaranca 2 forint 75 kr.

Kereskedőknek, gyógyszereszeknek árengedmény.

Vérpiros fajnaranca	1.75	Imperialist legfin. 6 drb	1.20
Vérpiros muscat-piros	1.50	Óngyümölcs, valódi, kldja	1.50
Muzini faj-naranca	1.40	Camabert-valódi, 1 drb	0.50
Jafa, óriás naranca	1.40	Trappista snt I. kldja	1.00
Mandarin naranca 50 drb	3.-	Legdi tur I. bódón 50 és...	0.90
Óriás naranca 50 drb	1.30	Csiga bajor, hizalt száca, 1.-	1.-
Mandarin góza	1.35	Tea	
Candé, olasz 5-6 róza	1.30	Cross család tea	1.50
Crossal, 1 horód 60 drb	1.40	Óriás kor. tea legfin.	2.-
Alma erdélyi faj	1.60	Távirat keverék tea	1.50
Jamaika rum 3 kl. üveg	5.-	1. fűszert tea igen fin.	1.-
Idej burgonya máltái	1.10	Tesztáriday 1 doboz	1.-
1 k. datolya tunisi	0.50	Rum	
1 k. muskat datolya francia	1.30	Bum, finom család 1 üveg	1.-
1 k. cukros gyümölcs	1.50	Jamaik-rum 8 csillagos	1.50
1 k. Magyarországi lecsó	1.40	Anaszt-rum legfin. angol	2.-
1 k. Saion-bombon 1.30	1.40	Földalmai rum, angol	2.40
1 k. Csokolád-bombon creme	1.50	Cognac, magyar finom	1.50
1 k. Francia mandula	1.60	Cognac, Martell Medicinal	4.-
Fűsz igen finom	0.40	Kávé	
Görögféle finom vegyes dől-gyümölcs kldos doboz	1.40	Jamaika, legfinom., kldja	1.25
Csokolád fin. vanil. fűszert	0.50	Cuba-porlorico	1.40
Szalag-bombon, kldja 1.20	1.60	Cuba igen finom	1.50
Szalag-bombon darabja	0.25	Cuba-Potosi legfinomabb	3.10
Szardna, 15, 20, 30 és	0.50	Az árak vegyesen is rendelkez. Válasz minden fagymentesen ingyen csomagolva küldök utánvétel.	
Tengeri iák (olló és fark)	1.20		
1 doboz 95 kr., nagy dob.	1.20		
100 darab bajor csiga	1.-		
Cavas 1/4 üveg doboz	1.50		
Dobó kldos, valódi kldja	1.20		
Bocsi virsli, val. párja 8 és	1.10		

PINTÉR GYULA

cs. és kir. udvari fűszerkereskedő Budapest, IV. ker., Keoskeméti-utca 15. sz.

GUMMI és HALHÓLYAG

egyedüli, biztos sikerrel használható óvszer, valódi eredeti francia gyártmány, kitűnő minőségben. Tucatja 2 koronától 15 koronáig. Próbaküldemény különféle minőségekben 5 korona Manufaktura de gummy hygienique, Paris, Rue de Rhone 107. Magyarország egyedüli forrátára: Kerpel, Budapest, V., Lipót-körút 28. szám. Árjegyzék ingyen.

Olaszország Remekkei.

Olaszország és az olaszok műkincesinek mintegy 2000 fényképből álló gyűjteménye.

Remek diszalbum hosszukás negyedréf formában.

A teljes mű 30 füzetből áll, ára füzetenként 1 korona 20 fillér.

Megjelenik havonként kétszer.

Igazgató: LAURENCSC GYULA.

A magyar kiadás szerkesztője: BOROSS VILMOS.

A kiadásunkban legközelebb megjelenő, páratlanul szép és gyönyörű diszalbum, mely minden részében kizárólag a legkiválóbb intézetekben készül, művészi elrendezése és fényes kiállítása, valamint nagy, pompás és tiszta fényképfelvételei által elsőrangú alkotásként hódít majd az egész művelt világon.

A műbe felölelt képek, melyek teljes és tiszta egészét képezik Olaszország természeti szépségeinek és gazdag műkincesinek, az olasz vidék beható ismerete s az ottani építészeti, festészeti és szobrászati páratlan műveinek alapos tanulmányozása alapján választottak össze és rendezettek el.

A füzetek két hosszukás nyolcadréf oldalán a szerkesztő jeles tollából, aki alapos ismerője Olaszország tájainak, népei és műkincesinek, lebilincselő szöveg szolgál szeretetreméltó cicerone gyanánt.

E mű össze nem hasonlítható az eddig Olaszországról megjelent selejtes vásári munkákkal és ezek elmosódott és tisztátalanul nyomott clischével; e diszalbummal

monumentális remekművet alkotunk

az olasz klasszikus földről, olyan nagyszabású művet, melynek értéke minden időben maradandó lesz s a melynek jelentőségét az Olaszországot szerető és ismerők legszélesebb köreiben éppen úgy, mint a művészetet-kezdvelők, művészek és tudósok között a legmelegebben fogadják és elismerik.

A képek hibátlan tisztasága és azoknak a legapróbb részletig tökéletes élessége folytán e remekmű egytallal nélkülözhetetlen forrásmunka a művészetek különböző ágainak tanulmányozásánál.

A füzetek 1 korona 20 fillérnyi ára e terjedelmes és nagybecsű művészi teljesítmény mellett páratlanul olcsó.

Előfizetések elfogadnak a „Budapesti Napló” kiadóhivatalában (Budapest, VIII., József-körút 18.)

Előfizetési ár: 6 füzetre 7 korona 20 fillér. | 18 füzetre 21 korona 60 fillér.
12 „ 14 „ 40 „ | 30 „ 36 „

A kiadóhivatal,

Budapest, V., Méréleg-utca 11. szám.

A munka elkészülte után bolti ára lényegesen magasabb lesz. — A második füzet kiadása után két hetenként egy-egy újabb füzet jelenik meg. — Az egész mű 1900 karácsonyra készen lesz.

Minden az egyszeri beiktatása peit betükből 2 kr. Címmelet ellátott hirdetésekért külön 30 kr. kincstári bélyegdíj jár.

APRÓ HIRDETÉSEK

A hirdetésekre díjmentesen ad felvilágosítást a kiadóhivatal: József-körút 18. szám.

Levélbeli tudakozására ingyen adunk felvilágosítást, csak a válasza szükséges bélyeget kell mellékelni. Tudakozásoknál a hirdetés számát a kiadóhivatallal mindig közölni kell.

APRÓ HIRDETÉSEK

és ELŐFIZETÉSEK

felvételnek a BUDAPESTI NAPLO részére a kiadóhivatalban József-körút 18., valamint a következő időny-társadalmakban:

Breuer névűk. Teréz-körút és Podmaniczky-utca sarok.

Nemesek-féle tőzsde Petőfi-tér.

Buda Józsefné, Andrásy-utca 59.

Schwartz hirdetői iroda Marokkói-utca 2.

Sopronyi V. dohány-nagy-tőzsde, Kerespesi-utca 1.

Deutsch Miksáné, Andrásy-utca 58.

Szántó Mór tőzsdéjében. Keckeméti-utca 14.

Weitenfeld Jakab, Király-utca 1.

Édes öregem!

Epedve várom a pillanatot, midőn karjaimba zárhatlak, a jelzett időben ott leszek. Az ígért ékszt ne vedd meg, e helyett kérlek hozz nekem egy példányt a **Kereskedelmi Vegyeszet** című híres könyvből.

Bizonyára fogod tudni, hol szerezheted ez meg... Ahova megyek, mindegyik ott látom ezt a könyvet, és ahol megvan, oda beköszöntött a jölet. Csodadoigok beszélnék erről a könyvről. A tanácsok Emmája 3000 forintnál többet szerzett a múlt évben e könyv utmutásai nyomán, a szöke Jónakia ezzel szerzte egész hozományát (a jövő hónap lesz a lakodalma), az adószék (akik két év előtt a néni házában laktak és oly szegények voltak), a mióta meghozták, dusálkodnak minden jóbán. És emlékszel-e a sarki szatocsra, az örökön-örökül panaszokdó Weisera (a kilenc gyerekevel), ez az ember dusgazdag lett és csupa megelégedés (a gyarek sem olyan rongyosak már). Most rendez he egy fényes fűszerüzletet, ahol négy segédet fog foglalkoztatni. Maga mondja, hogy 5 is mindenét ennek a könyvnek köszönheti. Számítlan kérdésre majd személyesen, ha ugyan lesz rá idő, hisz oly régen nem láttalak. Légy pontos és ne feledd a könyvet.

Isten veled, ezerszer csókol Boriskád.

Nituperas.

Közösben sorait ismerkedés céljából sziveskedjék „Szép Helene” jelcse alatt megkeresni. 5776

Vigszínház

Il-ik emelet. Kérem e lapot emiitő bilyeget „Bar-na 20+” posterestane tudatni, ösmertesez hol és mikor lehetséges. 5775

Kata.

Előbbi címre levelet küldtem, kérlek sürgösen elvitetni. Imádód. 5777

Vasutashoz

szeretném férjhez adni csinos, fiatal, háziasan nevelt ír. vallású, Budapesten lakó hugomat. Hozományá 2000 korona és szép kelencye. Házaság esetén az illető jó protektorra tesz szert. Komoly, teljes névvel és címmel ellátott levelek „Jó gazdaszony” jelcsevel a kiadóba kértnek. 5782

Használt

férfitruhákat legmagasabb árban vesz Weisz Lipót, IV., Kristóf-tér 2. Kívánatra a vevő a helyszínén megjelenik. 0774

Házgondnoki

állást keres e teendőkben teljesen jártas, megbízható, intelligens tisztviselő, legjobb referenciákkal és 5000 korona óvadékkal rendelkezik. Csak-ik komoly ajánlatokat kér, melyeket „Dembinszky” címen továbbít a kiadóhivatal. 2795

10.000 frt

törlesztéses kölcsönt keresek előnyös feltételek mellett. Szives ajánlatokat kérem „A. A.” alatt e lap kiadóhivatalába küldeni. 5770

Mérlegképes

könyvezető, helybéli első-rangú részvénytársaság főkönyvelője, elvállal nyilvános számadásra kötelezett társulatok, egyletek, klubok vagy privát cégek könyveinek vezetését, skontrollozását, mérlegkészítést, szabad óráiban mint mellékfoglalkozást. Szives megkereséseket „Diszkreó” jelcse alatt továbbít a kiadóhivatal. 2794

Magyar gyorsíró-

nő, ki a Remington és Yost-gépet kitűnően kezel, hosszabb idő óta irodában működik, állását változtatni óhajtja. Szives megkereséseket „Szorgalm” jelcse alatt a kiadó továbbít. 2800

Raktárnoki,

pénzbeszedő, üzletvezetői vagy más efféle állást keres intelligens jó megjelenésű kereskedő, esetleg biztosítékkal is rendelkezik. Címe a kiadóhivatalban. 2758

Fiatal

fűszerkereskedőség március hó elszejére vidékre alkalmazást keres. Cím a kiadóhivatalban. 2773

Irodai

vagy pénztárnoki alkalmazást keres egy szépírású hölgy. Cím a kiadóhivatalban. 2796

Kitűnő szabónő

ajánlkozik házhoz mérésűket díjazásért. Cím a kiadóhivatalban. 2775

Fűszerkereskedőség,

intelligens, jó családból, 15 perenyire a fővárostól felvétetik. Csupán minden tekintetben megbízható ajánlatot vettnek figyelembe. Bizalmi állás, mely teljes ellátás mellett jó fizetéssel és teljesen önálló működési körrel jár. Szives ajánlatok „H. F. Alag” alatt a kiadóhivatalba kértnek. 2798

Bármily

foglalkozást elvállal erőteljes fiatal ember. Cím a kiadóhivatalban. 2728

Óvadékképes

26 éves fiatal ember jelenleg egy nagyobb intéző hivatalnok, mintpénztáros, vagy más bizalmi állást keres. Ajánlatokat kérek „2000—3000 korona.” 2723

Házmasternek

ajánlkozik egy jelenleg is oly minőségben levő tisztességes egyén. Címe megadható a kiadóhivatalban. 2712

NINCS TÖBBÉ

NELKÜLÖZÉS !!!!! NAGY VAGYONT, ÓRIÁSI JÖVEDELMEET.

naponta 20—30 koronát, de évente legkevesebb 5—6000 koronát szerezhet mindenki könyvnyű otthoni munkával — társadalmi állásra való tekintet nélkül, a ki a „Kereskedelmi Vegyeszet” című könyv legújabb, kétszeresen bővített és javított kiadását megrendeli. Ez az ezer ember hajhász munkát és mellékfoglalkozást eredménytelenül, pedig csak e könyvvel kellene megrendelnie, mert általa 540 új foglalkozás sajátítható el, melyek bármelyikével, előképzettség és tőke nélkül férfi, nő, gyermek kényelmese és jóvedelmese megélhetést biztosíthat magának. A könyv első kiadásának bolti ára 6 kor. volt, ennek dacára a legújabb, kétszeresen bővített kiadást, a míg a csekély készlet tart. 2 kor. 60 fillér kedvezményes árárt parteménzen küldi meg mindenkinek a „KERESKEDELMI VEGYESZET” könyvkiadó hivatala UPEST, Lőrinc-utca 24/6. szám.

Mider-varrászhoz

leányok, valamint kifizetőny fizetéssel azonnal felvétetik. Cím a kiadóhivatalban. 2788

Elegánsan

berendezett különbejáratu szoba az Uránia színházal szemben, azonnal vagy március 1-re kiadó. Cím a kiadóban. 2799

Konyhakredenc.

Egész új oszlopos jutányos árárt, sürgösen eladó. Cím a kiadóhivatalban. 5778

Fűszerüzlet.

14 év óta fennálló kitűnő fűszerüzlet azonnal átvethető, az átvételhez 1500—2000 forint szükségeltetik. Az üzlet menetéről személyesen meggyőződhetni. Cím a kiadóhivatalban. 2762

Egy

nagyobb lap expeditora keres havi, heti lap vagy folyóiratnál beosztani valót. Címe a kiadóban. 2737

Bernátfalván

(Pusztapéterin) 1500 □-öl tette kuttal együtt sürgösen eladó. Cím a kiadóhivatalban. 2536

50 év óta fennálló

nagyforgalmu ural dívatés norinubergi-üzlet egy 40.000 lakossal bíró városban (megyei székhely) családi okok miatt kedvező feltételek mellett eladó. 5—6000 frt szükségese a vételhez. Venni szándékozők „50 év” jelcse alatt e laphoz forduljanak 2792

Kereskedő urak

figyelmébe. Kereskedelmi iskolát végzőt könyvelő, ki a könyvelést egy elsőlendő nagyobb üzletben önállóan végezte, kitűnő kiirrt írással bír és szolid megjelenése van, egyelőre szerényebb igények mellett állást keres. Szives megkereséseket „Szerény” címen továbbít a kiadóhivatalba. 2789

Csimosan butor-

zott teljesen különbejáratu tisztza szoba, hölgynek vagy urnak március 1-re olesón kiadó. Cím a kiadóhivatalban. 2740

Fiuméből

kitűnő természetes dalmáciai és olasz borokat jutányos áron szállít Paúk Odón. Arlap bérmentve.

Osztlálysorsjegy-

üzlet (collectura) ezérkét-száz sorsjegy teljes vevőkörrel együtt eladó. Ajánlatokat „K.M.” jelcsevel a kiadóhivatal továbbít. 5772

Osztlálysorsjegy

átírás. 2—400 darab osztlálysorsjegy a következő hatodik játékra eladó. Ajánlatokat „K.M.” jelcsevel a kiadóhivatal továbbít. 5772

Olesó telek eladó.

Pest közelében 1500 □-öl telek azonnal eladó, esetleg négy részbe is osztítható. Cím a kiadóhivatalban. 2537

Frakk és szalon-

öltöny egyenkint 15 forintért eladó. Cím a kiadóhivatalban. 2787

Kossuth Lajos

életnagsága kitűnő mellékpe (készítés) díszes aranyozott keretben 60 frtért eladó. Megtekinthető e lap kiadóhivatalban. 2685

Az angyalföldi

rendező-pályaudvar mellett egy saroktelek 376 □-öl olesón eladó. Cím a kiadóhivatalba. 2744

ERENYI-féle

kitűntetett „NERVIN” nagy üveggel 80 krajár. Legjobb: csusz, köszvény, esontbantalmak, derekfájás és szagztatás ellen. 833

Bolthelyiséget

keresek az Erzsébet-köruton a Király-utca és Kerespesi-ut között, egy nagyobb kikapattal, esetleg egy kisebb hátsó üzlettel vagy udvari raktárral. Ajánlatokat „H. J.” jelcsevel e laphoz küldendők. 2713

Szegedtől

10 perenyire az országút és vasutállomás közvetlen közelében 300 hold kitűnő termőföld gazdasági épületekkel, esetleg instruációval, kedvező feltételek mellett bérbéradó. Cím a kiadóhivatalban. Közvetítői díjaztatnak. 2734

Megveszem

„Universum” és „Gartenlaube” mult évi folyómat. Cím a kiadóhivatalban. 2730

Egy jókarban

levő keveset használt 36 collos kövekkel ellátott kétjáratu malom, valamint egy 17 soros Nicholson-féle teljes kivitett vetőgép jutányos áron eladó. Cím a kiadóhivatalban. Magy. kir. államvasutak. Hirdetmény.

Hirdetmény,

A pozsony-passauai átrakodási forgalom ismét megnyitott.

A magy. kir. államvasutak igazgatósága közli, hogy a magyar folyam-és tengerhajózási-részvénytársaság a tőli idényre beszüntetett pozsony-passauai Átrakodási forgalmat megnyitván az e forgalomban szülő áruk ismét felvétetnek. (Utánnyomás nem díjazt.)

Köznap-osztály

Frakk 5 frt. Nadrág 3 frt. Mellény 1 frt. Ferenc József-kabát 4 frt. Jaquet 3 frt. RÖTHBERGER JAKAB RÖTHBERGER-tér 2. 1-ső emelet.

Köhögésnél,

rekedtségnél vegyen 30 krért Réthy-féle pemotefüccukorkát.

Magyar kir. államvasutak.

Igazgatóság. Hirdetmény.

Osztrák-magyar vasuti közlekek. Sajtöhözba helyesbítés. Az 1900. évi január 1-től érvényes II. rész 1. díjszabási füzet 43. oldalán az I. csoportonai díjszabásban Nestomitz (Zuckerfabrik) állomásnál f. évi március 20-tól való érvényességgel az A) osztály díjtétele 205 fillérről 305 fillérré helyesbítendő. Továbbá az ugyanezen díjszabáshoz tartozó, 1900. január 1-től érvényes függelék 12. oldalán a 26. tételel a Mähr. Trübaubudapesti (és viszont) viszonylatban 1900. február 20-tól való érvényességgel a különösen mérsékelt gyorsáru díjtétele 576 fillérről 598 fillérré, az I. osztály díjtétele 587 fillérről 548 fillérré, a II. díjtétele 467 fillérről 439 fillérré, a kocsirakományi A. osztály díjtétele 321 fillérről 301 fillérré, a kocsirakományi B. osztály díjtétele 248 fillérről 243 fillérré, a kocsirakományi C. osztály 189 fillérről 182 fillérré, a 3. külön díjszabás díjtétele 159 fillérről 150 fillérré, a terjedelmes áruk díjtétele 830 fillérről 827 fillérré helyesbítendő. Budapest, 1900. febr. 13. A magy. kir. államvasutak igazgatósága, a részese vasutak nevében is. (Utánnyomás nem díjazt.)

Cuba

MoCCA

Jáva Gyöngy

kávét

postán utánvétellel 3 kiilo frt 4.80.

Belák István

BUDAPEST,

VII., Rottenbiller- u 4.

KÉPES

levelező

lapok

Magyar művészek újabb alkotásai után. Finom fénynyomat. Hazai készítmény. Baditz Ottó: Vagyok olyan légy mint te. Bihari Sándor: Munka után. Innocent Ferenc: Fátolytánc. Karvaly József: Vászárfa. Konok Ida: Havasi pásztorok. Margitai Tihamér: Ronót Pál históriája. Márk Lajos: Ezernyelcszuszban. Márk Lajos: Teretere és Szerelmi dal. Neogrady Antal: Vesztett boldogság. Senyei Károly: Szökőkút, Keekespásztor. Szenes Fülöp: Kása nem étel. Teles Ede: Enyelgés. Tolnay Akos: Diana és Enyelgés. Vajda Zsigmond: Kedélyes bírák. Vajda Zsigmond: Kedves író. Neogrady Antal: Az erdő titka. Pechán József: Utolsó grufa. 20 darab ára 1 frt bérmentes küldéssel. Megrendelést a Budapesti Napló kiadóhivatalban VIII. József-körút 18. szám

Baranyamegye

nagybírtokosai által alapított Pécsi tejszarnok országos híru tejtermékeiből 3 forint utánvétel mellett bérmentesen szállít finoman és gondosan csomagolt: 6 drb csemege, 6 drb imperial, 6 drb pikáns sajtot és 1 kiilo legfinomabb teavajat 3/4 kiilos darabokban, csakis édes tejszínből naponta kétszer kőpülve. Megrendelések címezendők: Pécsl tejszarnok, Pécssett.

A budapesti

Kávémagazin

Cuba MoCCA Jáva Gyöngy

kávét

postán utánvétellel 3 kiilo frt 4.80.

Belák István

BUDAPEST,

VII., Rottenbiller- u 4.

Jókai Mór:

Erdély aranykora, regény Török világ Magyarországon, 2 kötet, történeti regény Egy magyar nábob, 2 köt Kórpáti Zoltán, regény Hétköznapok, regény A régi jó táblabírák, reg. Csataképek a magyar szabadságharcból Diszes félbörbe kötve 4 3 forint helyett 2 forint 15 krajár. Kapható a „Budapesti Napló” kiadóhivatalában József-körút 18.

Ca. kir. szab. déli vaspá-

lya-társaság. Közvetlen hálókocsi közlekedés Budapest déli vasút és Velence (Venezia) között. Budapest déli vasutról Pragerhof-Nabresina-Cormonsan át Velencebe (Venezia) és megfordítva a 201—2—1002. sz., illetve 1001—1—202. sz. gyorsvonatokkal a nemzetközi hálókocsi-társaság hálókocsijai közlekednek, melyek I. és II. osztályú hálólhelyeken kívül közvetlen utasok részére szolgáló I. és II. osztályú kocsiszakasszal is bírnak. Indulás Budapestről 8 órakor este, érkezés Velencebe 2 óra 15 perc d. u. Indulás Velencéből 2 óra 10 perc d. u. érkezés Budapest déli vasutra 9 óra 53 perc d. e. A hálólhelyek használataért a gyorsvonatra érvényes vasuti menetjegyen felül Budapest déli vasutról Velencebe vagy megfordítva az I. osztályú 19.20 frank; a II. osztályú 14.35 frank fizetendő. Közbeeső vonalrészeken szintén a teljes díjak szedetnek be. Hálólhelyeknél olesó való megrendelése csak a nemzetközi hálókocsi-társaság menetjegyi-irodában (Budapesten: Hungária-szálló) fogadtatik el, melyek ezért a következő előjegyzési díjakat szedik: egy I. oszt. hálólhelyért 1.70 korona, egy II. oszt. hálólhelyért 1 korona. A vonatokon hálókocsijegyeket a hálókocsi kaulauza adja ki.

Ujdonság!

MAKAI EMIL:

Tudós

professzor

Hatvani.

Verses vigjáték 3 felvonásban, előjátékkal. Ára 1 korona.

Magy. kir. államvasutak.

Igazgatóság.

Hirdetmény.

Uj személy- és podgyászdíjszabás életbe léptetése a Hegyes Feketehegy-Palánka h. é. vasuton. Ezen h. é. vasuton f. é. március hó 1-én új személy- és podgyász-díjszabás lép életbe, melylyel az 1897. évi március hó 1-én életbe léptett díjszabás érvényen kívül helyezettik. Az új díjszabás a m. kir. államvasutak díjszabás elarusító irodájában (Budapest, Csengery-utca 33. sz.) 20 fillérrért kapható. Budapest, 1900. febr. 15. Az igazgatóság. (Utánnyomás nem díjazt.)

Jókai Mór:

Erdély aranykora, regény Török világ Magyarországon, 2 kötet, történeti regény Egy magyar nábob, 2 köt Kórpáti Zoltán, regény Hétköznapok, regény A régi jó táblabírák, reg. Csataképek a magyar szabadságharcból Diszes félbörbe kötve 4 3 forint helyett 2 forint 15 krajár. Kapható a „Budapesti Napló” kiadóhivatalában József-körút 18.

Ca. kir. szab. déli vaspá-

lya-társaság. Közvetlen hálókocsi közlekedés Budapest déli vasút és Velence (Venezia) között. Budapest déli vasutról Pragerhof-Nabresina-Cormonsan át Velencebe (Venezia) és megfordítva a 201—2—1002. sz., illetve 1001—1—202. sz. gyorsvonatokkal a nemzetközi hálókocsi-társaság hálókocsijai közlekednek, melyek I. és II. osztályú hálólhelyeken kívül közvetlen utasok részére szolgáló I. és II. osztályú kocsiszakasszal is bírnak. Indulás Budapestről 8 órakor este, érkezés Velencebe 2 óra 15 perc d. u. Indulás Velencéből 2 óra 10 perc d. u. érkezés Budapest déli vasutra 9 óra 53 perc d. e. A hálólhelyek használataért a gyorsvonatra érvényes vasuti menetjegyen felül Budapest déli vasutról Velencebe vagy megfordítva az I. osztályú 19.20 frank; a II. osztályú 14.35 frank fizetendő. Közbeeső vonalrészeken szintén a teljes díjak szedetnek be. Hálólhelyeknél olesó való megrendelése csak a nemzetközi hálókocsi-társaság menetjegyi-irodában (Budapesten: Hungária-szálló) fogadtatik el, melyek ezért a következő előjegyzési díjakat szedik: egy I. oszt. hálólhelyért 1.70 korona, egy II. oszt. hálólhelyért 1 korona. A vonatokon hálókocsijegyeket a hálókocsi kaulauza adja ki.